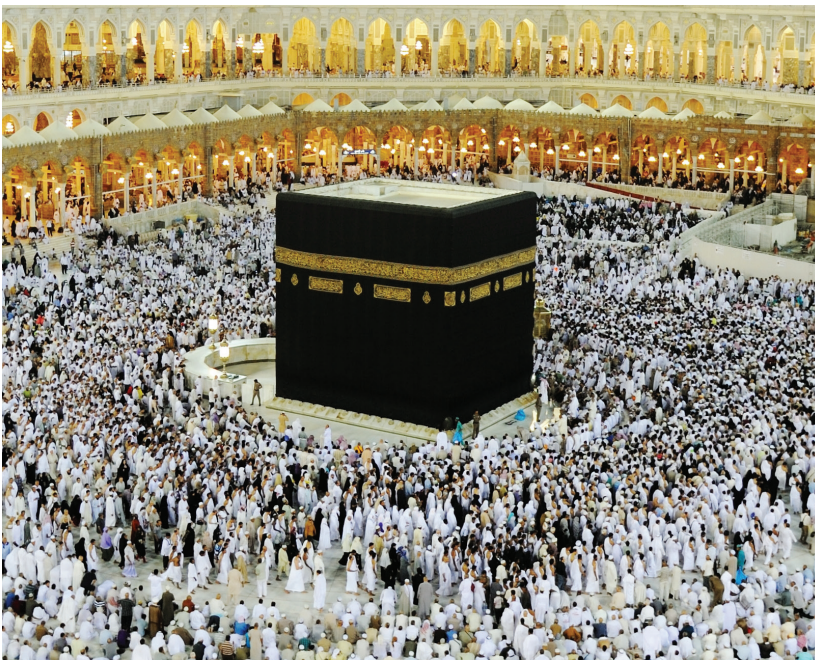

ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ ІСЛАМ!

ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ ВЧЕННЯ ПРОРОКА ﷺ,
СУТЬ КОРАНУ І ДУХ ІСЛАМУ

Order a free printed copy of the Quran:
www.goodwordbooks.com/webform/order-free-quran
www.cpsglobal.org/content/order-free-quran

First published 2025
This book is copyright free
Видавництво Goodword за співпраці
з «Українські мусульмани»
Київ 2025

Goodword Books
A-21, Sector 4, Noida-201301, Delhi NCR, India
Tel. +91 120 4131448, Mob. +91 8588822672
email: info@goodwordbooks.com
www.goodwordbooks.com

CPS International
Centre for Peace and Spirituality International
1, Nizamuddin West Market, New Delhi-110013, India
Mob. +91-9999944119
e-mail: info@cpsglobal.org
www.cpsglobal.org

Center for Peace and Spirituality USA
2665 Byberry Road, Bensalem, PA 19020, USA
Cell: 617-960-7156
email: kkaleemuddin@gmail.com

ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ
ІСЛАМ!

ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ ВЧЕННЯ ПРОРОКА ﷺ,
СУТЬ КОРАНУ І ДУХ ІСЛАМУ

Маулана Вахїдуддін Хан

Goodword Books

Зміст

ЧАСТИНА 1 : Життя і вчення пророка Мухаммада ﷺ

Аравія і ранні роки пророка **4**

У пошуках правди **6**

Життя, орієнтоване на Бога **10**

Розвиток своєї особистості **13**

Характер пророка **16**

Події з життя пророка в
Мецці та Медіні **22**

Учення пророка **26**

Мудрість пророка **33**

Пророк миру **37**

ЧАСТИНА 2 : Духовні цінності з Корану

Вступ до Корану **42**

Духовний та інтелектуальний
розвиток **45**

Роздуми про соціальне життя **54**

Про гнів, стрес і конфлікти **61**

Природа життя і смерті **72**

ЧАСТИНА 3 : Дух ісламу

Відкриття Бога **85**

Божий план сотворіння **98**

Близькість до Бога **108**

Священні Тексти **116**

П'ять стовпів ісламу **127**

ЧАСТИНА 4 : У пошуках Бога

Найочевидніша таємниця **153**

Чи існує Бог? **154**

Людина не самотня **170**

Бог – джерело переконання **174**

Поняття підзвітності **179**

ЧАСТИНА 5 : Мета життя

доля людини **184**

Передсмертний і післясмертний
періоди життя **203**

Кінцевий пункт призначення **218**

ЧАСТИНА 1

Життя і вчення пророка

Мухаммада ﷺ

Аравія і ранні роки пророка

Аравія - півострів, розташований у південно-західній частині Азії, є пустельною країною, яка була заселена з давніх часів. У різних регіонах тут жили різні племена, якими правили вожді. Саме в цій країні, в Мецці, чотири тисячі років тому пророк Авраам поселив свою сім'ю, свою дружину Хаджар і малолітнього сина Ізмаїла. Нащадки Ізмаїла були відомі як «мустаріби», або натуралізовані араби, і вони сильно розмножилися в тому краї.

Вони поділялися на безліч племен і родів. Курайш, найбільше плем'я, мало кілька родів. Вони були поселені в Мецці відомим предком на ім'я Кусай. Роди, що жили в околицях Каби, вважалися найпочеснішими. Їх називали Курайш аль-Бейт.

Розташування Мекки на важливих караванних маршрутах через півострів і престиж Каби давали їй великі переваги як торговому місту. Саме тому курайшити стали одним з найбагатших і наймогутніших племен. Пророк Мухаммад ﷺ походив з роду Бану Хашим з плем'я Курайш, яке жило в околицях Мекки і користувалося великими почестями і престижем в Аравії. Всі ці роди ділилися на сім'ї. Крім арабів-язичників в Аравії

Бездоганна надійність пророка Мухаммеда принесла йому титул «Аль-Амін», що означало «вірний охоронець», «надійний», «заслуговує довіри».

жили також християни і євреї. Велика їх(євреїв) кількість проживала в Медині.

Мухаммад ібн Абдалла ібн Абдул Мутталіб народився в Мецці в 570 році нашої ери. Коли народився Мухаммад, його батько Абдалла вже помер. А коли йому було шість років, померла і його мати Аміна, дочка Вахба. Після цього він жив під опікою свого діда Абдуль Мутталіба та дядька Абу Таліба.

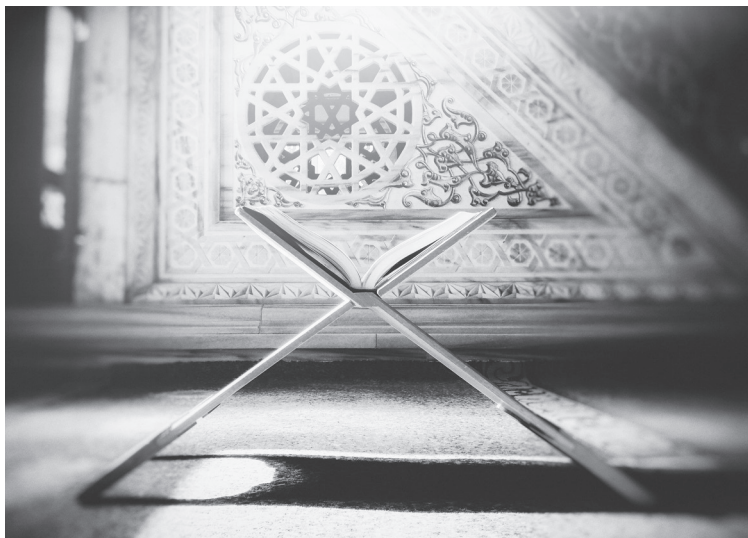
За словами Дауда ібн Хусейна, у міру дорослішання Мухаммад ﷺ став відомий як найбільш шляхетний серед свого народу, толерантний і терплячий, правдивий і надійний, завжди добрий сусід.

Він тримався осторонь від будь-яких сварок і ніколи не дозволяв собі непристойних висловлювань та образ. Люди навіть залишали свої цінні речі на його зберіганні, бо знали, що він ніколи їх не зрадить. Його бездоганна надійність принесла йому титул «Аль-Амін», що означало «вірний хранитель», «надійний», «гідний довіри»

У пошуках правди

Без сумніву, пророк мав усі можливості для мирського поступу. Він народився в знатній родині Мекки, і його чесноти гарантували йому успіх у житті. Щоправда, від батька він успадкував лише одного верблюда і одного слугу, але його вроджені високі якості справили враження на найбагатшу жінку Мекки — Хадіджу, сорокарічну вдову, що належала до купецького роду. Коли пророку було двадцять п'ять, вона запропонувала йому себе в дружини. Шлюб з Хадіджею не тільки забезпечив пророка ﷺ багатством і майном, але й відкрив перед ним широке поле для торгівлі в Аравії та за її межами. Отже, у пророка були всі можливості вести успішне і безбідне життя. Але він відмовився від усіх цих речей і вибрав для себе щось зовсім інше. Цілком навмисно він обрав дорогу, яка могла привести лише до мирської загибелі. До свого одруження пророк заробляв собі на життя різними способами. Тепер він відмовився від усієї цієї діяльності і присвятив себе своєму життєвому покликанню – пошуку істини. Він годинами сидів і розмірковував над таємницями творіння. Замість

того, щоб спілкуватися і намагатися завоювати собі місце серед вельмож Мекки, він блукав по пагорбах і долинах пустелі. Часто він усамітнювався в печері на горі Хіра – за три милі від Мекки – і залишався там, поки його мізерний запас їжі та води не вичерпувався. Після цього він повертався додому, щоб поповнити свої запаси, а потім повертався до самотності природи для молитви та роздумів. Він благав Творця неба і землі дати відповіді на запитання, які виникали в його голові. Яка наша

«Хіба Він не знайшов тебе сиротою і не дав притулку? Хіба Він не знайшов тебе заблудлим і не повів (прямим шляхом)?»

Коран, 93:6-7

справжня роль у житті? Чого Господь вимагає від нас? Звідки ми приходимо і куди йдемо після смерті?

Не маючи змоги знайти відповіді на ці питання в центрах людської діяльності, він поринув у тишу пустелі. Можливо, там він знайде відповіді...

Коран розповідає нам про цей етап його життя такими словами:

«Хіба Він не знайшов тебе сиротою і не дав притулку? Хіба Він не знайшов тебе заблудлим і не повів (прямим шляхом)?» (93:6-7)

Справді, Бог звільнив його від тягара. Він звернувся з милістю до Свого пророка, освітлюючи йому шлях і направляючи його в унікальну подорож.

У 610 році нашої ери Пророк сидів на самоті у своїй печері. Ангел Господній з'явився перед ним в людській подобі і навчив його словам,

які фігурують на початку дев'яносто шостого розділу Корану. Пошуки пророка нарешті були винагороджені. Його неспокійна душа з'єдналася у спілкуванні з Господом. Бог не тільки дав йому керівництво, Він також обрав Мухаммада (мир йому і благословення Аллага) своїм пророком і посланцем. Місія пророка тривала протягом наступних двадцяти трьох років. У цей період йому було відкрито весь зміст Корану.

Життя, орієнтоване на Бога

Значення, яке життя набуло для пророка після того, як до нього прийшла Істина, можна усвідомити з наступних слів: «Дев'ять речей, які Господь заповідав мені: **БОГОБОЯЗЛИВІСТЬ** в приватному і публічному житті; **СПРАВЕДЛИВІСТЬ**, чи то в гніві, чи в спокої; **ПОМІРНІСТЬ** як у бідності, так і в достатку; **ПІДТРИМУВАТИ** зв'язок (родинний) з тими, хто порвав його зі мною; **ДАВАТИ** тим, хто мене обділяє; **ПРОЩАТИ** тих, хто кривдить мене. А також, аби мовчання моє було **РОЗДУМАМИ**, а мова моя нічим іншим як **ЗГАДУВАННЯМ** Бога, а бачення моє – гострою **СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЮ**». (Джамі аль-Усул, Ібн аль-Атір аль-Джазарі, хадис No 9317).

Це були не просто глибокі слова, вони були відображенням самого життя пророка. Пронизливі і напрочуд дієві слова такого характеру не могли виходити з порожньої душі; вони самі власне вказують на положення того, хто їх промовляє; Вони є виливом його внутрішнього єства, негасимим духом, що розкривається в словесній формі.

Пророк якось сказав: «Прониклива людина повинна мати деякі особливі моменти: мить спілкування з Богом; момент самоперевірки; мить роздумів над таємницями творіння; і мить, яку він відкладає для їжі та пиття». (Сахих Ібн Хіббан, хадис No 361).

Іншими словами, так проходить день духовно пробудженої людини. Іноді туга його душі настільки наближає його до Бога, що він знаходить щось у спілкуванні з Господом. А іноді страх перед днем, коли він буде приведений до Господа для розплати, змушує його звітувати перед самим собою. Іноді людина настільки захоплюється чудесами Божого творіння, що починає бачити блиск Творця, що відбивається в ньому. Таким чином вона витрачає свій час на зустріч з Господом, самим собою і навколишнім світом, а також знаходить час, щоб задовольнити свої фізичні потреби.

Ці слова не є описом якоїсь віддаленої постаті, вони є відображенням особистості самого пророка, спалахом світла віри, який осяяв його власне серце. Ці «моменти» були невід'ємною частиною життя пророка (мир йому і

«Прониклива людина повинна мати деякі особливі моменти: мить спілкування з Богом; момент самоперевірки; мить роздумів над таємницями творіння; і мить, яку він відкладає для їжі та пиття».

Пророк Мухаммед

благословення Аллага). Той, хто не відчував цих станів, ніколи не зможе описати їх так піднесено. Душа, з якої виходили ці слова, сама перебувала в тому стані, який вони описують. За допомогою слів цей стан духовної досконалості передавався іншим.

Коли пророк Мухаммад відкрив для себе реальність потойбічного світу, то вона стала домінувати над усім його життям. Він став найбільше бажати неба, про яке давав звістку іншим, і він сам найбільше боявся пекла, про яке попереджав інших. Глибока турбота про майбутнє життя завжди вирувала в ньому. Іноді вона долинала до його вуст у формі благання, а іноді — у формі сердечного каяття. Він жив на зовсім іншому рівні, ніж звичайні люди. Це ілюструють багато випадків з його життя.

Розвиток своєї особистості

Люди, які потрапили в полон у битві при Бадрі, були найзапеклішими ворогами пророка (мир йому і благословення Аллага), але все одно його ставлення до них було бездоганим. Одним з таких в'язнів був чоловік на ім'я Сухейль ібн Амр. Полум'яний оратор, він жорстоко засуджував пророка на людях, щоб підбурити людей проти нього та його місії.

Умар ібн Аль-Хаттаб запропонував вирвати йому два нижніх зуба, щоб послабити його ораторське завзяття. Пророк був шокований пропозицією Умара: «Бог покарав би мене за це в Судний день, хоча я і є Його посланцем», — сказав він Умару. (Сірат Ібн Хішам, т. 1, стор. 649)

Ось, що мається на увазі під тим, що світ цей є нивою для загробного життя. Той, хто усвідомлює цей факт, живе життям, орієнтованим на потойбічне життя — життям, в якому всі зусилля спрямовані на досягнення успіху в наступному, вічному світі. Життя, в якому справжня цінність надається не цьому ефемерному світу, а життю після смерті. Людина усвідомлює, що цей світ

не є кінцевим пунктом призначення, це лише шлях до мети, відправна точка підготовки до майбутнього життя. Подібно тому як кожна дія невіруючої людини здійснюється з думкою про мирські інтереси, так і кожна дія вірного слуги Божого зосереджена на потойбічному житті. Їхні реакції на кожну життєву ситуацію відображають таке ставлення, коли вони дивляться на кожну справу з перспективи життя після смерті і того, як це вплине на їхні інтереси в майбутньому світі. Незалежно від того, чи це привід щастя чи смутку, успіху чи

Незалежно від того, чи це привід щастя чи смутку, успіху чи невдачі, піднесення чи депресії, похвали чи засудження, любові чи гніву – у кожному стані вони керуються відповідальністю перед Богом і думками про потойбічне життя.

невдачі, піднесення чи депресії, похвали чи засудження, любові чи гніву – у кожному стані вони керуються відповідальністю перед Богом і думками про потойбічне життя.

Мета, яку іслам ставить перед людиною, полягає в тому, щоб розвинути свою особистість таким чином, щоб вона змогла знайти вхід у вічний благородний світ Раю в потойбічному житті. Нинішній світ тимчасовий і задуманий як випробування. Кожна ситуація, досвід і обставини приходять для того, щоб перевірити нашу реакцію на неї. Наша позитивна реакція підносить наш характер, тоді як негативна принижує наш характер. Цей процес відомий як очищення душі. Згідно з Кораном, це очищена і позитивно розвинена душа, яка буде здатна оселитися в піднесеному суспільстві Раю. (20:76)

Характер пророка

Смирення

Під час однієї зі своїх подорожей пророк (мир йому і благословення Аллага) попросив своїх супутників засмажити козу. Один зголосився зарізати тварину, інший — зняти з неї шкуру, а третій — приготувати їжу. Пророк сказав, що буде збирати дрова. «Посланець Божий, — протестували його товариші, — ми зробимо самі всю роботу». «Я знаю, що ви це зробите, — відповів пророк, — але це було б рівнозначно дискримінації, яку я не схвалюю. Бог не любить, коли Його слуги стверджують якусь вищість над своїми товаришами». (Хуласа аль-Сіяр, Мухіббuddін аль-Табарі, стор. 87)

Одного разу Абу Зарр аль-Гіфарі сидів поруч з чорношкірим мусульманином. Абу Зарр звертався до нього як до «чорної людини». Пророк був дуже незадоволений, почувши це, і сказав Абу Зарру загладити свою провину: «Білі не перевершують ні в чому чорних», — додав він. (Сахих Муслім).

Як тільки Пророк вказав Абу Зарру на його помилку той усвідомив, що не правильно вчинив. Він кинувся на землю з докорами сумління і сказав людині, яку образив: «Встань і потри свої ноги об

моє обличчя». Коли Абу Таліб помер і страждання пророка (мир йому і благословення Аллага) стали більш сильними, він відправився в Таїф,- місто, розташоване на відстані 75 кілометрів від Мекки, і шукав притулку у вождів цього міста в надії, що вони нададуть йому притулок і підтримку.

За арабським звичаєм у цьому не було нічого нового. Але лідери Таїфу не були готові дати притулок пророку, який вірив в Єдиного Бога. Замість того, щоб дати йому притулок, вони підбурили дітей і божевільних прогнати його з міста, закидаючи його камінням. Можна зрозуміти всю жорстокість поводження з пророком через молитву, яку він виголосив після повернення до Мекки: «Господи, я скаржуся Тобі на свою слабкість і безпорадність. Який же я вразливий серед людей, о Милосердний!» (Аль-Му'джам аль-Кабір, аль-Табрані, хадис No 14764).

Пророк (мир йому і благословення Аллага) знайшов притулок у фруктовому саду на околиці Таїфу, де і провів ніч. Згідно з переказом, з цієї нагоди Бог послав до нього ангела гір. Ангел сказав йому: «Бог бачив, як до тебе ставилися люди Таїфу. Тепер, якщо ти даси мені дозвіл, то я з'єднаю ось ці дві гори, щоб усі ці люди міста були розчавлені на смерть». Пророк відповів: «Ні, хоча нинішнє покоління Таїфа

й відмовилося слухати мене, але я все ще сподіваюся, що наступне покоління Таїфу послухає мене і піде шляхом Божим». (Сахих аль-Бухарі, хадис No 3231).

Терпимість

Одного разу пророку (мир йому і благословення Аллага) довелося взяти гроші в борг у єврея на ім'я Зайд ібн Саано. За кілька днів до призначеної дати погашення боргу єврей прийшов вимагати свої гроші назад. Він підійшов до пророка, схопив його за одяг і суворо сказав йому: «Мухаммад, чому ти не віддаєш мені належне? З того, що я знаю про нащадків Мутталіба, що всі вони затримують повернення боргу».

Умар ібн аль-Хаттаб у той час був з пророком. Він дуже розгнівався, вилаяв єврея і був готовий його побити. Але посланець Аллага просто продовжував посміхатися. Усе, що він сказав євреєві, було: «Мені залишилося ще три дні, щоб виконати свою обіцянку». Тоді він звернувся до Умара: «Ми із Зайдом заслуговували на краще ставлення від вас, — сказав він. Ви повинні були сказати мені, щоб я краще сплачував свої борги, а він — щоб краще вимагав їх повернення. Візьми його з собою, Умар, і заплати йому належне; Насправді, дайте йому 20

саа (близько сорока кілограмів) фініків додатково, тому що ви стривожили його своїми погрозами» (Мустадрак аль-Хакім, хадис No 6547).

Найдивовижніше в цьому епізоді те, що пророк (мир йому і благословення Аллага) міг поводитися з такою терплячістю і смиренням навіть після того, як його утвердили главою мусульманської держави Медини.

Пророк (мир йому і благословення Аллага) жив серед своїх товаришів як рівний. Жодна гостра критика чи провокація не змусили його втратити самовладання.

«Господи, я скаржуся Тобі на свою слабкість
і безпорадність. Який же я вразливий серед
людей, о Милосердний!»

Пророк Мухаммед

Одного разу до нього підійшов житель пустелі і так сильно смикнув за одяг, який він носив, що це залишило слід на його шиї. «Мухаммад!» — сказав він. — Дай мені два верблюди добра, бо гроші, що у тебе є, не твої, і не твої батькові. «Усе належить Богу, — сказав пророк, — а я є Його слугою». Тоді він запитав жителя пустелі: «Чи не злякало тебе те, як ти зі мною поводи́вся?» Він сказав, що ні. Пророк запитав його, чому? — «Бо я знаю, що ти не відплачуєш злом за зло», — відповів чоловік. Почувши це, пророк усміхнувся і дав йому одного навантаженого верблюда ячменем та іншого фініками. (Кітаб аль-Шифа, Каді Іяд, т. 1, стор. 225).

Терпіння і холонокровність

Еміграція з Мекки до Медіни була прикладом терпіння Пророка (мир йому і благословення Аллага). Коли курайшити вирішили вбити пророка, перед ним було два варіанти: він міг взяти свій меч для самозахисту, або він міг покинути Мекку і перебраться в якусь більш безпечну обитель. Пророк

прийняв другий варіант дій. Він холоднокривно обміркував ситуацію і прийняв рішення про еміграцію в Медіну, де зможе продовжити власну місію.

З точки зору ревного мусульманського політичного лідера сучасної епохи, еміграція виглядала б як втеча. Якщо поглянути на результати еміграції пророка, то можна побачити, що це був явно найбільший вододіл в ісламській історії.

Стикаючись з ворожим натиском, люди зазвичай вживають власних заходів у відповідь: люди зазвичай звикли мститися, коли стикаються з будь-яким неприємним ставленням з боку інших. Сабр(терпіння), з іншого боку, означає терпляче зносити все, що відміряє ворог. Наприклад, якщо люди в певній країні стикаються з економічними упередженнями, шлях терпіння полягає не в тому, щоб почати вимагати рівного ставлення, а в тому, щоб самому докладати додаткових зусиль, щоб перевершити інших. Упередження можуть мати негативний ефект лише тоді, коли люди з рівними здібностями конкурують за одну роботу. Якщо один з конкурсантів явно перевершує інших за здібностями, то навіть упередження не можуть позбавити його законного місця.

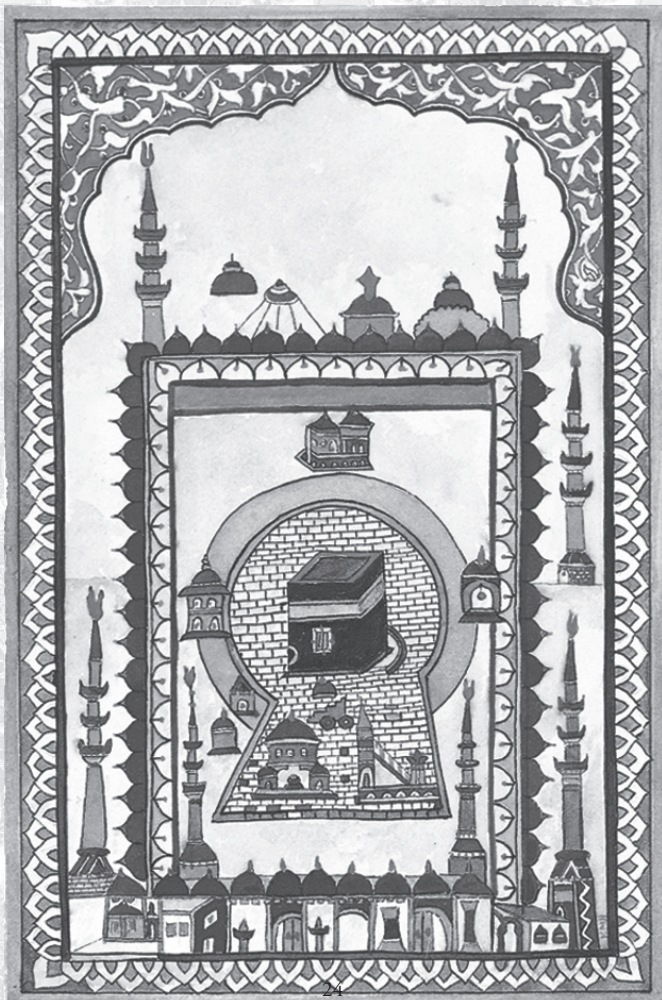
Події з життя пророка в Мекці та Медіні

Дружина Пророка Хадіджа, його звільнений раб Зайд, його двоюрідний брат Алі та його друг дитинства Абу Бакр були першими наверненими в іслам. На першому етапі пророцтва Мухаммада попросили тихо поширювати послання ісламу, щоб не викликати будь-якої ворожнечі. Абу Бакр, будучи впливовим купцем, зміг привести в лоно ісламу деяких своїх друзів з середовища таких же багатих купців. На другому етапі пророк отримав наказ від Бога поширювати послання публічно.

У курайшитів була одна головна причина виступити проти пророка (мир йому і благословення Аллага) і не дати йому поширювати своє послання. Мекка була центром паломництва завдяки Кабі, в якій зберігалося 360 ідолів сусідніх племен і народів. Оскільки іслам декларував віру в єдиного Бога, курайшити боялися, що як тільки концепція єдиного Бога стане популярною, племена перестануть відвідувати Кабу, щоб віддати шану ідолам. Це позбавило б їх поваги, яку вони викликали як охоронці Каби. Крім того, процвітання Мекки залежало головним чином від цих ідолів, адже поряд з паломництвом процвітала торгівля.

Але не всі мекканці Мекки були налаштовані вороже. Були люди, які серйозно задумалися над посланням Корану і поступово почали приймати іслам. Близько 200 осіб з Мекки, а також з сусідніх населених пунктів увійшли в лоно ісламу. У міру того, як до нової ісламської громади приєднувалося все більше членів, опір вождів Курейшу посилювався. Вони створювали атмосферу ворожості до мусульман, переслідуючи рабів або представників слабших верств населення і погрожуючи багатіям бойкотом їхньої торгівлі або створюючи перешкоди в їхніх справах.

Пророк (мир йому і благословення Аллага) продовжував передавати послання ісламу людям, які прибували з-поза меж Мекки. Протягом 620-621 років нашої ери кілька чоловіків з племені Хазраджа з Ясрібу (пізніше стало відомим як Медіна) прийняли іслам під час свого паломництва до Мекки. Вони звернулися до пророка з проханням відправити в Ясріб Мусаба ібн Умайра, сподвижника пророка, щоб передати послання ісламу жителям міста. Там божественна звістка була добре прийнята, і вже через рік багато людей прийняли іслам в результаті

проповіді Мусаба. Тепер мусульмани почали масово емігрувати в Ясріб, рятуючись від переслідувань з боку курайшитів. Пророк разом з Абу Бакром переселився в Медіну в цілковитій таємниці, оскільки люди з Курайшу вирішили вбити його.

Народ Медіни прийняв пророка як свого лідера. Тут продовжувалася духовна місія ісламу. Однак, коли мекканці дізналися про міцну опору, яку мусульмани придбали в Медіні, вони вирішили покінчити з ісламом у зародку. Отже, вони розгорнули збройний наступ на Медіну, що змусило мусульман вступити у війну заради оборони.

Таким чином, між мусульманами та їхніми мекканськими супротивниками відбулися три битви: битва при Бадрі в 624 році нашої ери, битва при Ухуді в 625 році нашої ери та битва Хандак в 627 році нашої ери. Ці бої по праву слід називати сутичками, оскільки кожна з них тривала менше доби. Бачачи людські втрати та перешкоди у своєму конструктивному духовному русі, пророк вступив у переговори з лідерами курайшитів і, таким чином, у 628 році нашої ери підписав десятирічний пакт

про утримання від війни, відомий в історії як «Худайбійський договір». Цей мирний договір нормалізував відносини між жителями Мекки і Медіни, які почали вільно взаємодіяти і змішуватися в безпечному середовищі. Результатом стало те, що багато людей з Мекки прийняли іслам, отримуючи знання про нього. Нарешті, в 630 році нашої ери, коли курайшити порушили договір, пророк ﷺ і мусульмани провели мирний похід до Мекки, що привело до безкровного взяття міста з його жителями, що перейшли під покровительство ісламу.

Учення пророка

Піднесений характер

У Корані пророк Мухаммад ﷺ описаний як людина з «піднесеним характером». Ось два висловлювання пророка, які проливають світло на те, з чого складається цей «піднесений характер»:

«Ніколи не принижуйте свій характер, кажучи, що якщо люди ставляться до вас добре, ви будете ставитися до них добре, а якщо вони зашкодять

вам, то ви зробите їм гірше. Натомість звикніть бути добрими до тих, хто добрий до вас, і не ображати тих, хто завдає вам шкоди». (Джамі ат-Тіріміді, хадис No 2007)

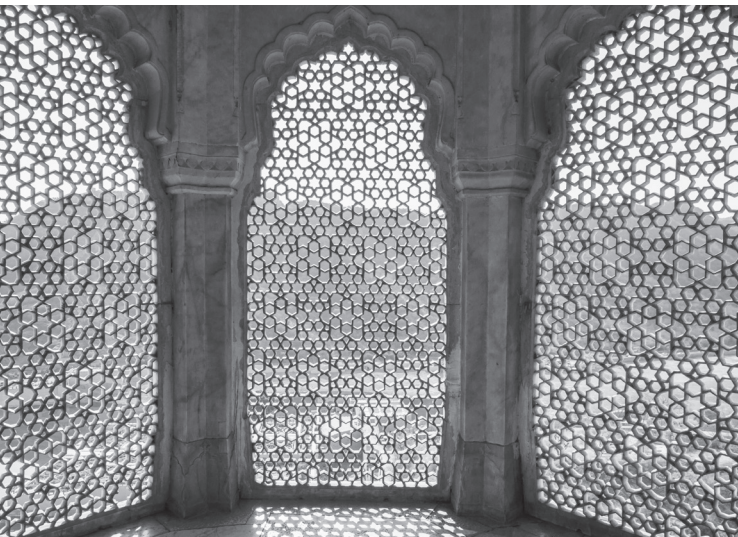
«Візьміться за руки з тими, хто відірвався від вас, простіть тим, хто вас образив, і будьте добрими до тих, хто завдає вам шкоди». (Джамі аль-Усул, Ібн аль-Атір аль-Джазарі, хадис No 9317)

Є два рівні характеру, звичайний і вищий рівень. Звичайний характер ґрунтується на принципі: роби так, як з тобою вчинили інші. Такий характер можна було б назвати «рефлекторним характером», оскільки ті, хто володіє таким типажом, виявляють лише рефлекторні реакції на поведінку з боку інших, розриваючи відносини з тими, хто пориває їх з ними, ображаючи тих, хто їх кривдить, і завдаючи

«Візьміться за руки з тими, хто відірвався від вас, простіть тим, хто вас образив, і будьте добрими до тих, хто завдає вам шкоди».

Пророк Мухаммед

шкоди тим, хто їм шкодить. А ось більш високий рівень характеру заснований на принципі: поведься та з іншими так, як би ти хотів, щоб поводитися з тобою інші. Люди з таким характером однаково принципово поведуться як з друзями, так і з ворогами, незалежно від того, як до них ставилися. Вони примиряються, приєднуються навіть до тих, хто пориває з ними. Вони співчутливі навіть до тих, хто прагне їм нашкодити. Вони терпеливі навіть до тих, хто їх кривдить.

Коли пророк (мир йому і благословення Аллага) переможно увійшов до Мекки в 630 році нашої ери, перед ним постало питання: як слід ставитися до тих мекканців, які змовилися і вели проти нього боротьбу? Ці люди перебували в становищі військовополонених і за звичаєм того часу це передбачало смертну кару. Західні історики з подивом відзначають, що пророк оголосив загальну амністію і сказав мекканцям, які брали участь у військових діях: «Нехай не буде вам сьогодні докору. Ідіть, ви вільні». (Сірат Ібн Хішам, т. 2, стор. 412)

Утримання від помсти

Одного разу до Пророка прийшла група рабинів. Коли вони увійшли, замість звичайного вітання «Ассаламу алейкум» (мир вам), вони сказали «Ассаму алейкум», що означає «смерть вам». Почувши це, Айша (дружина пророка) не змогла стриматися і вигукнула: «Смерть вам натомість»! Пророк сказав Айші, щоб вона не відповідала таким чином. «Бог милостивий, — сказав він, — і Йому подобається лагідність у кожній справі». (Сахіх аль-Бухарі, хадис No 6927).

По правді кажучи, немає більш дієвого методу завоювання серця людини, ніж відповідь добром і м'якими словами на різкість та грубість. Витримати збройний натиск можливо, але шляхетна поведінка сама по собі є силою, якій ніхто не може протистояти. Вона обов'язково переможе у всіх ситуаціях.

Цей принцип був виражений у одному з аятів Корану: «Добрі і злі вчинки не рівні. Роби добру справу у відповідь на поганий вчинок(в твій бік), і ти побачиш, що той, хто колись був твоїм ворогом, став твоїм найдорожчим другом». (Коран 41:34)

Цей вчинок пророка ﷺ ілюструє, що його послідовники повинні бути доброзичливцями до інших. Навіть якщо ті, з ким вони мають справу, поводитися з ними агресивно, вони все одно повинні поводитися шанобливо й шляхетно.

Неконфліктність

Коран постулує один з ісламських принципів наступними словами: «Отже, якщо вони будуть схильні до миру, то укладіть з ними мир та довіртеся на Богові. Воістину, саме Він є Всечуючий і Всезнаючий». (Коран 8:61-62)

По правді кажучи, немає більш дієвого методу завоювання серця людини, ніж відповідь добром і м'якими словами на різкість та грубість.

Це свідчить про те, що справжній ісламський метод полягає в мирному досягненні наших цілей. Навіть коли є побоювання, що наші опоненти можуть нас обдурити, мусульмани все одно повинні покладатися на Бога і бути готовими до миру. Це означає, що ми повинні сконцентрувати наші зусилля на тій сфері діяльності, де без будь-якої конфронтації з іншими у нас є можливості для прогресу і розвою. Що ж щодо інших сфер, в яких немає можливостей для реалізації – це треба полишити на мудрість нашого Творця.

Поведінка з людьми інших віросповідань

Медіну також населяли деякі ідолопоклонники та євреї, які становили меншість. Пророк вирішив, що повинна бути встановлена певна форма правління, щоб в майбутньому між ними і мусульманами не виникало непорозумінь або ворожнечі. Щоб вирішити цю проблему, пророк Ісламу видав хартію,

широко відому як «Конституція Медіни». Оскільки мусульмани становили більшість в цьому місті, то посада пророка стала посадою лідера або керманіча держави. У цій якості він проголосив у цій хартії, що всі жителі Медіни користуватимуться рівними правами. Один з пунктів хартії говорив: **Lil-yahud dinuhum wa lil-muslimin dinuhum**, тобто «Для євреїв своя релігія, для мусульман своя». (Сірат Ібн Хішам, т.1, стор. 503). Кожен був вільний слідувати релігії та культурі за своїм вибором.

Одного дня, перебуваючи в Медині, пророк побачив похоронну процесію, яка проходила вулицею міста. У той час пророк сидів, але, побачивши похорон, підвівся з поваги. Один з його товаришів сказав: «О пророче, це був похорон єврея. Чому ви так поважаєте померлого немусульманина?» Пророк відповів: «Хіба він не був людиною?» (Сахіх аль-Бухарі, хадис No 1312).

Цей приклад, поданий пророком ісламу, показує, що незалежно від релігії або традиції, всі чоловіки і жінки однаково гідні поваги.

Мудрість пророка

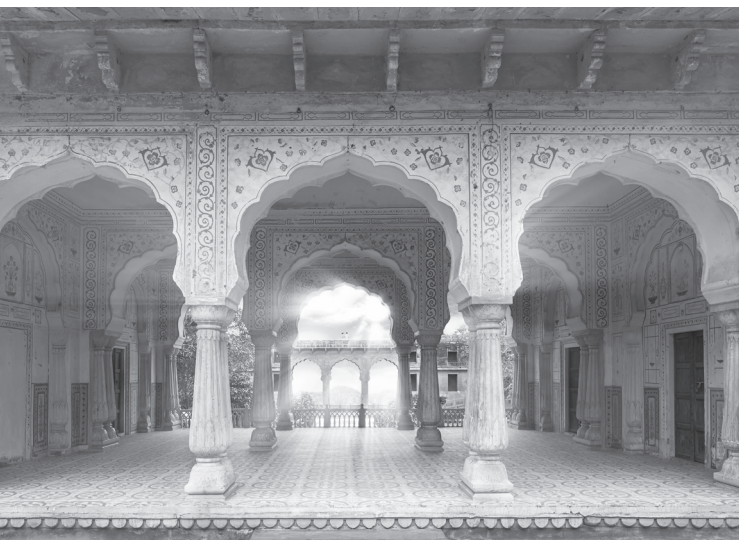
Управління гнівом

Вороже налаштовані члени племені курайш дали пророку принизливе прізвисько Мудхаммам (засуджений), хоча його звали Мухаммад, що означає «той, кого багато хвалять». Звертаючись до пророка (мир йому і благословення Аллага) з цим зневажливим ім'ям, курайшити звалювали на нього всілякі образи. Пророк сказав своїм сподвижникам: «Хіба ви не дивуєтесь, як Бог врятував мене від образ курайшитів? Вони знущаються і засуджують людину на ім'я Мудхаммам, а я — Мухаммад». (Сахіх аль-Бухарі, хадис No 3533).

Ми схильні ставати чутливими, коли наше «его» зачеплене, і відповідаємо подібним спростуванням. Але що зробив пророк Усевишнього? Він мудро впорався з питанням про те, що його висміюють. Часто ми перетворюємо певну проблему на прояв своєї гідності, ображаючись, і таким чином реагуємо на це з підвищеною чутливістю. Однак пророк навчав нас, що є також більша гідність у тому, щоб уникати таких ситуацій і навіть сміятися з них. Розвиваючи склад розуму, прикладом якого є пророк, ми можемо краще справлятися з такими ситуаціями.

Позитивне мислення: ігнорувати проблему + скористатися можливістю

Пророк виконуватиме свою місію з поширення послання монотеїзму в Мецці. Закономірність, яку можна неодноразово спостерігати з методу, якого він дотримувався, полягала в тому, що він уникав неприємної поведінки людей і неухильно продовжував працювати над поширенням вчення ісламу. Коран наповнений приписами пророку уникати супротивників з добрим терпінням і зосередитися на своєму обов'язку. Можна сказати,

«Безсумнівно, з будь-якими труднощами
приходить і полегшення».

Коран, 94:5-6

що пророк дотримувався формули: ігнорувати проблему, скористатися можливістю. Навіть у складних ситуаціях він шукав нагод поширювати свою звістку, замість того, щоб вплутуватися в суперечки та реакційну поведінку.

Ми спостерігаємо таку виняткову позитивність, яку виявляв пророк навіть у дуже ворожому середовищі. Пророк (мир йому і благословення Аллага) просив своїх товаришів дотримуватися терпіння і обмірковування. У сучасній ідіомі можна сказати, що пророк не дозволив людям підірвати свій позитив, а також підвищив рівень позитиву своїх сподвижників. Чому такий акцент на позитивному нахилі розуму? Ми можемо відчувати на власному досвіді, що наш розум має так звану «перевагу позитиву», тобто ваш мозок працює в режимі «позитиву» значно краще, ніж негативно. Ваш інтелект покращується, ваша творчість підвищується, ваш рівень енергії збільшується. Отже, пророк не лише виконував релігійний обов'язок, але й дав нам дуже важливий

урок про те, як тренувати наш розум для його ефективного функціонування.

Сприйняття стресу як виклику, а не загрози

Один конкретний аспект життя пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага) постає перед нами в 94-му розділі Корану: «Безсумнівно, з будь-якими труднощами приходять і полегшення» (94:5-6). Контекст цього аяту Корану полягає в тому, що супротивники пророка намагалися відмовити кожному особу або плем'я від того, щоб звертати на нього увагу. Вони звинувачували його в тому, що він єретик. Але ця фальшива пропаганда стала навпаки засобом поширення його послання повсюдно. Люди з-поза меж Мекки приходили запитувати про людину, яка стверджувала, що отримує одкровення. Отже, те, що починалося як кампанія з очорнення образу пророка, в кінцевому підсумку принесло йому, як сказано в Корані, «високу славу». (94:4)

Це дає нам принцип обертати не вигідні ситуації на свою користь і продовжувати свою діяльність з надією, як це робив пророк, навіть у часи великих розчарувань і випробувань. Він сприймав стрес як виклик, а не як загрозу.

Пророк миру

Що робив посланець Аллага протягом свого пророчого життя? Він читав людям не пов'язані з війною вірші з Корану, такі як: «Читай в ім'я твого Господа, Який створив» (96:1). Він постійно просив їх відкрити для себе самих Бога, Творця. Він навчав їх, як поклонятися Богові і звертатися з молитвами. Він навчав їх моралі і гуманності. Він сказав їм, що коли інші турбують їх, вони повинні поводитися терпеливо і уникати конфліктів. Він дарував людям вчення Корану, як книгу для виправлення себе і для того, щоб ділитися божественною мудрістю з іншими. Він навчав їх, що справжній успіх – це вхід до Раю, а не входження в інститути влади в цьому світі. На власному практичному прикладі він показав людям, як виконувати місію ісламу мирним шляхом, не вдаючись до конфронтації. Він продемонстрував, як можна врятувати себе від того, щоб стати жертвою ненависті до інших навіть у найнебезпечніших ситуаціях, і як у такі часи можна зберігати мир і продовжувати працювати на благо інших.

Всі ці ненасильницькі дії пророка (мир йому і

благословення Аллага), безсумнівно, є піднесеними ісламськими принципами. Власне, саме вони і є самою суттю місії пророцтва. Що стосується війни, то вона є лише винятковою необхідністю.

Війна завжди спрямована на усунення зовнішніх перешкод, а не на створення внутрішнього стану вищої свідомості в індивідах. Для останньої мети відповідним методом є поради, напучування і настанови. Це не має нічого спільного з війною.

«Примирення найкраще».

Коран, 4:128

Урок, який ми засвоюємо з життя пророка, полягає в тому, щоб уникати конфронтації за будь-яку ціну і використовувати можливості. Жодна конструктивна робота не може бути виконана за відсутності мирної обстановки. Будь то економічний прогрес, соціальний добробут, духовний розвиток, навіть богослужіння, можуть здійснюватися тільки в мирних умовах. Ось чому іслам наголошує на уникненні війни та конфронтації. Він наказує своїм послідовникам встановити мир за будь-яку ціну. Це виражено в аяті Корану, який декларує: «Примирення найкраще». (4:128)

Таким чином, мир нерозривно пов'язаний з ісламом. Мета, яку іслам ставить перед своїми послідовниками, не може бути досягнута ні за відсутності мирних умов, ні в ситуації війни і насильства. В ісламі духовною метою віруючої людини є відкриття Бога через вивчення, споглядання і роздуми над природою, Всесвітом і життям. Така духовна та інтелектуальна робота не може відбутися, коли люди постійно втягнуті у війну

або живуть у суспільстві, де насильство вважається нормою. З цієї причини іслам надає першорядного значення встановленню миру за будь-яку ціну, оскільки без мирних умов сама мета або завдання ісламу опиняються під загрозою і залишаються недосягнутими.

Квінтесенція вчення

Саме цим вченням Корану пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллага) слідував протягом усього свого пророчого життя. Коран описує пророка як «милість до всього людства» (21:107). Місія пророка полягала в тому, щоб викликати духовне пробудження в людині. Його місію можна підсумувати такими словами Корану: **Kunu rabbaniyin**, тобто ставайте *Богоорієнтованими(спрямованими до божественної волі)* у своїй мові, діях і думках. Така місія вимагає інтелектуальної революції. Турбота пророка полягала в тому, щоб здійснити особисту трансформацію в людині і допомогти їй впоратися з різними життєвими труднощами. За допомогою Корану пророк спрямовував людей у пошуках сенсу і мети в житті, що виходять за рамки матеріального задоволення.

ЧАСТИНА 2

Духовні цінності з Корану

Вступ до Корану

Коран – це слова Бога, відкриті пророку Мухаммаду (мир йому і благословення Аллага). Ця божя мова, зібрана в писання стала книгою Бога. Слово Боже прийшло до посланця Аллага не у вигляді повної книги, а частинами протягом 23 років. Перші аяти (знамення) були відкриті Мухаммаду в 610 році нашої ери, коли він перебував у Мекці. Згодом різні частини продовжували відкриватися регулярно, остання частина була відкрита в 632 році, коли Пророк перебував у Медіні.

У Корані 114 розділів, як довгих, так і коротких. В Корані налічується близько 6600 аятів (знамень). Коли в першій чверті VII століття був відкритий Коран пророку, тоді вже був винайдений папір. Цей папір, відомий як папірус, виготовлявся вручну з волокон тростини. Щоразу, коли відкривалася якась частина Корану, вона записувалася на папірусі або на інших матеріалах (наприклад, шкірі).

Під час цього процесу люди запам'ятовували писання, таким чином Коран продовжували одночасно запам'ятовувати і записувати. Такий спосіб збереження зберігався і за життя пророка

У Корані велика увага приділяється терпінню, примиренню, прощенню, уникненню конфронтації тощо.

Мухаммада. Таким чином, Коран зберігся ще за життя Пророка(мир йому і благословення Аллага).

Якщо ви прочитаєте Коран, то побачите, що в ньому розглядаються всі теми, що стосуються людей. У Корані велика увага приділяється терпінню (39:10), примиренню (4:128), прощенню (42:40), уникненню конфронтації (7:199) тощо.

Навіщо всі ці повчання і настанови? Вони втілюють велику мудрість. Коран намагається побудувати такий тип розуму, який здатний керувати всіма життєвими справами на основі духовності. Пропагується не пасивність, а вміння правильно вирішувати життєві проблеми. Мета цієї формули – справді, це найбільша турбота Корану – полягає в тому, щоб зосередитися на високих цілях, і той, хто хоче досягти високих цілей, не має іншого вибору, як розвивати вищезгадані якості. Він повинен намагатися ефективно управляти всіма небажаними ситуаціями. В іншому випадку він буде стурбований

дріб'язковими питаннями і не зможе продовжити свій шлях до більш високих цілей.

Мета цієї збірки – дати читачеві уявлення про духовну мудрість, що міститься в Корані. Залишаючи осторонь технічні та юридичні дискусії, основна увага тут приділяється тому, щоб просвітити людину про план створення людських істот, як це передбачено в Корані, природу життя і смерті, принципи вирішення індивідуальних і суспільних питань, а також про боротьбу з життєвими перипетіями.

Духовний та інтелектуальний розвиток

Вчіться у кожного

Коран надає великого значення навчанню, оскільки саме навчання сприяє і підтримує процес інтелектуального розвитку. Аят(знамення) Корану в розділі «Мар'ям» (Марія) дає яскравий приклад цього в розмові пророка Авраама зі своїм батьком:

«Отче, мені дано деяке знання, яке до вас не прийшло, тому йдіть за мною: я поведу вас прямою стежкою» (19:43).

Очевидно, батько Авраама, якого звали Азар, був старшим за Авраама. Тому він міг неохоче прислухатися до порад людини, яка була набагато молодша за нього. Але в питанні навчання старші та молодші не мають жодного значення, бо до мудрих слів слід прислухатися, навіть якщо промовець набагато молодша людина.

Якщо ви хочете бути інтелектуально розвиненою особистістю, візьміть на озброєння звичку отримувати знання від усіх без винятку.

Всесвіт знань і мудрості настільки величезний,

що його не може охопити жоден єдиний розум. Єдине, що може допомогти вам отримувати все більше і більше знань - це дух, згаданий в Корані. Кожна людина повинна розвивати в собі ненаситну інтелектуальну жагу до отримання знань з різних сторін – щодня і щоночі.

Існує кілька способів отримання знань, один з них – через дискусію або діалог. Дискусія чи діалог – це не просто практика дебатів. Це інтелектуальний обмін.

Книги – це чудове джерело знань. Але вивчення книг – це не просто читання. Це налагодження контактів і консультації з іншими мислителями й вченими. Це схоже на глобальну дискусію, якщо читач має істинний дух і здатність черпати знання з універсальних джерел. Бібліотека – саме те місце для цього, адже вона схожа на всесвітній конференц-зал. Бібліотека дає змогу охопити всі уми світу.

Пророк ісламу якось сказав, що мудрість слід набути, навіть якщо доведеться йти на край землі. Всі чоловіки і жінки повинні перейнятися цим духом.

Існує кілька способів отримання знань, один з них – через дискусію або діалог. Дискусія чи діалог – це не просто практика дебатів. Це інтелектуальний обмін.

Мистецтво дематеріалізації

Дощ - це унікальне природне явище, про яке кілька разів згадується в Корані. Одне з таких посилянь наводиться в розділі «Каф», його переклад виглядає наступним чином:

«І Ми послали з неба благословенну воду, якою Ми виростили сади та збіжжя на врожай» (50:9).

«Благословенна вода» в цьому вірші означає прісну воду. Це очищена вода, яка сходить у вигляді дощу, даючи життєво важливе харчування всій зелені на поверхні землі. Без дощів вся поверхня суші стає схожою на величезну пустелю.

Під очищеною водою мається на увазі опріснена вода. Першоджерелом цієї води є солоняна вода, що зберігається в морях і океанах, які розкидані на трьох чвертях земної поверхні. Ця вода є солоною, природа підмішала в цю воду 3,5 відсотка солі як

консервант. Однак солоня вода не корисна ні для людини, ні для сільського господарства.

Саме природа ініціює глобальний процес опріснення. Це опріснена вода, яка піднімається у вигляді пари і утворює хмари. Потім з хмар йде злива прісної води. Саме ця вода спускається вниз і задовольняє потреби людини і сільського господарства.

За своєю природою це демонстрація того, як ми можемо очиститися. Дотримуючись цього природного зразку, ми повинні схопити(увагою розуму) навколишній світ за допомогою споглядання, а потім зробити так, щоб це служило інструментом для очищення душі (тазкія).

Природний резервуар води має певний вміст солі. Але природа відокремлює вміст води від вмісту солі і таким чином робить воду корисною для людини та сільського господарства. Це справедливо і для всіх інших речей. Все, що нас оточує, велике чи мале, має як матеріальний, так і духовний зміст. Ми повинні дематеріалізувати ці речі, щоб витягти духовний зміст. І тоді ми сприймаємо духовний зміст як їжу для наших душ. Ми отримуємо воду природним шляхом, але духовну поживу можна отримати лише завдяки інтелектуальному процесу.

Без цього процесу нас неодмінно чекає духовний голод і, нарешті, духовна смерть.

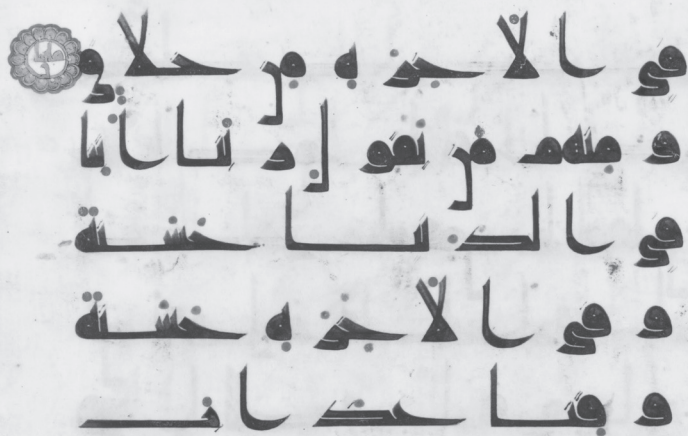
Наприклад, говорити може кожен. І все ж словесний обмін діалогами є рідкісним явищем, властивим людям: жодна інша істота цього світу не поділяє з нами цієї здатності. Мова, очевидно, є фізичним явищем, але вона також має духовний зміст, оскільки нагадує нам про особливе благословення, яким нас обдарував Бог.

І це відкриття дозволяє нам визнавати Бога піднесеною мовою – те, що не може зробити жодна інша істота у фізичному світі.

Механізм самокорекції

Кажуть, що одного разу до пророка (мир йому і благословення Аллага) прийшов чоловік і після деякої дискусії пророк сказав йому: «Залишайся з Алі ібн Абі Талібом – одним з його сподвижників – для подальшого навчання».

Через кілька днів пророк запитав Алі про чоловіка, який прийшов до нього. Він відповів, що пробув у нього деякий час, а потім він пішов, і тепер він не знає, де він знаходиться. Пророк сказав: «Хто зустрине його, приведіть його до мене». Через кілька

днів пророк зміг зустрітися з ним знову. Пророк сказав йому: «Я попросив тебе залишитися з Алі для твого подальшого навчання. Тоді чому ти його покинув? Він відповів: «Ви просили мене пройти навчання у нього. Я так і зробив, а потім пішов». Відповідаючи далі він сказав, що Алі навчав його сурі «Аль-Залзала» з Корану, в якій говориться:

«Хто зробив найменшу частинку добра, той він це побачить; а хто вчинив найменшу частку зла, той він його побачить». (99:7-8)

Людина відповідальна перед Богом, і
кожен її вчинок, великий чи малий, буде
оцінений Богом.

Цитуючи ці аяти Корану, чоловік сказав, що в них він знайшов повноту пророчого послання, тому йому не було більше потреби залишатися з Алі. Пророк запитав: «Як ти знайшов повноту і довершеність послання в цих аятах?» Він відповів: «Вони говорять нам, що людина відповідальна перед Богом, і кожен її вчинок, великий чи малий, буде оцінений Богом. Тепер я завжди тримаю це в голові. Я завжди роблю те, що мені здається добрим, і завжди утримуюся від того, що мені здається поганим».

Ця історія дуже красиво пояснює, як Коран розвиває механізм самокорекції у людей відповідно до Божого Закону. Коран хоче, щоб кожен завжди був насторожі. Ця концепція зобов'язана змусити людину вести себе правильно. Вона лежить в основі формування характеру.

Духовні партнери

Коран надає великого значення інституту шлюбу. Згідно з Кораном, сім'я є першою одиницею будь-

якого суспільства і є першоджерелом всіляких цінних вражень. Якщо дім хороший, то все суспільство автоматично постане як хороше суспільство.

У розділі «Аль-Рум» («Римляни») Коран дає основні вказівки з цього приводу. Переклад одного з цих аятів виглядає наступним чином:

«Серед інших Його(Бога) знамень те, що Він створив для вас з-поміж вас самих дружин, щоб ви знайшли в них спокій, і створив між вами любов і доброту. Воістину, в цьому є знаки для людей, які розмірковують (Коран 30:21).

У цих віршах Коран розкриває важливий закон природи, який полягає в тому, що чоловік і жінка є створеними один для одного. Згідно з висловом пророка, чоловіки і жінки - це дві рівні половини одного цілого. Чоловік і жінка як пара можуть виконати справжню мету людського життя.

Згідно з цим, чоловік і жінка є духовними партнерами один для одного. Взаємна любов і прихильність є зв'язуючими силами для обох. Початок життя в парі дозволяє їм отримати досвід піднесеного характеру. На своїх щоденних зустрічах вони можуть ділитися духовним досвідом і через обговорення планувати

своє життя на духовній основі. Вони можуть знайти час для спільного навчання. Вони можуть разом приступити до відкриття більш широких сфер духовного світу.

І чоловіки, і жінки схожі на зубчасті колеса. Один гвинтик не може зрушити з місця колесо: колесо життя може бути зрушене тільки спільними зусиллями обох.

Але за це доведеться заплатити. Ця ціна, одним словом, не що інше, як коригування. Справа в тому, що, незважаючи на всю свою схожість, обидві статті народилися з відмінностями. У природі немає одноманітності в схемі речей. Отже, нам нічого не залишається, як навчитися мистецтву управління відмінностями.

Невдача людини в цьому плані рівносильна невдачі в самому житті. Якщо ви хочете розвинути свою духовність, то намагайтеся прогресувати в цій сфері разом з вашим чоловіком/ вашою дружиною. Духовність – це найвища мета, до якої можна прагнути. Без духовності і чоловік, і жінка є неповноцінними. Духовність дає мудрість і силу. І те, і інше необхідно для успішного життя.

Роздуми про соціальне життя

Всі люди рівні

Після інциденту в Мецці пророк отримав одкровення від Всевишнього Бога, яке було записано в Корані в розділі «Абаса (Насупився)». Розділ починається таким чином:

«Він насупився і відвернувся, коли сліпий наблизився до нього, бо як ти можеш знати, що він може прагнути очиститися, або прислухатися і черпати користь з [Нашого] застереження? Що ж до байдужого, то ви охоче доглядали за ним, хоча ви не повинні бути винні, якщо він не хотів очиститися, але що стосується того, хто приходить до вас з нетерпінням і благоговінням перед Богом, ви не звертаєте на нього уваги» (Коран 80:1-10).

Передісторія цих аятів Корану полягає в тому, що одного дня пророк (мир йому і благословення Аллага) був захоплений розмовою з деякими впливовими особами Мекки, сподіваючись переконати їх – а через них і мекканську громаду в цілому – в правдивості свого послання. У цей момент до нього звернувся один з його послідовників, Абдалла ібн

Умм Мактум, який був сліпим і бідним – з проханням повторити або уточнити деякі більш ранні місця Корану. Роздратований цим перериванням того, що він на мить вважав важливішою справою, пророк «насупився і відвернувся» від сліпого чоловіка – і йому відразу ж прийшов докір у одкровенні за такий вчинок. У пізніші роки він часто вітав Ібн Умм Мактума такими словами смирення: «Ласкаво просимо того, за кого Бог докорив мені!»

Цей випадок, записаний у Корані, дає універсальний урок про те, що кожна людина гідна поваги і до неї слід ставитися на рівних засадах, незалежно від того, бідна вона чи багата, проста людина чи людина з високим становищем.

Рівність – це не просто моральна цінність, це щось більше. Рівність означає рівне ставлення, рівні можливості, рівну свободу, рівне право на розвиток і прогрес.

Рівність має абсолютну цінність в ісламі. Мухаммад (мир йому і благословення Аллага) був пророком Божим, але в поняттях рівності Коран не робив різниці між пророком і простою людиною.

Суспільство, яке усвідомлює свій обов'язок

Одним з унікальних аспектів Корану є те, що він робить акцент на обов'язках, а не на правах. Є багато місць в Писанні, які говорять нам робити це або робити те. Але в Корані ви не знайдете жодного аяту, який би заохочував людей висувати вимоги. Жоден аят не говорить про те, що люди повинні мати можливість розраховувати на те, що вони можуть пред'являти вимоги до суспільства. На цій нормі заснований весь Коран.

В одному з таких місць Корану говориться:

«Бог наказує справедливість, доброту і віддавати [належне] близьким родичам, і Він забороняє всі ганебні вчинки, несправедливість та нечестя. Він заохочує вас, аби ви прислухалися! (16:90)

Будь-яка ідеологія, заснована на індивідуальному праві, є протиприродною, тоді як будь-яка ідеологія, заснована на обов'язку, є природною. Ті, хто усвідомлює свої права, завжди висувають вимоги до інших. Їхня формула така: «Інші мають давати нам». У той час як людина, яка усвідомлює свій обов'язок, завжди буде мислити категоріями самовдосконалення. Такий завжди буде намагатися виконувати свій обов'язок. Формула людини, яка усвідомлює свої права, така: «вони повинні це зробити». У той час як формула людини, яка усвідомлює свій обов'язок: «я це зроблю». Ідеологія,

Ідеологія, заснована на правах, зосереджена на тому, що має виходити від інших, тоді як ідеологія, заснована на обов'язку, починається з себе.

Ідеологія, заснована на правах, ґрунтується на концепції «ми і вони», тоді як ідеологія, заснована на обов'язку, базується на концепції «ми і ми».

заснована на правах, зосереджена на тому, що має виходити від інших, тоді як ідеологія, заснована на обов'язку, починається з себе. Ідеологія, заснована на правах, ґрунтується на концепції «ми і вони», тоді як ідеологія, заснована на обов'язку, базується на концепції «ми і ми».

Ідеологія, заснована на правах, веде до соціальної анархії, оскільки вона неминуче породжує різні конкуруючі класи, тоді як ідеологія, заснована на обов'язку, веде до гармонії, солідарності, миру та співчуття.

Цей же принцип викладений у вислові пророка Мухаммада:

«Давайте іншим те, що інші хочуть від вас, і просіть у Бога своїх прав». (Сахих аль-Бухарі, хадис No 7052).

Це означає, що ви повинні виконувати свій обов'язок перед іншими і досягати того, чого хочете досягти власними зусиллями. Це єдино здійснення формула в цьому світі. Згідно з планом створення світу, цей світ заснований на викликах і конкуренції. Ніхто не дасть вам того, чого ви хочете: ви повинні багато працювати для всього самотійно.

Людині, яка одержима тим, що їй належить від

Однією з якостей, що вимагаються від людей Раю, є здатність утримуватися від створення незручностей для інших.

інших, не вдасться спланувати своє життя на реалістичній основі. Вона приречена жити життям невдач і напруги. З іншого боку, людина, яка усвідомлює свій обов'язок, буде виконувати свої обов'язки перед іншими. І за законом природи вони (зобов'язання) неодмінно будуть вимагатися іншими. Саме цей факт відображений у приказці: **«Саме в даруванні ми отримуємо».**

Цей світ заснований на принципі «давати і брати», тому ви повинні дати щось іншим, перш ніж очікувати від них чогось, і якщо ви попросите інших задовольнити ваші потреби, ніхто не зверне уваги на ваші вимоги.

Людина без проблем

У розділі Корану «Аль-Вакіа» («Неминуча подія») Коран розповідає нам про Рай. Те, як люди будуть жити в Раю. Там це зображується так:

«Вони не почують у ньому жодної марної чи грішної розмови, лише слова миру та спокою».
(Коран 56:25-26)

Рай потойбічного життя – це ідеальне суспільство. Нинішній світ схожий на рекрутинговий майданчик, на якому людей випробовують. Ті, хто пройде цей тест, отримають вхід до Раю. Теперішній світ — це місце вибору, а Рай — це місце, де будуть оселятися вибрані. Однією з якостей, що вимагаються від людей Раю, є здатність утримуватися від створення

незручностей для інших, тобто здатність жити в суспільстві повному миру і спокою.

Згідно з Кораном, існує два критерії для того, щоб будь-яка людина була включена в суспільство Раю. Перша з них полягає в тому, що вони повинні жити в повному мирі, забезпечуючи таким чином мир і спокій для інших членів суспільства. Тоді як друга умова полягає в тому, що вони повинні утримуватися від створення неприємностей для оточуючих. Іншими словами, вони повинні довести, що є безпроблемними членами суспільства. Хоча вищезгаданий вірш стосується суспільства Раю, він говорить нам, які соціальні цінності є прийнятними і в сучасному світі. Якщо взяти до уваги, що нинішній світ є місцем відбору, то стає цілком зрозумілим, що в обох місцях потрібні одні й ті ж етичні норми – як у сучасному світі, так і в світі потойбічному.

Про гнів, стрес і конфлікти

Позитивна реакція в момент гніву

Соціальні проблеми є постійною турботою Корану, і він спрямований на їх вирішення. Однією з таких

проблем є гнів – явище, яке присутнє в кожному суспільстві. Насправді, де є дві особи, там також має бути провокація і злість. З цього питання Коран дає вказівки в розділі «Аль-Імран» (Сім'я Імран). Його переклад виглядає наступним чином:

«Для тих, хто витрачає, як у достатку, так і в негараздах, хто стримує свій гнів і прощає своїх ближніх – то, воістину, Бог любить тих, хто робить добрі справи». (Коран 3:134)

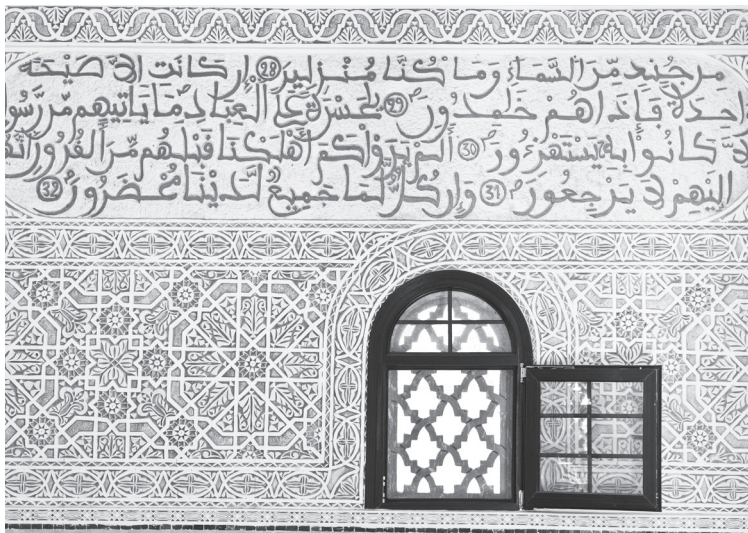
У цьому аяті Коран не говорить, що істинно віруючий позбавлений гніву. Натомість тут йдеться про те, що істинно віруючий – це той, хто здатний стримувати свій гнів. Отже, визначення істинного віруючого – це не той, хто вільний від гніву, а той, чия віра настільки потужна, що він здатний контролювати свій характер щоразу, коли в його серці починає тліти вогонь гніву.

Гнів – це не зло, а частина людської природи. По суті, гнів є негативним вираженням здорового аспекту людської природи. Людина – це чутлива тварина, наділена совістю, яка підказує їй, що добре, а що погано. Тому цілком природно, що коли вона бачить якусь безпринципну поведінку або аморальний вчинок, то це її вкрай турбує. Але в такій ситуації є

два варіанти поведінки: проявити негативну реакцію або дати позитивну відповідь.

Людина з піднесеним характером – це людина, яка має здатність давати позитивну відповідь в час випробувань. Негативна ж реакція виникає з ненависті, тоді як позитивна реакція впливає з любові та співчуття. Послання аяту з Корану таке: не викликайте ненависті, а намагайтеся дати відповідь з доброго наміру.

Гнів, як правило, є результатом провокації, а

Послання аяту з Корану таке: не викликайте ненависті, а намагайтеся дати відповідь з доброго наміру.

провокація – це перевірка вашої здатності проявляти самоконтроль. Корисно розглядати провокацію просто як виклик своїй непохитності. Тому в момент провокації проявіть себе людиною, здатною зберегти свою рівновагу і піднятися над усіма подразниками. Будьте господарем своїх негативних почуттів. Це підтримує справжню гідність людей, як чоловіків, так і жінок.

Не провокуйте інших

За часів пророка Мухаммада (нехай благословить його Аллаг й вітає) деякі з його товаришів використовували непристойну мову проти божків невірних. Це викликало негативну реакцію протилежної сторони. У цій ситуації Коран дав дуже важливу пораду віруючим. Про це записано в розділі «Аль-Анам» («Худоба»):

«Не ганьбіть тих [істот], яких вони закликають замість Бога, щоб вони у своїй ворожості

не зневажали Аллага через незнання. Таким чином, для кожного народу Ми прирасили їм їхні діяння. До свого Господа ж всі повернуться, і Він розповість їм усе, що вони зробили». (Коран 6:108)

Всевишній Бог ніколи не направляв мусульман вимагати від інших не ображати Його або пророка Ісламу, натомість Всевишній Бог радив мусульманам утримуватися від використання принизливих висловлювань щодо ідолів інших. Це лише спровокувало б їх, а натомість вони знущалися б над Аллагом і Його пророком.

Цей аят подає нам приклад: мусульмани повинні в односторонньому порядку дотримуватися етичних стандартів у цьому питанні. Іншими словами, Коран вказує на причину конфлікту: провокацію. Якщо людина утримується від провокацій, вона автоматично врятує себе від помсти.

Якщо вас зачіпають негативні висловлювання інших, ви не маєте права вимагати, щоб інші не завдавали вам болю. Це ваша проблема, а не проблема інших. Згідно з вченням Корану, потрібно

зберігати терпіння і утримуватися від того, щоб дати іншій стороні шанс завдати удару у відповідь. Цей принцип можна назвати формулою «врятуй себе». Не висувайте вимог до інших, а краще контролюйте себе у своїй мові та поведінці.

Ця формула дає найпростіше рішення проблем антагонізму. Більше того, за допомогою цього методу можна заощадити свій час і сили і знайти більше часу для конструктивних дій. Ця формула рятує вас від того, щоб стати жертвою відволікання, адже відволікання завжди призводить до марних занять, які забирають багато часу.

Безглуздо говорити оточуючим: «Не робіть мені боляче!». Краще не заподіювати біль оточуючим і тоді проблема ментально вирішиться сама собою. Завдання віруючого не полягає в тому, щоб скаржитися на поведінку інших або вимагати від інших мовчання або утримання від використання такої мови, яка не влаштовує віруючих.

Найкращий спосіб співжиття

У розділі «Аль-Ніса» («Жінки») Коран дає вказівки щодо вирішення суперечок. Переклад відповідного вірша виглядає наступним чином:

«Якщо жінка боїться неприязні або байдужості з боку свого чоловіка, то для них не буде гріха, якщо вони полагождать поміж собою миром, адже злагода - краще! Бо ж люди схильні до егоїстичної жадібності. Але якщо ви будете доброчинними і богобоязливими, то, воістину, Аллагу відомо те, що ви робите». (Коран 4:128).

Тут Коран закликає нас прийняти політику примирення в спірних питаннях. Безпосереднім контекстом цього аяту є вирішення розбіжностей між чоловіком і дружиною, але Коран, даючи конкретне посилання, дає загальний напрямок. Політика примирення не тільки ефективна для вирішення проблем між чоловіком і дружиною, але і для всіх інших проблем та конфліктних ситуацій, як національних, так і міжнародних.

Коли виникають суперечки, то найкращим виходом є примирення. Тобто ви повинні дотримуватися примирливого, а не конфронтаційного підходу. Примирливий підхід завжди мінімізує проблему,

Згідно з вченням Корану, потрібно зберігати терпіння і утримуватися від того, щоб дати іншій стороні шанс завдати удару у відповідь.

в той час як конфронтаційний підхід загострює ситуацію, залишаючи при цьому початкову проблему невирішеною.

Справа в тому, що ви не живете на ізольованому острові, ви зобов'язані жити в суспільстві. У вас немає іншого вибору, як жити з іншими, з сім'єю, з суспільством, з нацією – цей список можна продовжувати до міжнародних справ. У такій ситуації ви не можете дозволити собі жити самотійно. Якщо ви станете егоцентричними та ігноруватимете інших людей, то невимушено зробите їх своїми неприятелями, тому найкраща політика – приймати інших, приймаючи політику пристосування. Ви повинні уникати будь-яких зіткнень, щоб заощадити свою енергію та час.

Прийняття політики примирення – це не просто питання поступливого ставлення до інших. Це набагато більше, ніж це. Це дозволяє продовжувати свій життєвий шлях без будь-якої перерви. Така стратегія рятує вас від відхилень і дозволяє все більше і більше присвячувати своє життя гідним цілям.

Тому найкраща політика полягає в тому, щоб позбутися конфронтаційного менталітету на самому початку.

Чому помста – не вихід?

Згідно з вченням Корану, помста не є варіантом вирішення життєвих ситуацій. Помста тільки посилює проблему. Розділ Корану «Аль-Нахль» («Бджоли») дає практичні поради з цього приводу. Переклад відповідних аятів виглядає наступним чином:

«Якщо ви будете їх карати, то карайте їх так як карали вони. Але якщо запастися терпінням, то так буде краще для терплячих». (Коран 16:126)

Помста - це дія заподіяння комусь образи або каліцтва за травму або кривду, вчинені руками винуватця. Згідно з вченням Корану, існує два рівні помсти – один можна назвати рівною помстою, а другий – забуванням поганого досвіду, отриманого від інших.

Хоча помста або відплата допускаються, але з суворою умовою – що це повинна бути рівна помста, що не перевищує поганого вчинку інших. Але коли серйозно задуматися, розумієш, що це не вихід. Це настільки складно, що жодна щира людина не може прийняти такий варіант, адже немає доступних вимірювань, які могли б сказати вам, що ваша

Коли ви прощаєте людину, ви б'єте по її совісті.
Прощення – це свого роду коригувальний захід.
Прощення породжує в іншій людині почуття
каяття, і вона намагається виправитися. У
цьому сенсі прощення має цінність з точки зору
соціальних реформ.

помста повністю дорівнювала дії, яку ви отримали
від іншого.

Тому цей варіант є лише гіпотетичним. Будь-яка
щира людина вирішить не йти на цей варіант, адже
якщо під час помсти ви перевищите ліміт, то будете
відповідати перед Всевишнім Богом.

Отже, практично є лише один варіант і це прощення.
У той час як помста може відкрити «скриню
Пандори», результатом чого стане помста за помсту,
то прощення ставить кінець цьому ланцюжку.
Прощення означає, що ви поставили крапку, тоді як
помста в даному випадку означає, що ви поставили
кому.

Коли ви прощаєте людину, ви б'єте по її совісті.
Прощення – це свого роду коригувальний захід.
Прощення породжує в іншій людині почуття каяття,

і вона намагається виправитися. У цьому сенсі прощення має цінність з точки зору соціальних реформ.

Хоча іслам допускає помсту з певними суворими умовами, але виконати ці умови настільки складно, що це практично означає, що не слід мститися. Послання Корану в таких ситуаціях звучить так: «Зробіть вибір на користь прощення. Не намагайтеся мститися, тому що помста обов'язково створить ще кілька проблем».

Природа життя і смерті

Божий план сотворіння

Всі задаються одними і тими ж питаннями: «Хто я?», «Чому я тут, на цій планеті Земля?», «У чому сенс людського життя?», «Що таке успіх і що таке невдача?». Ці запитання можна підсумувати одним реченням: «Чим є Божий план сотворіння»? Відповідь на це питання дає шістдесят сьомий розділ Корану «Аль-Мульк» («Влада»). Переклад відповідного аяту виглядає наступним чином:

«Бог створив смерть і життя, щоб випробувати вас і з'ясувати, хто з вас найкращий у поведінці. Він є Могутнім, Всепрощаючим». (Коран 67:2)

Згідно з Кораном, людина була створена як вічна істота. У наведеному вище аяті Корану «смерть і життя» представляються як передсмертний період життя, так і післясмертний період людського життя. Отже, смерть і життя охоплюють весь вічний термін життя людини.

Бог створив людину з добре продуманим планом, суть якого полягає в тому, щоб дати людині повну свободу – не просто як дар, а як випробування. Результат цього випробування відкрив би сутність

людей: хто зловживав своєю свободою і хто якнайкраще використовував свою свободу. Це було і залишається божественним планом речей для людини.

Це випробування не лише заради випробування людства. Це задумано з високою метою. Перш ніж створити людину, Бог створив ідеальний світ, тобто Рай. Для ідеального ж світу потрібні ідеальні чоловіки й жінки, які заслуговували б на вічне життя в цьому Раю. Отже, нинішній світ є місцем відбору для Раю.

Це поняття Корану пояснює людське життя. Воно пояснює не тільки існування людини, але і всі нещастя, з якими вона стикається в цьому світі. Воно надає великого сенсу всьому доброму і поганому в нашому житті.

Згідно з цим божественним зразком, теперішнє людське життя дає людині велику можливість. У передсмертний період життя індивід має шанс претендувати на Рай, щоб у післясмертний період життя він міг стати гідним кандидатом у цьому досконалому світі. Цей божественний задум дає одну велику надію. Нинішній світ може бути проблемним, бо в цьому світі є смуток, біль та небажані ситуації. Але божественна схема життя, прописана в Корані, дає нам велику втіху. Це як яскраве світло в темряві. Вона дає чоловікам і жінкам велику надію на те, що всі ті скорботи, які вони переживають у теперішньому світі, стосуються тільки тимчасового періоду випробувань, і що як тільки вони пройдуть випробування, то стануть щасливими кандидатами на вічний Рай.

Це поняття Корану пояснює людське життя. Воно пояснює не тільки існування людини, але і всі нещастя, з якими вона стикається в цьому світі. Воно

надає великого сенсу всьому доброму і поганому в нашому житті.

З огляду на її часто передчасну кончину, людська істота здається абсолютно незрозумілим явищем, але в світлі вищенаведеного божественного задуму людське життя стає цілком зрозумілим.

Дорога до Бога

Людина – це творіння, а Бог – Творець. Кожне створіння мусить шукати благословень свого Творця. Кожен чоловік і кожна жінка повинні йти до цієї мети, призначеної Богом. Це викладено в Корані в розділі «Аль-Заріят» («Розсіювання вітрів»). Переклад цього аяту такий:

«Отже, поспішайте до Бога, воістину, Він послав Мене, щоб дати вам ясну пересторогу».
(Коран 51:50)

Загальновизнаним фактом є те, що кожна людина народжується з певним внутрішнім потягом – даром природи для неї – до досягнення певної мети. Це бажання настільки поширене, що немає жодних винятків – багаті та бідні, освічені та неосвічені – всі вони народжуються з цим природним потягом. Отже, це питання для всіх людей.

Що це за мета? Перш за все, це пізнати свого Творця, зрозуміти Божий план створіння і досягнути всі ті фактори, які мають відношення до життя в цьому світі.

Усі пророки прийшли, щоб спрямувати людство до цієї мети. З цією метою вони отримували одкровення, які мали форму керівництва від Всемогутнього Бога.

Єдиний шлях, який не має кінця, – це дорога до Бога. Вона триває навіть після смерті людей, як чоловіків, так і жінок. Це безперервна траєкторія у вічність, від обмеженого світу до світу без обмежень. Це

являє собою перехід від недосконалого світу до ідеального, від матеріалізму до духовності і, як таке, є подорожжю з часу і простору в світ поза часом і простором. Всі інші дороги закінчуються зі смертю людини.

Фактом є те, що людина часто відчуває розчарування. Причина полягає в тому, що людина від народження хоче жити в повноцінному світі, але на цій Землі вона змушена жити в світі, який не є таким. Подорож дорогою до Бога – ось рішення. Ця дорога веде вас від неповного до завершеного: адже сама природа Божого шляху вже дарує мандрівникові цим шляхом безмежне блаженство.

Поняття смерті

Одне з найважливіших вчень Корану стосується смерті. Смерть – це кінець життя кожного чоловіка і жінки, але ніхто не знає, коли вона настане. У Корані про цей факт згадується в розділі «Лукман»:

«Жодна душа не знає, що станеться з нею завтра,
і жодна душа не знає в якій землі вона помре.
Воістину, Аллаг - Всезнаючий, Всевідаючий».
(Коран 31:34)

Смерть подібна до землетрусу. Кожна людина приречена на смерть, але ніхто не знає, коли вона

трапиться, так само як і землетрус. Смерть означає повне відчуження від теперішнього світу. Це схоже на примусове виселення зі світу, який людина збудувала для себе.

Тому можна образно сказати, що всі живуть в умовах надзвичайного стану. Кожна мить може стати останньою. Кожен подих може виявитися останнім. У будь-який момент людина може зіткнутися з фатальним вердиктом долі – вона може дійти до точки неповернення у своєму житті.

Ця ситуація дуже серйозна. Смерть - великий вчитель для кожного чоловіка і жінки. Вона створює новий вид етики, в основі якої лежить усвідомлення кінцевості земного буття. Це поняття, якщо його сприймати як живе, може змінити весь спосіб життя людини. Це справді може зробити революцію в житті окремо взятого індивіда.

Концепція неминучої смерті робить вас дуже щирими. Це позбавляє вас від усіляких відволікаючих чинників. Вона зводить нанівець усі види хтивості та експлуатації. Вона говорить людині, що негативне планування безглузде, тому що до його здійснення можна померти – а смерть навіки.

Одним із позитивних внесків смерті є те, що вона змушує вас жити в задоволеності наявним, а задоволення є єдиним джерелом миру та життя

Одним із позитивних внесків смерті є те, що вона змушує вас жити в задоволеності наявним, а задоволення є єдиним джерелом миру та життя без напруги.

без напруги. Насправді, бажання отримати все більше і більше є результатом неусвідомлення смерті, а задоволення (відчуття достатку) наявним є результатом усвідомлення цього універсального факту.

Поняття смерті служить руйнівником швидкості в житті людини. Смерть змушує людей приймати реалістичний підхід. Смерть нагадує людині про її обмеженість. Смерть – це як коригувальний захід у житті людини, адже поняття смерті служить стримуючою та врівноваженою силою в житті.

Смерть служить регулятором життя. Смерть є позитивним вчителем кожної людської істоти. Смерть дає можливість жити здоровим і конструктивним життям.

Концепція смерті змушує вас встановити свою мету та пріоритети, а потім витратити всю свою енергію та час на цю мету. Смерть не є негативною подією в житті людини, бо в її усвідомленні й осмисленні є цілком позитивний урок.

Гідний кандидат в Рай

Хто є гідним кандидатом у вічний світ Раю? Згідно з Кораном, для оселення в Раю буде обрана тільки чиста, або ж очищена душа (див. Коран 20:76).

Очищена людина – це той, хто готує себе з точки зору райської культури, хто розвиває свою особистість на щаблях, необхідних для життя в суспільстві Раю. Рай – це ідеальне суспільство. Якості, які потрібні людині «музаккя» (очищена душа), докладно наведені в Корані.

Серця людей Раю наповняться славою Божою (Коран 39:75). Це перша якість людини «музаккя». Це означає, що такий повинен відкрити для себе славу Богу в теперішньому світі і визнати її з глибини свого серця. Прославлення Бога завжди є результатом просвітлення і осмислення одкровення Божого. Це означає, що людина повинна прийняти культуру споглядання (тадаббур) і через роздуми відкрити для себе Бога як Господа Всесвіту. Це відкриття мусить бути інтелектуально настільки глибоким, щоб спричинити революційні зміни в його особистості.

Сцена з Раю була наведена в Корані в розділі «Аль-Камар» («Місяць») такими словами:

«Богобоязливі опиняться серед садів і річок, на престолах правди біля Всемогутнього Володаря». (Коран 54:55)

Це означає, що люди Раю матимуть такі якості, як правдивість і щирість у повному розумінні цього слова. Ті, хто довів, що володіє цією високою якістю, будуть зараховані до яскравого списку жителів до Раю.

У Корані Рай згадується як «дар ус-салям»

До Раю буде відібрана лише та людина, яка довела в теперішньому світі, що вона настільки інтелектуально розвинена, що може жити в суспільстві з миром і співчуттям.

(див. Коран 10:25). «Дар ус-салям» означає *оселя миру*. Згідно з цим, кожен член вищого суспільства Раю буде миролюбною людиною. До Раю буде відібрана лише та людина, яка довела в теперішньому світі, що вона настільки інтелектуально розвинена, що може жити в суспільстві з миром і співчуттям. Такі люди не матимуть почуття ненависті та бажання насильства до будь-кого у власному серці.

Про піднесене суспільство Раю в Корані є дуже важливий аят у розділі «Аль-Ніса» («Жінки»). У ньому йдеться:

«Хто підкоряється Богові і пророкові, той буде серед тих, кого Він (Господь) благословив: пророків, правдивих, мучеників і праведних. Які ж це чудові товариші!» (Коран 4:69)

Райське суспільство буде зібранням найкращих

особистостей з усієї історії людства. Кожен член цього суспільства буде володіти такими прекрасними якостями, як позитивне мислення, миролюбна поведінка, піднесений характер, правдивість, щирість і доброзичлива особистість, ідеаліст в мисленні і перфекціоніст в поведінці.

Ті, хто розвинув у собі таку особистість у сучасному світі, є повноцінними членами свого суспільства. Вхід до Раю знайдуть лише ті, хто, умовно кажучи, пройшов кваліфікацію в теперішньому світі.

Рай не є чийось невід'ємним правом, і ніхто не отримає входу в нього через рекомендацію або прийняття бажаного за дійсне. Вхід до Раю – це цілковито питання вибору, і цей вибір зробить не хто інший, як Всемогутній Бог у світі після смерті. Цей критерій описаний в Корані такими словами:

«Воістину, людина отримає тільки те, до чого прагне» (Коран 53:39). Це означає, що вхід до Раю знайде лише той, хто гідний цього.

ЧАСТИНА 3

Дух ісламу

Відкриття Бога

Все у Всесвіті – Сонце, Місяць, зірки та інші створіння підкорили себе волі Божій. Вони не можуть зробити ані найменшого відхилення від шляху, який Він призначив для них. Точно так само і всі інші елементи в природі функціонують у підпорядкуванні законам природи, закладеним для них Творцем. Весь Всесвіт віддався Богу, Господу Всесвіту.

Але є різниця між статусом людини і статусом творінь фізичного світу. Фізичному світу не було іншого вибору, як підкоритися Богу, тоді як людині була дана свобода волі, щоб вона могла вибирати або добрі, або погані шляхи. З цією метою їй була дана здатність мислити, а також сумління, за допомогою якого вона може робити власні моральні судження. Людина має здатність приймати або відкидати ті чи інші точки зору, щоб слідувати певним принципам в житті. Людина не зв'язана встановленими законами так, як усі інші створені істоти. Їй була дана свобода думки, вибору та дій.

Саме через цю свободу вибору людина проходить випробування. Але після того, як їй була дана здатність мислити, розрізняти між добрими і

поганими шляхами, вона не була полишена сама на себе. Бог не просто залишив людину у світі, де не було можливості знайти істину. Божественний дар для неї йшов набагато далі. Щоб побачити, як Бог дав людству Свої настанови, нам потрібно повернутися до початку творіння. Він зробив Адама, першу людину, не просто звичайним смертним, а й пророком, і навчив його всьому, чого Він хотів від людини, щоб люди не залишалися без належного керівництва. Після цього час від часу Він посилав у світ велику кількість пророків – останнім з них був пророк Мухаммад – щоб людські істоти, які були схильні збиватися зі шляху, могли бути покликані на шлях істини та чеснот.

Віра в Бога

Припустимо, що ми поклали камінчик на гончарний круг, а потім дуже швидко почали його обертати. Камінчик, звичайно, відлетів би, хоча гончарний круг ледве може розвинути швидкість 25 миль на годину. А тепер просто подумайте на мить, що Земля, на якій ми живемо, також обертається, але набагато швидше, ніж гончарний круг. Але ми не відлітаємо. Земля безперервно обертається навколо своєї осі зі швидкістю 1000 миль на годину –

«Іслам» — це арабське слово, яке означає «підкорення, підкорення та покора Богові».

набагато швидше, ніж звичайний пасажирський літак — але ми рухаємося по її поверхні і живемо своїм повсякденним життям, не боячись бути скинутими, як камінчик з гончарного круга. Що це за диво? Пояснення, яке дають нам вчені, полягає в тому, що Земля з величезною силою тягне нас знизу, в той час як тиск атмосфери зверху міцно штовхає нас на землю. Сила, що притягує нас знизу, і повітряна ковдра завтовшки п'ятсот миль, що огортає нас зверху, самі по собі є досить чудесними, і сказати, що вони пояснюють наше стримування від польоту в космос, означає надати ще більше довіри дивовижній силі природи нашого світу.

Все в цьому світі, є, по суті, дивом. Тільки подумайте, що відбувається, коли ми кладемо крихітні насіння в землю. Ґрунт, у який вони висаджуються, однорідний за своїм хімічним складом, але вони дають широкий спектр рослин: редис, морква, ріпа, гуава, манго, гірчиця — все, від найскромнішої травинки до наймогутнішого дуба. Кожна рослина має свій особливий зовнішній вигляд, смак і аромат, і, відповідно до свого виду, дає певну користь людству.

З усіх боків перед нашими очима розкинувся цілий світ дивовижного розмаїття і пропорцій. Крім того, щомиті постійно з'являються різноманітні форми життя, абсолютно без допомоги людини. Але якби всі люди в цьому світі зібралися разом, вони не змогли б створити хоча б одну крихітну піщинку. Все це становить диво таких дивовижних масштабів, що слова підводять нас, коли нам доводиться його описувати. Коли ми намагаємося це зробити, ми лише принижуємо його, бо не в змозі віддати йому справедливість простими людськими словами. Усе, що ми можемо зробити, — це дивитися на це

з подивом і запитувати себе: «Хто, крім Бога, міг зорганізувати таке чудо?»

Чудеса навколо нас

Все в цьому світі складається з атомів. У кінцевому рахунку кожен об'єкт є набором цих крихітних частинок. Але якимось дивним чином, коли ці атоми з'єднуються в певних пропорціях, вони утворюють сліпучу кулю Сонця, а коли ті самі атоми накопичуються в інших місцях у різних пропорціях, вони течуть каскадами: ще в інших місцях вони набувають форми ледь помітного вітерця або перетворюються на родючий ґрунт. Всі ці речі можуть складатися з одних і тих же атомів, але природа і властивості кожного окремого об'єкта сильно відрізняються.

Цей дивовижний світ надає людині нескінченні ресурси, які вона використовує з користю,

З усіх боків перед нашими очима розкинувся цілий світ дивовижного розмаїття і пропорцій.

Але якби всі люди в цьому світі зібралися разом, вони не змогли б створити хоча б одну крихітну піщинку.

коли вчиться ними користуватися. Величезні запаси всього, що їй потрібні в житті, постійно накопичуються, і самій людині доводиться робити дуже мало, щоб ними скористатися. Візьмемо, наприклад, їжу, яку вона їсть. Людині залишається лише простягнути руку за величезною кількістю цінної поживи, яка, як частина порядку космосу, стала доступною для неї.

Як тільки людина отримала харчі в своє розпорядженні, все, що їй потрібно рухати, це руки й щелепи, щоб їжа досягла шлунка. Потім, без будь-яких подальших зусиль з боку людини, їжа засвоюється організмом і перетворюється на плоть, кров, кістки, нігті, волосся та інші частини людського тіла.

Нафта - це ще одне велике земне явище, яке стало ресурсом, що підтримує діяльність людини. Все, що потрібно зробити людині, це витягти нафту з землі, перепрацювати, помістити в свої машини, і, як не дивно, це рідке паливо стало забезпечувати безперебійну роботу всього механізму людської цивілізації. У цьому світі створено незліченну кількість ресурсів такого типу, і всього вистачає для задоволення потреб людини. Роль людини в появі

цих речей або в перетворенні їх в якусь корисну форму порівняно невелика. Тому з мінімальними зусиллями у людини є одяг, будинки, меблі, машини, транспортні засоби і всі інші складові людської цивілізації. Хіба таких подій не достатньо, щоб довести, що дійсно існує Творець і Володар цього світу?

Земля невпинно обертається двома способами – навколо власної осі і по орбіті навколо Сонця, але при цьому не створює ніякого шуму в процесі. Щодня в морі гине незліченна кількість істот, але вони не забруднюють воду. Всесвіт існував у відповідності з божественним порядком протягом мільярдів років, ніколи не потребуючи перебудови, бо влаштований він Творцем, Знаючим. У космосі рухається незліченна кількість зірок і планет: вони тримаються з однаковою швидкістю, ніколи не відстають і ніколи не перевищують заданого темпу. Все це чудеса найвищого порядку. Вони набагато прекрасніші за все, що може створити людина, і вони трапляються щомиті в нашому світі. Які ще потрібні докази того, що за цим стоїть сила Бога?

Ознаки Божі

Коли ми дивимося на різні форми життя, то стаємо свідками дивовижного видовища. Деякі матеріальні об'єкти об'єднуються в одне тіло, і виникає істота, подібна до риби, що плаває у воді, або птаха, що ширяє в небі. З величезного розмаїття створінь, які численні на землі, найбільше нас цікавить людина. У способи, які є для нас загадкою, вона формується в пропорційну форму. Кістки в ній набувають гамронійної форми скелета, який покритий плоттю і запечатаний шаром шкіри, з якої проростають волосся й нігті. Коли кров тече по каналах у цих рамках, все це складається з людини, яка ходить, тримає речі в руках, яка чує, відчуває запахи, смаки, яка має розум, який запам'ятовує речі, накопичує інформацію, аналізує її, а потім висловлює її в мові та на письмі.

Утворення такої дивовижної істоти з інертної матерії – це більше, ніж диво. Частинки, з яких складається людина, такі ж, як у землі і каменю. Але чи чули ми коли-небудь, як розмовляє шматок землі, або бачили, як навколо ходить шматок каменя? Слово «чудесний» навряд чи є достатнім для опису можливостей людини. Але що ще є в цій ходячій,

розмовляючій, думаючій, відчуваючій людині, що відрізняє її від землі і каменю? Цей фактор життя досі залишається для нас загадкою: дійсно повинна існувати вища Істота, яка наділила інертну матерію цією якістю, здійснивши таким чином унікальний акт творіння.

Людині достатньо подумати про природу свого власного буття, щоб зрозуміти природу Бога. «Я», «Его» в людині, має власну індивідуальність, яка цілком відрізняється від особистості інших собі подібних, що живуть тут, на цій Землі. «Я» людини

абсолютно впевнене у власному існуванні. Це та частина людини, яка думає, відчуває, формує думки, має наміри і втілює їх у життя. Воно також само вирішує, який курс дій обрати. Таким чином, кожна людина є окремою особистістю зі своєю свідомістю і волею. Оскільки наше сприйняття такої істоти є щоденною справою, то що вражає в існуванні Бога?

Віра в Бога – це дуже схожий розумовий процес на віру в себе. Ось чому в Корані сказано, що людина сама по собі є достатнім доказом (існування Творця), як би вона не виправдовувала себе. (75: 14-15)

Люди вимагають якихось чудесних доказів, перш ніж повірити в істину Бога і Його послання. Але які додаткові докази їм потрібні, коли вони мають чудо всього Всесвіту, який досконало функціонує мільйони років у найвеличніших масштабах?

Якщо той, хто сумнівається, не готовий прийняти таке велике чудо, то як він збирається позбутися своїх сумнівів, коли бачить менші чудеса? По правді кажучи, людина була забезпечена всім необхідним, щоб вона могла повірити в Бога, а потім поставити себе на служіння Йому. Якщо, незважаючи на це, вона не вірить у Бога і не визнає Божої сили та

досконалості, то винна в цьому лиш вона сама, а не хтось інший.

Нарешті, відкриття Бога

Хто знайшов Бога, той знайшов усе. Після відкриття Бога більше ніяких відкриттів робити не доводиться. Отже, коли людина відкриває для себе Бога, вся її увага зосереджена на Ньому. Бог для неї стає скарбом, яким вона дорожить, і саме до Нього тоді вона може звернутися для задоволення всіх своїх мирських і вічних потреб.

Світ Божий – це сукупність атомів. У своїй елементарній формі все це складається з одного і того ж типу інертної матерії, але Бог перетворив цю матерію в незліченні різноманітні форми: світло, тепло, зелень, текучу воду. Він також наділив неживу матерію властивостями кольору, смаку й запаху.

І всюди Він приводив речі в рух, старанно керуючи цим рухом за допомогою сили тяжіння. Відкриття Бога, Який створив такий світ, – це набагато більше, ніж просто набуття сухого віровчення. Це означає наповнити своє серце і душу променистим сяйвом божественного світла і відкрити свій розум для неймовірної краси і глибин пізнання істини.

Коли ми їмо смачні фрукти, це дає нам велике почуття задоволення. Коли у пари народжується гарна дитина, їх радості немає меж. А що ж сказати про те, що ми знаємо про Бога, Який є джерелом усієї краси, радості та чесноти? Відкривши Його, чи можна залишатися байдужим? Це те, що важко уявити, адже таке піднесене переживання – як наближення до джерела сліпучого сяйва – неодмінно повинно залишити свій слід на людині.

Наділивши речі своїми унікальними якостями, Сам Бог повинен володіти якостями, якими можуть насолодитися Його першовідкривачі. Отже, відкрити Його – це відчувати Його, як пахощі в ніздрях, смак, який збуджує піднебіння, текстуру, яку приємно пестити, мелодію, яка торкається серця. Наблизитися до Нього означає жити у вічному саду яскравих кольорів і ніжних пахощів.

Творець усього світла, Сам Бог є найяскравішим за все світло разом взяте. Він є світлом для небес і землі, проливаючи Своє саяво на особистості всіх, хто відкриває Його. Його скарбниця є найбільшою скарбницею всієї справжньої мудрості. Він є найбільшим сховищем усієї справжньої сили. Його першовідкривачі настільки зміцнені Його силою і настільки просвітлені Його мудрістю, що ніяка повінь або ураган не зможуть їх збити. Вони не можуть, одного разу пізнавши Його, зробити щось інше, як тільки прагнути ще більше наблизитися до Аллага, вдосконалюючи свою душу.

Божий план сотворіння

Один західний філософ писав, що, схоже, людина є дивною істотою в цьому величезному Всесвіті. Здається, що ні людина не створена для цього світу, ні цей світ не створений для людини. І людина і всесвіт здаються несумісними один з одним.

Людина народжується з необмеженими можливостями. Але в нинішньому світі вона знаходить лише дуже обмежене застосування своїм потенціалам. Людина, згідно зі своєю природою, бажає мати вічне життя, але дуже скоро смерть приходить без її дозволу і забирає її життя в односторонньому порядку. Людина несе в собі необмежені бажання, але ці її бажання ніколи не виконуються повністю.

Світ мрій це те, що характерно кожній людині, але ці мрії ніколи не здійснюються. У цьому питанні немає різниці між бідними і багатими, великими і маленькими. Зі слів вищезгаданого філософа здається, що людина прийшла у світ, який не був створений для неї.

Чому людина і сучасний світ не узгоджуються один з одним? Щоб знайти відповідь на це питання, ми повинні знати план божого творіння. Це питання

виникло у зв'язку з неусвідомленням плану творіння, тільки знаючи план божого сотворіння, ми можемо прийти до переконливої відповіді.

Реальність така, що Бог – Творець людини, створив людину за Своїм задумом. Ознайомитися з цим планом необхідно людині для глибокого розуміння себе - так само, як роботу машини можна зрозуміти тільки при вивченні креслень інженера, який її зробив. Без знання плану інженера ніщо інше не може прояснити значення цієї машини. Так само і з людиною. Творець людини створив її за особливим планом. План полягає в тому, що людина повинна провести випробувальний період в нинішньому неідеальному світі, а після цього, згідно зі своїми вчинками, вона заробляє своє право на проживання в ідеальному світі, інша назва якого - «Рай».

Нинішній світ – це світ випробувань. Тут будь-який чоловік і жінка, щоб довести свою гідність для входу в рай, має набути дві великі складові: визнати правду і вести дисципліноване життя. Будь-який чоловік або жінка, які повністю відповідають вимогам цього випробування, знайдуть своє місце в ідеальному світі раю. А ті, хто не впорається з цим випробуванням, проведуть своє життя у вічних позбавленнях.

Чи ми повністю вільні?

Людина відчуває себе абсолютно вільною в цьому сучасному світі, але ця свобода не є її правом, а є тестовим документом для кожного. Людина повинна зробити те, що без будь-якого тиску на неї вона визнає істину. Без будь-якого примусу вона покориться правді. Людська істота обмежує свою свободу за власним вибором. Покоритися перед правдою – це, без сумніву, найбільша жертва для будь-якої людини. Визнати правду - це, мабуть, зробити себе меншим у порівнянні з іншими, але це

те, що дає людині найвище становище. Це гарантує їй вхід до раю.

Другим важливим моментом є дисципліноване життя. Як правило, характер людини формується під впливом його емоцій – гніву, помсти, ревнощів, ненависті, суперництва тощо. Це негативні сприйняття, які формують особистість людини. Але людина повинна вибрати принципове життя, тобто таке, що збудоване згідно певних принципів. Людина не повинна будувати свій характер під впливом зовнішніх стимулів, скоріше його характер повинен ґрунтуватися на визначених принципах. Чоловік чи жінка, силою власної волі, повинні формувати свою особистість у світлі піднесених принципів. Це те, що називається небесним характером.

Людина була створена за планом творіння. Людина – найшляхетніше створіння у всьому цьому Всесвіті. Існування людини є настільки унікальним існуванням, що в цьому величезному Всесвіті не можна знайти жодного іншого прикладу. Людину справедливо називають вищою зі створених істот. Тобто, вона має найкраще і найбільш значуще буття серед усіх створінь.

Потойбічне життя

Ті величезні маси льоду, які ми знаємо як айсберги, знайдені в морях Північного і Південного

Людина була створена за планом творіння.
Людина – найшляхетніше створіння у всьому цьому Всесвіті. Існування людини є настільки унікальним існуванням, що в цьому величезному Всесвіті не можна знайти жодного іншого прикладу.

полюсів, є одними з найбільш оманливих і, отже, найнебезпечніших явищ, що зустрічаються в природі. Їх оманливість полягає в тому, що незалежно від того, наскільки величезними або чудовими за конфігурацією вони є, те, що ми бачимо про них, становить лише десяту частину їх величезної маси. Те, що лежить під поверхнею океану, розповзаючись далеко і за видимий периметр, становить величезну небезпеку для необережних. У певному сенсі наше життя схоже на ті плаваючі гори льоду. Частина, яку ми проводимо в цьому світі – близько ста років, або менше – подібна до частини айсберга, яку видно над поверхнею. Ми можемо його бачити, торкатися, відчувати. Ми можемо вжити заходів і ефективно з ним впоратися. Але та частина, яка приходить після смерті, подібна до підводної частини – величезна, незбагненна і повна небезпек. Це щось, що не піддається уяві, але ми, тим не менш, повинні намагатися досягнути це, бо саме ця частина

людського життя, яку Бог визначив, має бути вічною і невідворотною.

Всі ми знайомі з фактами нашого походження і тим шляхом, який проходить життя від утроби матері до смерті. Але в кінці нашого життя, незалежно від того, закінчується воно в молодості або в старості, наше знайомство з природою речей закінчується. Було висловлено припущення, що смерть означає повне і остаточне знищення. Але це не так. Смерть – це просто засіб, який відправляє нас у нове лоно, в лоно самого Всесвіту. З цього моменту ми потрапляємо в інший світ: у потойбічне життя. У той час як нинішній, фізичний світ у тому вигляді, в якому ми його знаємо, має кінцеві часові рамки, потойбічне життя простягається від нас у нескінченність. Ми з любов'ю уявляємо, що існує певна паралель між задоволеннями і болями цього світу і задоволеннями наступного, але, насправді, ніщо з того, що ми можемо пережити в цьому світі, ніколи не зрівняється з стражданнями і блаженствами життя після смерті. Ті, хто заслуговує на покарання в наступному житті, будуть засуджені зазнати найжахливішого болю на всі часи прийдешні. Але ті, хто заслуговує Божих благословень у прийдешньому житті, пізнають найпрекраснішу радість і задоволення.

Саме тому, що життя в цьому світі призначене для того, щоб бути випробувальним полігоном, світ потойбічного життя залишається поза нашим ментальним досягненням. Але навколо нас є незліченні знаки, які можуть допомогти нам, за аналогією, зрозуміти й оцінити природу майбутнього світу. Уявіть собі кімнату, яка складається з чотирьох стін, меблів, кількох предметів і кількох людей. Але в той момент, коли ми вмикаємо телевізор, ми потрапляємо в невідомий досі світ кольору, рухів і багатоголосся людської діяльності. Цей світ з його пейзажами і живими людьми існував весь цей час. Глядачу ж потрібно було лише клацнути перемикач, щоб він усвідомив це. Подібним чином наше земне існування складається зі світу в світі. Світ, який ми знаємо, є конкретним, видимим, відчутним через органи чуттів. «Інший» же світ, це світ, який не можна досягнути за допомогою будь-якого з людських чуттів.

Жоден вмикач не можна включити, щоб ми зрозуміли, що це таке насправді. Тільки смерть може зробити це за нас. І коли ми знову відкриваємо свої очі після смерті, ми виявляємо, що те, що раніше було нездоланим і виходило за межі людського розуміння, тепер є суворою, всепоглинаючою

Те, що ми розуміємо під стражданням і втіхою в цьому світі, не може зрівнятися зі стражданнями і втіхою потойбічного життя.

реальністю. Саме тоді ми досягаємо те, що існувало досі, але залишалося невидимим.

Що таке успіх?

Як тільки ми усвідомлюємо в своєму розумі, що загробне життя дійсно існує, ми усвідомлюємо, що єдиною метою нашого земного існування має бути прагнення до успіху в майбутньому житті, адже, на відміну від нинішнього ефемерного світу, потойбічне життя є вічним і реальним. Те, що ми розуміємо під стражданням і втіхою в цьому світі, не може зрівнятися зі стражданнями і втіхою потойбічного життя.

Багато людей ведуть аморальне, навіть злочинне життя, бо вважають, що ми вільні робити в цьому світі те, що нам заманеться. Свобода у нас є, але вона існує лише для того, щоб Бог міг розрізняти добро і зло і визначати, хто заслуговує на почесне місце і гідність у потойбічному житті, а хто має бути приречений на вічну ганьбу. Хоча ніщо не заважає

доброму і злому жити ззовні однаково в цьому світі, але вони будуть відокремлені в потойбічному житті один від одного, як пшениця від полови, і будуть суджені в суворій відповідності з їхнім земним життям. Одні будуть приречені на вічне пекло болю і страждань, а інші будуть благословенні вічним блаженством і задоволенням. Кожен неминуче отримає свою передвизначену оселю вічного перебування.

Одного разу двоє чоловіків подали справу на суд пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага). Один незаконно привласнив землю іншого, але через певні юридичні колізії винести вирок проти нього було важко. Після належного розгляду справи пророк попередив: «Якщо суд винесе вердикт на твою користь, вважай, що це вогонь і сірка, якими ти був нагороджений». З точки зору цього світу, цей шматок землі міг би бути цінним надбанням, але в перспективі потойбічного життя він набув би жахливих властивостей вогню та сірки.

Ці дві сторони людських вчинків були чудово описані за допомогою алегорій і символів у хадисі мірадж (подорож пророка на небеса). Коли пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллага) дійшов до Сідра аль-Мунтаха (лотосове дерево на

вершині Сьомого Неба), він побачив чотири річки: дві текли всередину і дві текли назовні. Ангел Гавриїл пояснив йому, що дві річки, що течуть усередину, — це ріки Раю, а ті, що течуть назовні, — це Ніл і Євфрат. За аналогією, нинішній світ і потойбічне життя є двома сторонами одного і того ж явища. Світська сторона тривіальна і тимчасова, в той час як потойбічна сторона є субстанціональною і постійною. Саме до останньої сторони ми повинні звернутися після смерті. В цьому світі людина має повну свободу проживати своє мирське існування так, як їй заманеться. У прийдешньому житті у

людини не буде вибору щодо майбутнього життєвого шляху. Людина або воскресне до вічної слави, або буде скинута в безодню вічного пекла.

Близькість до Бога

Земля є планетою Сонячної системи. Вона постійно обертається навколо Сонця. Щоб Землі завершити таку ротацію, потрібен один рік. Цей рух навколо Сонця має важливе значення для нормального функціонування життя на Землі. Якби Земля не оберталася навколо Сонця, її існування не мало б сенсу, і життя прийшло б до кінця.

Це практичний приклад того, як ми повинні вести своє життя в цьому світі. Цей приклад насправді є фізичною демонстрацією, яка показує, як людина повинна обертатися навколо Бога, подібно до того, як Земля обертається навколо Сонця. Це означає, що вся діяльність людини повинна ґрунтуватися на вірі в Бога.

Земля обертається так, як цього вимагають закони природи. Але людина за власним бажанням повинна віддатися Богові. Вона повинна будувати життя, в основі якого лежить поняття Бога. Така свідомість і є справжнім вознесінням людини в духовності.

Сучасний Всесвіт є вираженням Божих якостей. Це повне знайомство з Богом.

Бог видимий у Своїх творіннях так само ясно, як людина бачить своє відображення в дзеркалі.

У цій свідомості і криється секрет всього успіху. Життя, орієнтоване на Бога, починається з відкриття Бога. Коли люди, чоловіки чи жінки, відкривають для себе Бога, це означає, що вони знайшли правду. І ця істина пронизує все їхнє єство. Це відчуття того, що вони відкрили для себе правду, стає настільки захопливим досвідом, що наповнює їх вічним переконанням. Це вічне переконання усуває всі розчарування з їхнього життя. Тому втрати вже не є такими важкими, бо, незважаючи на них, вони ніколи не втрачають відчуття, що їхнє найбільше надбання, тобто Бог, все ще з ними.

Це усвідомлення людина переживає, роздумуючи над Божими творіннями. Сучасний Всесвіт є вираженням Божих якостей. Це повне знайомство з Богом. Бог видимий у Своїх творіннях так само ясно, як людина бачить своє відображення в дзеркалі.

Неосяжність космосу говорить людині про те, що Бог,

її Творець, безмежний. Спостереження за Сонцем і зірками показує нам, що Бог є світлом. Висоти гір показують нам велич Бога. Морські хвилі та течія річки говорять нам, що Бог є джерелом безмежних благ. Ми бачимо божу щедрість у зелені дерев. Існування людини стає доказом існування Бога.

Для людини життя, орієнтоване на Бога, починається з того, що вона пам'ятає про Бога. Вона починає відчувати Його присутність. Все служить для того, щоб нагадувати їй про Нього. Пам'ять про Бога ніколи не зникає з її серця й розуму. Її ранки та вечори проводяться так, ніби вона живе поруч зі Всевишнім Господом.

Джерело духовного розвитку

З усього вищесказаного ми розуміємо, що Бог є духовним центром для людини. Той, чиє серце прив'язане до Бога, щомиті зазнає духовних переживань. Віра в Бога стає для нього джерелом духовного розвитку. Сповнений любові до Бога, він більше нічого не потребує. Бог стає для нього величезним океаном, в якому він може продовжувати плавати, ніколи не відчуваючи жодних обмежень. У вигляді духовного пробудження він отримує настільки велике багатство, що не відчуває ніякої потреби ні в чому іншому.

Для того, хто пізнає Аллага, весь Всесвіт стає відкритою книгою Божою. Кожен листочок дерева стає сторінкою божественної книги.

Коли він бачить Сонце, йому здається, ніби Бог запалює Свій небесний смолоскип, щоб він міг ясно читати Його книгу. Всесвіт стає, так би мовити, божественним університетом, а він - його учнем.

Знайти Бога – значить знайти його центр Любові. Людина за народженням є шукачем Вищої Істоти, яка набагато вища за неї, яка вільна від усіх обмежень і яка може бути центром її почуттів.

Таким є відкриття Аллага, яке рятує людину від того, щоб вважати Богом щось інше, крім Аллага. Відкриття Бога полягає в тому, щоб задовольнити почуття пошуку Істини, Абсолюту і вищих смислів свого існування. А нездатність відкрити Бога означає нездатність знайти те, що є найбільшою потребою людини.

Той, хто не може знайти Творця, змушений своїм природним потягом віддати місце Бога чомусь іншому, крім Бога. Це місце іноді відводиться певній людській істоті, іноді певній тварині або

явищу природи, а іноді певній матеріальній силі, іноді певній уявній концепції, а іноді просто собі.

Навіть якщо людина не може відкрити Бога або стає заперечувачем Бога, не в її силах придушити потяг у своїй природі до пошуку Бога. Ось чому ті чоловіки і жінки, які не знайшли Бога, неминуче приходять до того, що вважають Богом щось інше, ніж Творець. І такий «бог» завжди є тим чи іншим творінням божим. Роблячи Аллага, істинного Бога об'єктом свого поклоніння, ми тим самим стверджуємо і підносимо істину природу людини, яка служить своєму Творцеві, а не чомусь сотвореному. І навпаки, розглядати щось інше, ніж Бог, як Бога рівнозначно спотворенню істинної людської природи, яка відвернулася від служіння Тому, Хто її сотворив.

Божі пророки

Ісламська концепція пророцтва відрізняється від концепції інших релігій. Деякі релігії вважають, що навіть Сам Бог втілюється в людську подобу, і що Його пророки є певним чином надлюдськими

Нинішній всесвіт є вираженням атрибутів Бога.
Це повне знайомство з Богом.

або потойбічними створіннями. Але пророк в ісламському розумінні нічим не відрізняється від будь-якої іншої людини. Його унікальність полягає лише в тому, що він є обраним посланцем Бога.

Божі пророки народилися в цьому світі так само, як і всі інші людські істоти. Вони жили так само, як й інші, показуючи людям, як божі служителі повинні на ділі поводитися на Землі, і ясно показуючи їм, якою дорогою вони повинні йти, щоб відвернути Боже незадоволення і зробити себе гідними Його благословень.

Аллаг помістив людину на цю землю, щоб її послух своєму Творцеві міг бути випробуваний. Для цього людині дана повна свобода йти стежками як добра, так і зла. У неї є вибір. Але, щоб йти правильним шляхом, людині потрібні керівні принципи. Справжнє джерело керівництва, згідно з Ісламом, слід шукати в пророцтві. Протягом усієї історії

людства Бог у Своїм безмежному милосерді вибирав певних осіб, щоб передати Своє послання людству, щоб усі людські істоти могли отримати можливість йти правильним шляхом. Цих вибраних людей називали пророками або посланцями.

Пророк – це особа, обрана Богом як Його представник. Коли Бог призначає когось Своїм пророком, Він посилає до нього Свого ангела, щоб повідомити про його новий статус. Таким чином людина може не сумніватися в тому, що її призначать

Божим пророком. Пізніше Бог відкриває йому Своє послання, щоб він міг передати божественне вчення своєму народу.

Аллаг дав людині розум, щоб вона була наділена розумом. Але цей розум може осягнути лише те, що є очевидним. Людина не може йти вглиб прихованого від неї знання, і є багато речей, які потрібно осягнути, для чого поверхневих знань недостатньо. Глибинні реальності цього світу знаходяться поза межами людського розуму, і що стосується Бога і потойбічного світу, вони повинні назавжди залишитися невидимими – недосяжними для людського сприйняття.

Те, що робить пророк, – це просвітництво людей, щоб вони могли подолати цю людську неповноцінність. Він розповідає про реальність речей тут і зараз, а також дає звістку про потойбічний світ. Таким чином, він дає можливість індивіду сформулювати план всього свого існування в повному світлі знань і усвідомлення, щоб він міг організувати для себе успішне життя.

Священні Тексти

Коран

Коран – це одкровення від Бога. Сьогодні воно існує у вигляді книги, що складається з 114 розділів. Вони були послані ангелом Гавріїлом, або Джібрілом, крок за кроком відповідно до вимог обставин. Коран – це об’явлення від Господа світів: воно не написане людиною. Це справжнє слово Боже людською мовою. Коран почав відкриватися пророку Мухаммаду (мир йому і благословення Аллага) через ангела Гавріїла в 610 році н.е., коли пророк сидів усамітнено в печері Хіра на вершині гори Світла, в двох милях від Мекки. Отже, Писання не було відкрито у формі книги в один момент часу. Його різні частини були розкриті, як того вимагала обставини. Пізніше Коран було складено в Медіні в останні дні життя пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага). Усе одкровення було завершено протягом 23 років. Останній уривок був відкритий пророку, коли він виступав перед зібранням на горі Арафат після здійснення свого останнього хаджу в 622 році н.е.

Коран – це об'явлення від Господа світів: воно не написане людиною. Це справжнє слово Боже людською мовою.

Теми Корану

Головна тема Корану полягає в ознайомленні людей з божим планом сотворіння. Згідно з цим божественним задумом, людина була створена як вічна істота. Творець розділив життя людини на дві частини: передсмертну і післясмертну. Передсмертний період – це період, коли людина піддається випробуванню. Післясмертний період - це період, в якому вона буде винагороджена або покарана. Перше є тимчасовим, а друге триватиме всю вічність.

Коран спрямований на здійснення інтелектуальної революції в кожній людині. Тому всі його настанови мають духовну природу. Всі його аяти звернені до людського розуму, їх основна спрямованість полягає в тому, щоб сприяти спогляданню природи, тому так часто вживаються в Корані слова тафаккур, тадаббур і тавассум, які означають різні віддітки одного поняття – розмірковування. Коран, по суті,

спрямований на сприяння духовній та мирній поведінці як у національному, так і в міжнародному житті.

Згідно з вченням Корану, насильству немає місця в житті людини. Хоча іслам дає свободу всім, це відбувається за умови, що цією свободою слід користуватися, не вдаючись до насильства. Якщо індивід миролюбний у намірах і поведінці, йому дозволено здійснювати свою свободу так, як він бажає.

Всі основні постулати духовності, етики й мирної поведінки викладені в Корані в дуже чітких термінах. Але Коран не є книгою законів, це книга роздумів. Більше того, Коран представляє в якості зразка поведінки пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага). Пророк, який жив повноцінним життям, дотримувався вчення Корану у всіх аспектах своєї практичної діяльності. Отже, якщо хтось хоче мати розуміння догматів Корану, він може звернутися до Корану, а той, хто хоче ознайомитися з моделлю поведінки Корану, може вивчити життя пророка Мухаммада, яке відоме як окрема наука в Ісламі (Сірату набавіа).

Що стосується багатоконфесійного суспільства, то Коран дуже практичний. Він дає таку формулу в цьому питанні: для вас ваша релігія, а для мене моя. Іншими словами: дотримуйтесь свого, але поважайте вибір інших. В основі цієї формули лежить відомий принцип мирного співіснування.

Що стосується суспільного життя, то суть ісламського вчення полягає в тому, що Бог дарував свободу кожному. Ця свобода сама по собі вимагає, щоб люди вели своє життя стримано. Тому що, якщо свобода здійснюється без обмежень, це неминуче

Коран наголошує на формуванні характеру людини через самоаналіз і формування себе відповідно до волі Божої. Ніде не наказується віруючому чинити насильство, що веде до знищення інших людей.

призведе до зіткнень і розпаду, руйнуючи за собою соціальне життя.

Найбільш повторюваний заклик у Корані звучить так: «В ім'я Бога, Милуючого, Милосердного». Поява цього заклику в Корані 113 разів сама по собі є показником того, наскільки він важливий. Всяке діло повинне мати власний початок. Коран бажає, щоб людина, ініціюючи будь-яке починання, розпочинала з виголошення імені Бога. Тому людина завжди пам'ятає про важливі Божі якості, такі як милосердя і співчуття.

Вчення Корану можна звести до двох основних заголовків: 1) Єдність Бога: віра в Єдиного Бога і поклоніння тільки Йому; 2) Братерство людства: розгляд усіх людей як рівних перед Богом в якості створінь Всевишнього. Ці два види приписів можна виразити як монотеїзм і справедливість.

Співчуття до людства

Мета Корану – з його більш ніж 6000 аятами, що охоплюють 114 розділів – полягає в тому, щоб розвинути людину, яка б володіла двома піднесеними якостями: служіння Богу і доброзичливістю до людей. Згідно з філософією Корану, людське життя переплітається з Богом і людством. З одного боку, це Бог, його Творець, а з іншого – люди, серед яких він повинен вести своє життя від моменту свого народження і до своєї смерті. Коран заохочує людину мати піднесені почуття до Бога і відображати ці почуття в тому, як вона поклоняється Йому. У той же час йому ясно дається зрозуміти, що в його серці також повинні бути почуття доброзичливості і співчуття до людства в цілому. Щоб бути справжнім мусульманином, потрібне поєднання цих двох чеснот.

Коран говорить нам, що Бог дав людству незліченні благословення. Людина, отримуючи вигоду від цієї божественної щедрості, зобов'язана дякувати своєму Благодійнику. Їй наказано любити і боятися Бога більше, ніж будь-кого або що-небудь інше.

Коран наголошує на формуванні характеру людини через самоаналіз і формування себе відповідно до волі Божої. Крім того, Коран говорить нам, що нинішній світ задуманий як випробувальний полігон, спеціально призначений для суду над людством, оскільки Бог хоче побачити, чи здатні люди вести своє життя відповідно до Його волі. Саме від їхньої поведінки на землі залежить, чи заслуговують вони Раю на наступному, вічному етапі життя після смерті.

Згідно з Кораном, Рай – це ще одна назва сусідства з Богом, і в цьому місці перебуватимуть лише ті, хто щиро вірив у Бога та мав співчуття та любов до інших людей.

Хадиси і Сунна

Хадіси – це записи висловлювань і вчинків пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага). Сунна означає дії, які виконував сам пророк, його слова або ж вираження невербального задоволення чи незадоволення чимось. Зібрання хадисів називається Сунною, яка формує одне з головних і основних джерел Закону Божого (шаріату).

Хадіси є другим фундаментальним джерелом ісламу, даючи нам повний звіт про життя пророка і служачи коментарем до Корану.

У Корані в основному йдеться про основи. Саме в хадисах даються подробиці та необхідні пояснення приписів Корану. Наприклад, у Корані сказано: «Установіть службу поклоніння». Але в ньому не уточнюється, як має відбуватися богослужіння. Навіть часові інтервали та молитовні цикли (ракати)

Хадіси є другим фундаментальним джерелом ісламу, даючи нам повний звіт про життя пророка і служачи коментарем до Корану.

чітко не вказуються. Нам потрібні практичні приклади, викладені в хадисах, щоб мати повну інформацію з цього приводу.

Навіть знаючи подробиці, все одно важко слідувати божественним приписам, що містяться в Корані, адже не все можна правильно зрозуміти одними лише словами. Тому пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллага) показав віруючим, як слід виконувати молитву. Він сказав віруючим: «Подивіться на Мене, подивіться, як Я поклоняюся, і моліться як я молюсь».

Коран неодноразово нагадує нам про важливість хадисів, наказуючи неухильно слідувати за пророком:

«Слухайтеся Бога і слухайтеся посланця».
(Коран 4:59)

Це так, ніби Коран є текстом, а хадис – коментарем,

Коран – теорією, а хадис – практикою. Коран і хадіси доповнюють один одного і, таким чином, нероздільні. І те, й інше є однаково важливим для ствердження релігії.

Сучасники посланця Аллага (мир йому і благословення Аллага) відомі як сподвижники, або сахаба. Оскільки сподвижники вірили в послання пророка, всі його дії служили для них прецедентом, і кожне слово, що спадало з його вуст, ставало для них заповіддю і вони прагнули йти за кожним з них якомога вірніше. За життя пророка Мухаммада багато хто з його сподвижників вивчали напам'ять все, що він говорив, і пильно спостерігали за тим, що він робив, і цим отриманим знанням вони ділилися один з одним. Вони прагнули знань про те, що він говорив або робив, тому багато хто, як Абу Хурайра, Анас ібн Малік і Абдулла ібн Масуд, постійно спілкувалися з ним, щоб спостерігати і чути кожне його слово й вчинок. Айша, дружина пророка, була першою серед жінок, хто розповів про висловлювання й вчинки пророка (мир йому і благословення Аллага). Вона повідомила про понад

дві тисячі хадисів, в той час як Абу Хурайра передав понад п'ять тисяч хадисів.

Пізніше вислови були складені різними збирачами хадисів у окремі книги. У зв'язку з цим Бухарі і Муслім першими застосували найсуворіші методи для з'ясування достовірності кожного хадиса. Для кожного хадиса простежувався безперервний ланцюжок оповідачів, і життя кожного передавача аналізувалося з усіх боків, щоб підтвердити його достовірність.

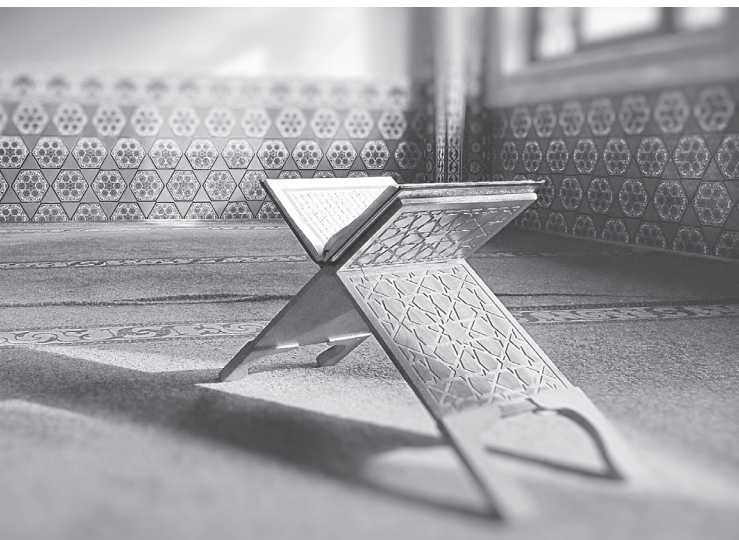
П'ять стовпів ісламу

Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллага) сказав: «Іслам побудований на п'яти стовпах: свідчення того, що немає іншого божества, гідного поклоніння, крім Аллага, і що Мухаммад є Його посланцем; щоденне звершення 5 молитов; сплата встановленої благодійної допомоги (закят); здійснення паломництва до Дому Божого в Мецці та пост у місяці Рамадан».

Незважаючи на те, що будівля складається з багатьох частин, те, що дійсно тримає всю конструкцію, - це її стовпи. Якщо вони будуть міцними, то вся конструкція буде міцною. Але якщо вони будуть слабкими, тоді вся будівля зруйнується.

Життя людини подібне до ділянки землі, на якій вона повинна побудувати дім на свій смак. Першим кроком має бути встановлення цих п'яти міцних стовпів, без яких Іслам не може піднятися ні на рівні окремої людини, ні на рівні громади. Ці п'ять стовпів – віра, молитви, піст, милостиня та паломництво – покликані породити в людині побожність та відданість Богу.

Віра (іман) означає віру в божественні істини. Молитва, по суті, означає схиляння перед славою Божою, щоб будь-яке почуття власної самодостатності і відповідно самозвеличення, яке може мати людина, було розвіяне. Піст (савм) з його акцентом на утриманні розвиває терпіння і силу духу. Милостиня (закят) передбачає визнання потреб інших, щоб те, що було дано людству Богом, могло бути справедливо розділене. Паломництво (хадж) – це велике згуртування слуг Божих навколо Нього. Це не просто порожні ритуали, а прояв позитивних

чеснот, квінтесенція, по суті, тих якостей, які наш Господь бажає нам прищепити. Якщо ми зможемо культивувати їх, то будемо вважатися такими, що володіють характеристиками праведних рабів Господніх. Таким чином, справедливо сказати, що віра, смирення, сила духу, визнання прав інших та єдність є стовпами, на яких тримається вся будівля ісламу.

Віра (Іман)

Прийняття Аллага як свого Господа – це все одно, що укласти завіт і поставити Його в центральну точку свого життя, щоб Він міг стати центром думок та емоцій людини. Це означає цілковито довіритися Йому і зосередити на Ньому всі свої надії й прагнення, страхи й благання. Тоді замість того, щоб жити заради мирських речей, людина буде жити для свого Творця. Таке життя стає теоцентричним і наповненим істинним смыслом.

Людина занадто часто живе заради мирських речей, які починають домінувати над її думками та емоціями. Одні живуть заради домашнього господарства й сім'ї; інші для бізнесу та грошей; хтось поглинутий політичною діяльністю і партійним керівництвом; а хтось за честь і авторитет.

Той, хто надихається вірою в Бога,
подібний до закоханого. Він бачить славу
Божу в блакитних склепіннях неба, а Його
могутність і велич – у люті буревіях.

Дуже часто людина сьогодні живе заради того чи іншого, що є матеріальним у цьому нашому повсякденному світі. Але таке життя є збудованим на невіданні істини і воно подібне намаганням звити своє гніздо на гілках, яких не існує. По-справжньому гідним життям є життя, прожите для свого Господа. Людина повинна жити кожен мить свого життя в згадуванні Бога. Його ім'я має бути на її вустах, коли вона лягає спати та прокидається. Коли вона зупиняється або йде своїм шляхом, вона повинна жити в довірі до Бога, а коли така людина говорить або мовчить, то це повинно бути заради вдоволення Бога.

Суть віри

Віра в Бога подібна до електричного струму, який освітлює все навколишнє середовище і приводить у рух усі машини. Коли людина знаходить зв'язок віри, який з'єднує її з Богом, вона відчуває

раптове і всеосяжне осяяння зсередини. Тоді її прихований дух прокидається, а серце зігрівається новознайденою вірою. У неї розпалюється новий вид вогню. Людина, народжена з утроби своєї матері, має своє друге народження з лону віри. Тепер людина відчуває, що мається на увазі під єднанням з Богом. Закоханий в емоційному плані є єдиним цілим зі своєю коханою, навіть коли він фізично відокремлений від об'єкта своєї любові. У цьому стані він бачить у всьому образ коханої людини. Той, хто надихається вірою в Бога, подібний до закоханого. Він бачить славу Богу в блакитних склепіннях неба, а Його могутність і велич – у люті буревіях. Птахи своїм щебетом ніби виспівують гімни Богу. Сонце, що сходить, – це промениста ласка Божа, що простягається до нього. Листочок кожної рослини й дерева – це зелена сторінка, на якій людина читає історію божественного творіння. Істинно віруючий у Бога подібний до пірнача в божественному океані. Кожне занурення, яке він робить, все більше й більше нерозривно пов'язує його з Творцем.

Віра в Бога означає віру в Творця, Володаря і Опору всього творіння. Все було створене Ним і тільки Ним, і отримує від Нього вічне підживлення. Немає

нічого, що могло б існувати без Нього. Усвідомлення цього та віра в Бога йдуть поряд. Як наслідок, віруюча людина починає дивитися на себе як на слугу Божого. У кожній речі вона засвідчує славу Божу, і кожне благословення, яке вона отримує, вражає її як дар від Бога. Гімни Аллагу і Його возвеличення вириваються з її серця, як фонтани. Такий живе не в забудькуватості, а в стані гострого усвідомлення, коли всі події є для нього нагадуванням про Бога. Прокинувшись від глибокого й освіжаючого сну, він починає мимоволі дякувати своєму Господу за те, що Він благословив людину сном, без якого він перебував би в такому постійному стані виснаження, що життя, яким би коротким воно не було, стало б для нього пеклом і довело б його до божевілля.

Коли Сонце піднімається високо в небі і посиляє своє світло світові, розсіюючи темряву ночі, його серце волає в екстазі: «Слава Богу, Який створив світло! Якби не було світла, весь світ був би страшним океаном темряви». Коли він відчуває голод і спрагу, він їсть і п'є, все його єство сповнюється сердечною вдячністю і, збентежений і вражений, він запитує себе: «Що сталося б з людьми, якби не було Бога, який посиляє нам їжу та питво?» Коли йому боляче, він звертається до Нього за допомогою.

Відкриття Бога означає прийняття того факту, що Бог не даремно створив людину або Всесвіт в цілому.

Коли він стикається з труднощами, він приймає їх як частину Божого задуму, і якщо йому пощастить заробити прибуток або, якимось іншим чином, він опиняється в вигідному становищі, він згадує про Божі благословення, і його серце наповнюється вдячністю. Однак його досягнення не наповнюють його зарозумілістю, а невдачі не пригнічують його і навіть не роблять нетерплячим. У всіх цих справах, чи то у збитках, чи в вигодах, його поклоніння Богові ніколи не порушується, і ніхто або ніщо, крім Бога, ніколи не стає його об'єктом, навколо якого обертається його увага й життя. Жодна доцільність ніколи не змушує його забувати свого Господа.

Відкриття сили тяжіння на Землі та на інших небесних тілах або космічного випромінювання є досягненнями академічного характеру. Але відкриття Бога – це зовсім інше явище. Це безпосереднє пізнання й сприйняття Того, Хто є Всевидючим і Всечуючим, Того, Хто є джерелом всієї мудрості й могутності.

Відкриття Бога означає прийняття того факту, що Бог не даремно створив людину або Всесвіт в цілому. Є абсолютною нісенітницею думати, що величний Всесвіт повинен залишатися непізнаним, незрозумілим і безсенсовним в своєму існуванні, тоді як його Творцем і Підтримувачем є всезнаючий Бог.

Відкриття людиною віри вселяє в неї переконання, що повинен настати день, коли невидимий Бог – великий організатор усіх подій у Всесвіті – проявить Себе, щоб людина побачила те, чого вона не бачить зараз. Її віра промовляє до неї, а саме, що прояв Творця буде подібний до яскравості Сонця після темряви ночі – прояв, дійсно, всезнаючого Судді і Владики.

Молитва(намаз)

Молитва, другий стовп ісламу, передбачає поклоніння Богу п'ять разів на день у встановленому порядку. Цей спосіб поклоніння, встановлений для людства Богом через Свого пророка, є настільки всеосяжним, що неможливо уявити собі жодного вищого способу поклоніння Всевишньому.

Коли приходить час для молитви, велич Божа проголошується у заклик до молитви(азан), а

віруючим наказано збиратися на молитву задля власного духовного піднесення. Потім вони здійснюють омовіння – тим самим відроджуючи своє почуття чистоти – і, зосередивши свій розум на Богові, прямують до мечеті, де всі разом підносять молитви. Колективну молитву очолює імам. Подібно до того, як громада робить імама своїм лідером у молитвах, так і всі мусульмани повинні об'єднатися навколо пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллага), зробивши його життєвий шлях(суну) власним способом життя.

Молитва має різні етапи: земний уклін, поясні поклони, стояння на колінах перед Богом. Приймаючи ці різні пози громада вірян демонструє свою покору Господу. Коли вони стоять, з'єднавши руки в молитві, коли вони низько кланяються, коли вони благоговійно сидять перед Господом, коли вони торкаються землі чолом; з кожною позою, яку вони приймають, вони поновлюють свій завіт покори Богу.

Під час молитов зачитується уривок з Корану. Одна дивовижна властивість Корану полягає в тому, що, незалежно від того, яка частина обрана і скільки з неї читається, його послання чітко передається слухачам. Це пов'язано з тим, що кожна сторінка Корану є начебто коротким викладом цілого. Таким чином, будь-якого короткого уривку з Корану, вимовленого в молитві, достатньо, щоб показати, що подобається, а що не подобається Всевишньому Господу.

Крім того, молитви включають в себе хвалу і згадування Бога, благання до Нього і вираз доброзичливості по відношенню до пророка і всіх віруючих. Потім молитви закінчуються посланням миру всьому людству. Складені таким чином, вони є одночасно і актом поклоніння, і нагадуванням

про Божі заповіді. Вони дають розраду віруючим, створюючи при цьому суспільну свідомість і єдність в їх рядах. Молитва є не тільки символом ісламського життя, але й прищеплює мусульманам самодисципліну. Хоча найважливішим аспектом молитви є те, що вона є головною точкою духовного контакту з Богом, вона також має для нас цінні уроки того, як поводитися в нашому повсякденному житті.

Молитва, крім того, що є ритуальним способом поклоніння, є вираженням внутрішнього смирення перед Богом і відданості Йому. Абсолютною хвалою і возвеличенням, яке може вимовити людина в молитві є слова: «Він найвеличніший», слова «Аллаху Акбар» вимовляються знову й знову в молитві. Таким чином, декларується визнання абсолютної величі Бога в порівнянні з величчю звичайних смертних.

У фізичному плані визнання величі іншої людини є акт поклону. Жоден фізичний акт не є більш очевидним свідченням величі іншого, ніж цей. Багаторазово виконувані під час молитов, поклони є практичним нагадуванням і чіткою демонстрацією віри в незрівнянну велич Бога. Віддача всієї своєї уваги Богові підкреслюється зверненням погляду до Дому Божого(Кааби). Отже, напрямом, у якому

людина повинна дивитися, щоб молитися, має велике релігійне значення, оскільки він не лише зосереджує увагу на божественному, але й демонструє, що саме життя людини звернене до Бога. Кожен аспект життя людини, від внутрішніх думок до зовнішніх потреб, стає по-справжньому орієнтованим на Бога.

Дух смирення

Коли слуга Божий схиляється перед своїм Господом і робить це не лише за формою, але й в душі справжнього смирення, наслідки його дії не обмежуються лише духовною сферою, а поширюються на його щоденне існування, пронизуючи його повністю. Його мислення й вчинки несуть на собі постійний відбиток його відданості, бо неможливо для людини боятися Бога і схилятися перед Ним, не переносячи свої богобоязливості на стосунки з іншими. Правдивий віруючий не може бути смиренным і лагідним перед Богом, але бути зарозумілим і зверхнім до своїх ближніх. Він, звичайно, не впаде ниць перед ними і не звернеться до іншої людини зі словами «Ти величний» як до Бога. Але він, безперечно, уникатиме утвердження власної вищості, а натомість прийме смиренну

Молитва, крім того, що є ритуальним способом поклоніння, є вираженням внутрішнього смирення перед Богом і відданості Йому.

поведінку, подібно до поклоніння перед своїм Творцем. Покора, яку він виражає в молитві до Бога, стає реальністю з точки зору дотримання ним прав інших людей. Сам акт звернення обличчям у правильному напрямку спонукає його зайняти принципову позицію у своїх повсякденних справах. Під час молитви в мечеті він є втіленням служіння Богу, а поза мечеттю він є досконалою особистістю – скромним у поведінці, морально справедливим і добрим, уважним і прощаючим у всіх своїх діях.

Головне в молитві те, що вона спонукає відданого до правильного ставлення, ніби дух його молитов пильно стежить за всім, що він говорить і робить. Коли він займається своїми мирськими справами, то ніби весь світ — мечеть. Тому його дії в усі часи і в усіх місцях не можуть бути іншими, як у відповідності з тим, що вимагає від нього його поклоніння.

Піст (савм)

Піст (савм) є третім стовпом ісламу. Від світанку і до заходу Сонця людина, яка дотримується посту, не з'їсть ні одного шматочка їжі, ні вип'є навіть однієї краплі води. Підкоряючись цій дисципліні, тобто позбавляючи себе найголовнішого життєвого вжитку, індивідуум засвоює цінний урок сили духу. Не маючи їжі та пиття, людина, природно, відчуває голод і спрагу, і його сили починають спливати. Вся рутина його життя сильно порушується, і вся його система повсякденності починає змінюватися. Але, з високого почуття дисципліни, він мужньо долає всі ці труднощі й незручності і, залишаючись пильним, неухильно виконує свої обов'язки. Їжа і питво можуть бути спокусливо поставлені перед ним, але істинно віруючий навіть не доторкнеться до них. Таким чином він готує себе до добре впорядкованого і відповідального життя, виконуючи лише те, що є його обов'язком, і утримуючись від згубних вчинків і звичок. Таким чином, він зміцнюється, щоб продовжувати виконувати свою місію в житті, хоч би як його могли спіткати негаразди.

Бог наділив людину незліченними дарами, але занадто часто вона сприймає їх як належне без будь-якого почуття вдячності. Аллаг дарував людині незліченні блага: повітря, сонце, воду. Відсутність же чогось з цих благ перетворило б життя людини на справжнє пекло. Але через те, що вони далися їй без всяких зусиль, вона не надає їм великого значення і майже ніколи не зупиняється, щоб замислитися над тим, як вони стали невід'ємною частиною її життя.

Лише коли піст тимчасово обмежує задоволення її бажань, тоді прокидається свідомість цінності

Щорічний місячний піст зміцнює силу
характеру, яка є необхідною, щоб йти
шляхом праведності до кінця року,
уникаючи нестриманності, жорстокості
та інших подібних вчинків.

цих божественних дарів. Коли на заході сонця, після цілого дня голоду, спраги, втоми і супутніх незручностей людина починає їсти й пити, вона повністю усвідомлює свою цілковиту залежність від Божої щедрості. Тоді вона сповнюється вдячністю до Бога і до неї приходить усвідомлення того, що навіть якби віддати своє життя за цього Щедрого Творця, то ціна не була б достатньою.

Життя віруючого в цьому світі – це життя сили духу й терпіння, обмежене насолодою всім, що дозволено Богом, і уникненням того, що Він заборонив. Вона, природно, буде обтяжена всіма труднощами, що зустрічаються на шляху праведності та правди, і віруючий повинен непохитно протистояти їм. На таку діяльність треба відводити багато часу, і не

можна марнувати жодної дорогоцінної хвилини, щоб мститися комусь. Навпаки, зневаги і травми цього світу повинні залишати такого стійким і безстрашним. Щоразу, коли вражається його гордість або коли якась неприємність викликала в нього стан збудження, він мусить остерігатися негативного настрою – бо це цілковита слабкість! – і повинен продовжувати спрямовувати свою енергію в позитивному ключі на гідні цілі. Ніщо, по суті, не повинно зупинити його або навіть сповільнити його рух до щастя і блаженства потойбічного життя.

Все це вимагає величезної сили духу, а без неї ніхто не може йти шляхом Ісламу. Щорічний місячний піст зміцнює силу характеру, яка є необхідною, щоб йти шляхом праведності до кінця року, уникаючи нестриманності, жорстокості та інших подібних вчинків. Зовнішня форма посту означає утримання від їжі та пиття протягом певного періоду часу, а сутнісно це підготовка до життя, сповненого стриманності і терпіння.

Обов'язкова милостиня (закят)

Закят є четвертим «стовпом» ісламу. Закят означає щороку відкладати певну частину своїх заощаджень і багатства (зазвичай 2,5 відсотка) і витратити їх на благодійні цілі, на бідних і нужденних. Виконання цього обов'язку є, по суті, своєрідним нагадуванням про те, що все, що людина має, – це власність Бога, яка надана в тимчасове управління людині. Отже, людина не повинна нічого приховувати від Бога. Якби Всевишній не надавав людині свої милості

щоденно, то остання не змогла б досягти нічого самотужки. Вона не змогла б посадити навіть одну насінину, щоб вона проросла. Людина також не мала б збідностей чи можливостей зорганізувати ефективний та прибутковий бізнес. Якби Бог позбавив нас Своїх благ, то наші плани пішли б шкереберть, а всі наші зусилля були б зведені нанівець.

Залят – це практичне визнання цього факту через благодійність. Іслам вимагає, щоб людина вважала своє особисте багатство таким, що належить Богу, і, отже, виділяла для Нього частку. Максимальний ліміт не прописаний, але мінімальний ліміт точно зафіксований. Згідно із законом Аллага кожна людина, що володіє необхідним фінансовим мінімумом (нісаб) має щороку витрачати фіксований мінімальний відсоток від свого багатства так, як це встановлено Богом.

Витрачаючи таким чином своє багатство, благодійник не має права ні принижувати одержувача, ні змушувати його відчувати себе зобов'язаним або вдячним собі. Його багатство має бути віддане нужденним з наміром того, що це майно Бога, яке він

передає тим, хто має на нього право. Такий повинен годувати інших, щоб він сам був нагодований у потойбічному житті, і він повинен давати іншим, щоб він сам не був позбавлений допомоги Богом у наступному світі.

Залят — це символ обов'язку людини визнавати права інших і співчувати їм в скруті і скорботі. Ці почуття повинні настільки глибоко вкоренитися, щоб людина почала розглядати власне багатство як таке, що частково належить іншим. Крім того, людина повинна служити іншим, не чекаючи ні визнання, ні винагороди. Кожна людина повинна захищати честь інших, не сподіваючись на якусь вигоду натомість. Вона повинна бути доброзичливою не тільки до друзів і родичів, але й до всіх членів суспільства. Залат, по-перше, дає зрозуміти людям, що все їхнє «майно» є дарами Божими, і, по-друге, повчає слуг Божих не жити в суспільстві як бездушні та егоїстичні істоти. Адже протягом усього свого життя вони повинні відкладати якусь частку для інших.

Один з дуже неправильних способів поведінки в будь-якому суспільстві — це жити в очікуванні

Залят – це символ обов'язку людини
визнавати права інших і співчувати їм в
скруті і скорботі.

мирської вигоди від благодіянь, що робляться іншим. Прикладом такої поведінки є надання грошей у борг в надії отримати їх назад з відсотками. Там, де це звичайна практика, експлуатація стає нестримною, і кожен намагається підкорити та пограбувати інших. Як наслідок, усе суспільство потерпає від безладу.

Ніхто, багатий він чи бідний, не може бути щасливим у такій обстановці. Якщо людина правильно вмотивована, то вона буде служити своїм ближнім лише в надії отримати нагороду від Бога: вона даватиме іншим блага з переконанням, що вона буде повністю й справедливо винагороджена за це в наступному світі. У суспільстві, де немає експлуатації, не може процвітати почуття взаємної ненависті та байдужості. Атмосфера взаємної недовіри і безладдя просто не може виникнути. Кожен живе в мирі з іншим, і суспільство стає зразком злагоди і процвітання.

У юридичному плані залят є щорічним податком,

або обов'язком, за суттю і духом: це визнання з боку людини частки, яку Бог визначає сплачувати на користь інших безкористо.

Паломництво (хадж)

П'ятим стовпом ісламу є паломництво, або хадж. З цієї нагоди віруючі з усіх куточків землі збираються разом у Мекці та виконують різні ритуали поклоніння Богу. Це символічне представлення тих якостей, які, згідно з Ісламом, вкрай важливо, щоб ми культивували в собі. Вони є конкретизацією віри в різних візуально помітних формах Ісламу. Хоча ці особливі елементи притаманні іншим способам ісламського поклоніння, в хаджі вони більш виражені, більш всеосяжні і в цілому реалізуються в більш широкому масштабі.

Одним з дуже важливих обов'язків під час хаджу є носіння незшитого одягу (іхрам), оскільки матеріальні відмінності в одязі не повинні створювати штучні бар'єри між слугами Божими. Одягнені таким чином, всі люди всіх країн виглядають однаково в однаковому й простому одязі, і жоден паломник не може відчуті спокуси зайняти почесне місце над іншим.

В Ісламі життя людини має обертатися навколо

Бога. Кружляння навколо священної Каби є лише символічним відображенням цього. Подібним чином, біг між Сафою і Марвою, двома пагорбами регіону, надає фізичне вираження ісламському припису про те, що істинний слуга Божий повинен прибігти за Його наказом, що він повинен мати всепоглинаюче почуття невідкладності виконання Божих заповідей.

Гучним підтвердженням бажання людини схилитися перед Божою волею є повторення слів «Labbaik allahumma labbaik» (Ось я, о Господи, ось я перед

тобою). Скупчення паломників на безкрайніх рівнинах Арафата є вражаючим візуальним нагадуванням про день, коли всі люди будуть зібрані перед Богом. Говорячи про бажання людини бути нетерпимою до диявола і його хитрощів, Іслам надає цьому вираження у формі обряду кидання каміння в символічні фігури «Сатани» та надає фізичне вираження цьому прагненню відвернути зло. Можливо, найбільший ісламський імператив полягає в тому, що людина повинна бути непохитною у своєму завіті з Богом, навіть ціною власного життя та майна. Матеріальним виявом його прихильності до цієї угоди є символічне жертвоприношення тварин у долині Міна.

Іслам завжди надавав великого значення соціальній злагоді. Отже, для того, щоб усунути всі розбіжності, велика увага приділяється здатності індивіда ігнорувати недоброзичливість інших. Період хаджу, коли збирається в одному місці різноманітний натовп, що налічує мільйони, є особливою нагодою для прояву такої самодисципліни. Тоді було встановлено на час періоду хаджу, коли обов'язково знайдуться приводи для невдоволення, що гніву, нецензурних розмов, бійок, каліцтва живих істот,

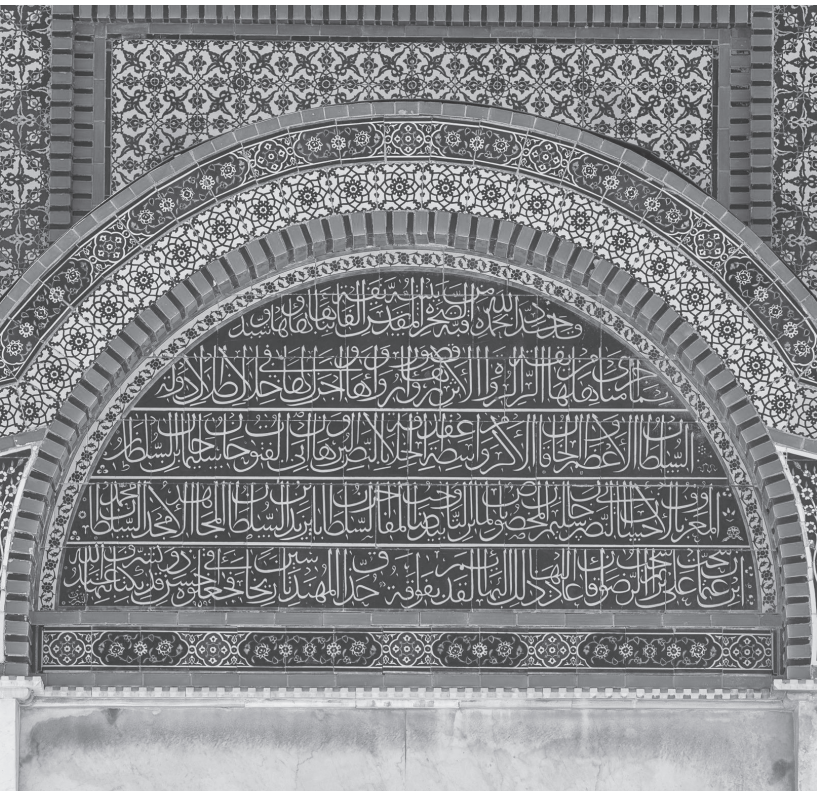
непристойності або нечесності ніхто не буде потурати. Божі служителі повинні ставитися одні до одних з повагою і пристойністю, якщо сподіваються отримати Божі благословення.

Хадж – це повноцінний урок ведення життя, орієнтованого на Бога. У тому сенсі, що він нагадує про дивовижний день Воскресіння – день, який може бути болісним для багатьох. Хадж – це вираження прагнення і польоту душі до Бога через встановлені ним приписи, яке закликає нас прагнути всіма силами йти шляхом праведності. Хадж попереджає людину про те, що Сатана є її заклятим ворогом, і треба остерігатися того, щоб в чомусь слухати його. Якщо ми прагнемо отримати щедроти Божі, ми повинні бути готові пожертвувати своїм життям і майном заради Аллага. Грандіозна демонстрація рівності людей створює ситуацію, в якій здатність витримати неприємну поведінку інших і жити разом в атмосфері дружби і доброзичливості мають першорядне значення.

У двох словах, хадж – це повноцінний спосіб поклоніння, який, якщо його правильно виконувати, матиме преображаючий вплив на моральні аспекти людських справ, будь то світські чи релігійні за своєю природою.

ЧАСТИНА 4

У пошуках Бога

Найочевидніша таємниця

У чому людина найбільше переконана, так це в її власному існуванні. Незважаючи на це, в чисто науковому плані, кожна людина є загадкою. Адже людина не є тим, чим вона фізично здається, а складається з того, що вона називає «Я», а «Я» не піддається спостереженню і повному опису методологією сучасної наукової думки.

Саме тому, коли філософ Рене Декарт (1596-1650) хотів дати доказ власного існування, він не говорив: «Я складаюся з тіла, яке можна спостерігати, отже, я існую». Замість цього він повинен був сказати: «Я мислю, отже, я існую».

Людина, безсумнівно, має спостережуване існування. Всі ми знаємо, що людина існує. Але, по суті, існування цієї людини знаходиться на рівні «Я», а пізнання «Я» - на рівні сприйняття або розуміння, а не на рівні спостереження.

Те саме можна сказати і про Бога. Це так, ніби Бог є Велике «Я». Бог, на рівні Свого творіння, безпосередньо спостерігається. Але Бог на рівні Свого Буття не піддається безпосередньому спостереженню людиною. Ми повинні вірити в Бога на основі того ж логічного принципу, за допомогою

якого Декарт сам пізнав себе і на основі якого всі чоловіки і жінки вірять у своє існування.

Я можу осягнути Бога, отже, Бог існує. Правда полягає в тому, що збагненність Бога є незаперечним доказом Його існування. Якщо ми зрікаємося Бога, нам доведеться зректися самих себе. Оскільки ми не можемо змиритися з власним зреченням, ми також не можемо змиритися з Божим зреченням. Кожен, хто вірить у власне існування, логічно змушений сказати: «Я існую, отже, існує Бог».

Чи існує Бог?

Чи існує Бог? Моя відповідь на це питання ствердна. Ґрунтуючись на своєму вивченні та досвіді, я можу з повним переконанням сказати, що Бог існує. У цьому немає жодних сумнівів. Коли я кажу, що Бог існує, я кажу це в науковому сенсі, а не в загальноприйнятому.

Люди зазвичай вважають, що вони в змозі щось довести або спростувати. Але це не наукова позиція. Згідно з сучасною наукою, ви не можете нічого довести або спростувати, ви можете прийти лише до ймовірності, а не до впевненості. Якщо є достатні дані для того, щоб показати, що та чи інша річ,

ймовірно, існує, то можна зробити твердження, що та чи інша річ існує.

Нинішнє питання про те, чи існує Бог сам по собі, піднімає інше питання. Дослідження антропології, тобто науки про людину, встановили, що поняття Бога вкорінене в людській природі. Віра в Бога тече в нашій крові. Кожен чоловік і жінка є природженими віруючими. Кожна людина в той чи інший момент часу проходить через цей досвід. Особливо в часи безпорадності та кризи ми виявляємо, що існує якась ВИЩА СИЛА. Кожен чоловік і жінка хоча б раз у житті відчували цей природний факт.

Тоді чому це питання? Якщо поняття Бога присутнє в нашій плоті та крові, то чому хтось ставить під сумнів існування Бога? Причина дуже проста. Люди хочуть знати, чи є раціональна основа у їх внутрішніх переконань, чи є якісь наукові докази на користь їх почуттів.

Мушу підкреслити, що віра в існування Бога, безумовно, має наукове підґрунтя. Але людям, як правило, не вдається виявити його з тієї простої причини, що вони намагаються застосувати критерій, який вони помилково вважають науковим. Вони хочуть отримати доказ у термінах спостереження,

Мушу підкреслити, що віра в існування Бога, безумовно, має наукове підґрунтя. Але людям, як правило, не вдається виявити його з тієї простої причини, що вони намагаються застосувати критерій, який вони помилково вважають науковим.

тоді як це не є ані науковим методом, ані критерієм, за яким можна судити. Якщо ви застосуєте правильний критерій, то побачите, що існування Бога є доведеним фактом.

Тут я пригадую випадок, який стався в 1965 році, коли я жив у Лакхнау. Мені довелося зустріти одного джентльмена, який був доктором філософії і великим шанувальником Бертрана Рассела. Звичайно, він був атеїстом. Під час нашої розмови про Бога він запитав: «Який критерій у вас є, щоб довести існування Бога?». Я відповів: «Той самий критерій, який у вас є для доведення існування чогось іншого». На цьому діалог закінчився. Після цього не було ні питання, ні відповіді.

Чому цей вчений чоловік замовк? Причина дуже проста і добре відома. Моя відповідь була для нього своєрідним нагадуванням. Я нагадав йому про те, що ми живемо у світі, де вивідні аргументи так само

застосовні до концепції Бога, як і до будь-якої іншої концепції.

У наш час наукові знання зросли до неймовірного ступеня. Але, згідно з «Енциклопедією невігластва»: «Зростання знань лише збільшило наше невігластво». Один вчений слушно сказав: «Ми знаємо все більше і більше про все менше і менше».

Тепер це встановлений факт, що наука дає нам лише часткове знання про реальність.

Людське знання має дві різні фази – період до Ейнштейна та період після Ейнштейна. У

доейнштейнівський період знання обмежувалися макро- або матеріальним світом, який можна було спостерігати й вимірювати. Отже, взагалі вважалося, що все, що має реальне існування, також має бути спостережуваним. Все, що не можна було спостерігати, не мало реального існування. Це означало, що реальним був лише видимий світ, а те, що було невидимим, було нереальним, або якоюсь вигадкою.

Ця концепція породила теорію, яку прийнято називати логічним позитивізмом. Це означає, що єдиним правильним логічним аргументом є той, який можна довести в матеріальних термінах, інакше це просто безпідставне твердження, а не дійсний аргумент.

Але в період після Ейнштейна, в перші роки 20-го століття, коли атом був розщеплений, вся ситуація змінилася. Після розщеплення атома речовина як тверда субстанція зникла. На зміну їй прийшов мікросвіт, де все зводилося до невидимих хвиль, які не можна ні виміряти, ні спостерігати.

Після цієї революції в знанні кардинально змінилися й логічні або раціональні аргументи. Ця мінлива

Коли ми глибоко замислюємося над нашим світом,
то ми виявляємо, що у всьому Всесвіті є чіткі ознаки
планування та розумного управління.

ситуація змусила філософів і вчених переглянути логічні критерії.

У постійнштейнівську епоху було виявлено, що навіть так звана спостережувана матерія не піддається повністю спостереженню. Тепер все було хвилями, а хвилі не можна було спостерігати.

Сучасна наука включає в себе так багато речей, таких як електрони, закон гравітації, рентгенівські промені і т.д., але ж всі вони не є матеріальними за своєю природою. Їх не можна спостерігати, але кожен вчений вірить в їх існування з тієї простої причини, що, хоча ми не можемо бачити ці речі безпосередньо, ми можемо побачити їх дію. Наприклад, падаюче яблуко, в разі дії на нього сили тяжіння, і фотографія, в разі функціонування рентгенівських променів. Ми віримо в існування всіх цих речей не через спостереження, а через їх результат. Іншими словами, за допомогою непрямого знання. Ця зміна в людських знаннях змінила і теорію логіки. Тепер в науці добре встановлено,

що висновковий аргумент так само обґрунтований, як і прямий аргумент. (Детальніше див. «Людське знання», автор Бертран Рассел).

В епоху до Ейнштейна невіруючі вважали, що поняття Бога стосується невидимого світу. І оскільки не було прямих аргументів, які б підтверджували це, віра в Бога вважалася нелогічною, а всі відповідні непрямі аргументи вважалися науково необґрунтованими, оскільки вони мали вивідний характер.

Але зараз вся ситуація змінилася. Нічого не можна спостерігати. Отже, існування чого-небудь може бути встановлено тільки за допомогою вивідного аргументу, а не за допомогою прямого аргументу.

Якщо вивідний аргумент справедливий щодо невидимого мікросвіту, то він також справедливий щодо існування Бога.

Бертран Рассел у своїй книзі «Чому я не християнин» визнав цей факт. Він каже, що аргумент, зосереджений на понятті «Божого задуму», запропонований богословами для доведення існування Бога, є науково обґрунтованим.

З давніх-давен богослови стверджували, що коли є дизайн, то повинен бути і дизайнер. Оскільки ми бачимо, що наш світ добре влаштований, це змушує нас вірити в те, що існує його дизайнер.

Коли ми глибоко замислюємося над нашим світом, то ми виявляємо, що у всьому Всесвіті є чіткі ознаки планування та розумного управління. Ці знаки змушують нас вірити, що існує Творець істот, є Творець задумів і є Рушій всіх рухів.

Іншого пояснення просто не уявляється. Тут я хотів би звернутися до деяких з цих універсальних знаків.

Початок Всесвіту

Почнемо з самого початку. Наука говорить нам, що 13,5 мільярдів років тому в космосі стався Великий вибух. Після цього Великого вибуху наш Всесвіт почав існувати. Вчені знайшли докази того, що спочатку існувало те, що вони називають космічною кулею. Всі частинки, які зараз присутні у Всесвіті, були міцно пов'язані одна з одною в цій космічній кулі в сильно стисненому стані. Згідно з відомими фізичними законами, для цих частинок була можлива лише внутрішня подорож. Фізично не було ніякої можливості їх виходу назовні в космос.

Потім, згідно з астрономічними дослідженнями, ця космічна куля раптово вибухнула. Компактні частинки розлетілися назовні, і сучасний Всесвіт виник, можливо, протягом кількох хвилин.

Це був сильний вибух, і ми знаємо, що кожен вибух є руйнівним, крім того, який заздалегідь спланований. Наявний приклад – Чорнобиль. Це був раптовий вибух, який виявився абсолютно руйнівним. З іншого боку, є приклади вибуху гірських порід для будівництва тунелів. Цей другий тип вибуху є спланованим, і як такий, завжди конструктивний у своєму результаті.

Великий вибух призвів до появи Всесвіту, який є дуже конструктивним і значущим, у всіх сенсах цих слів. Цього дивовижного явища достатньо, щоб змусити нас повірити в те, що виникнення Великого вибуху безумовно було заздалегідь сплановано. І коли доводиться, що це було заздалегідь сплановано, автоматично доводиться, що за цим попереднім плануванням стояв планувальник, дійсно Суперсила і Суперрозум. І саме цей супер Планувальник і є Всемогутнім Богом.

Збільшення

Наукові дослідження в космосі довели, що наш Всесвіт розширюється. Ми знаємо, що у світі людей будь-яка експансія має свої межі. Коли ви надуваєте повітряну кулю, ви не можете дути нескінченно. Кожна куля має межу надування, і після досягнення цієї межі вона лопається.

В історії людства існувало так багато політичних імперій – Римська імперія, Османська імперія, імперія Великих Моголів, Британська імперія тощо – їхні правителі прагнули розширювати свої володіння до нескінченності. Але досягнувши певної межі, вони ставали некерованими і з часом розпадалися.

Те ж саме стосується промислових будинків або промислових компаній. Володарі цих індустріальних імперій завжди хочуть розширюватися і розширюватися. Але щодня ми чуємо новини про те, що тій чи іншій промисловій компанії загрожує банкрутство. Чому? Саме з тієї простої причини, що через деякий час вони досягли некерованої межі, і зруйнувалися.

На противагу цьому, Всесвіт подає винятково інший приклад. Хоча Всесвіт постійно розширюється з

Це унікальне явище Всесвіту є достатнім доказом того, що за цим світом стоїть Суперменеджер або Суперпланувальник.

дивовижною швидкістю, він все ще функціонує безперебійно після мільярдів і мільярдів років розширення. Він ніколи не ставав некерованим аж до руйнування. Це унікальне явище Всесвіту є достатнім доказом того, що за цим світом стоїть Суперменеджер або Суперпланувальник. Інакше все б давно зруйнувалося.

Гармонія

Дослідження показують, що у Всесвіті існує повна гармонія. У космосі є незліченна кількість зірок і планет, можливо, більше, ніж всі піщинки на узбережжях всіх океанів. Всі ці тіла безперервно рухаються з неймовірною швидкістю. Але зіткнення між ними немає.

Таких явищ у Всесвіті безліч. Дощі, наприклад, є результатом дуже складної взаємодії між океаном і Сонцем. Гармонійний і універсальний природній процес робить можливими опади.

Обмін між людиною і деревом також служить прикладом такої гармонії. Людина вдихає кисень і видихає вуглекислий газ. На протвагу цьому, дерево поглинає вуглекислий газ і віддає кисень. Цей обмін є надзвичайно складним гармонійним процесом, який забезпечує існування як людини, так і дерева.

Такі дивовижні явища без жодного сумніву говорять про те, що за Всесвітом стоїть централізоване управління. Дійсно є Суперменеджер, і Він не хто інший як Всемогутній Бог.

Ідеальна пропорція

Дослідження також показують, що все у Всесвіті знаходиться в правильній пропорції. Всесвіт – це унікальна система. Всі продукти Всесвіту виробляються цією системою за стандартом нульового дефекту. Подивіться на дерево. Його нинішня форма є фінальною моделлю. Будь-яка інша модель дерева була б немислима. Давайте подивимося на чоловіка або жінку. Обидва є «остаточними моделями». Жоден художник чи скульптор не зміг би виготовити кращу модель, ніж існуючі чоловік та жінка.

У нашому світі є незліченна кількість речей, створених Богом. Але все в природі настільки досконало створено, що все є «фінальним зразком», тобто досконалою формою, яка не потребує додаткових поліпшень. Але якщо ви подивитеся на автомобілі, вироблені людьми, то побачите, що з моменту складання першого моторного автомобіля було зроблено дуже багато вдосконалень. І цей процес розвитку триває й досі. Дослідження також показують, що все в природі знаходиться в повному порядку. Візьмемо, наприклад, відстань між

Сонцем і Землею. Відстань між Сонцем і Землею становить 93 000 000 миль. Ідеальна відстань! Якби ця відстань була вдвічі більшою за сучасну, тобто 180 000 000 миль, то Земля стала б такою холодною, що все замерзло б. Жодне життя на землі не було б можливим. І якби ця відстань становила половину нинішньої відстані, тобто 50 000 000 миль, температура на поверхні Землі була б такою високою, що все згоріло б, і життя на Землі знову стало б неможливим.

Тепер візьмемо розмір Землі. Якби розмір Землі був удвічі більший за теперішній, гравітаційне тяжіння зросло б до такої міри, що це погано вплинуло б на ріст людей. Кожен чоловік і жінка були б зменшені до карликових розмірів.

Якби Земля була вдвічі меншою за нинішній розмір, гравітаційне тяжіння Землі небезпечно зменшилося б. Тоді кожен чоловік і жінка зазнали б неконтрольованого фізичного росту. Кожен був би таким же високим як хмарочос. Який би це був жахливий світ!

Але, в світі природи все ідеально з самого початку.

Немає потреби в реформуванні чи вдосконаленні. Все є ідеальною і завершеною моделлю. Ніяких змін ні в чому не потрібно. Ця дивовижна досконалість є яскравим доказом того, що за творінням стоїть досконалий Творець. Інакше досконалість такого роду в цьому світі ніколи б не була можливою.

Система стримувань і противаг

Дослідження показують, що в природі повсюдно поширена система стримувань і противаг. Без цієї системи наш світ став би непридатним для життя.

Один з таких прикладів зустрічається в світі комах. Біологічні дослідження говорять нам, що кожна комаха має потенціал необмеженого росту. Наприклад, кожен коник може рости все більше і більше, поки не стане таким великим, як верблюд або слон. Це правило діє для всіх видів комах.

Згідно з цим, наш світ повинен був бути наповнений комахами розміром зі слонів і верблюдів. Якби це було так, то людство не мало б можливості жити в таких джунглях величезних тварин і створювати цивілізацію.

Як людство було врятоване від цієї жахливої долі? Це було пов'язано з простим за своєю природою механізмом. Справа в тому, що хоча тіло комахи має здатність до необмеженого зростання, його дихальна трубка не має ніякого простору для зростання. Ця подвійна система в організмі комахи служить стримуючим фактором проти її необмеженого зростання.

Є дуже багато інших прикладів таких балансів у нашому світі. Якби це було не так, наша земля стала б непридатною для життя людства. Планета Земля є унікальним винятком у Всесвіті через свої незвичайні властивості. Всі численні небесні тіла у Всесвіті є або величезними вогняними зірками, або кам'янистими планетами, за винятком Землі, на якій є життя і супутні їй допоміжні елементи. Цей виняток сам по собі є доказом існування Бога. Кожен виняток обов'язково вимагає відповіді на питання: хто або що є причиною цього винятку? Не приймаючи «причинно-наслідкові зв'язки», ви не зможете пояснити, чому є виняток. І цей унікальний виняток у випадку з землею є достатнім доказом того, що Бог існує.

Планета Земля є унікальним винятком
у Всесвіті через свої незвичайні
властивості. Саме цей виняток є доказом
існування Бога.

На закінчення хотілося б сказати, що в такій ситуації вибір у нас не стоїть між Всесвітом з Богом і Всесвітом без Бога. Це не варіант. Реальний вибір – між Всесвітом з його Творцем або взагалі без Всесвіту. Оскільки ми не можемо вибрати твердження «Всесвіт без Творця», ми змушені вибрати твердження «Всесвіт з Богом».

Людина не самотня

Джуліан Хакслі (1887-1975), відомий британський письменник, не вірив у Бога. Він вважав, що людині не потрібен Бог, і цю концепцію він пояснив у своїй книзі з влучною назвою: «Людина стоїть на самоті». Примітно, що відомий американський вчений Крессі Моррісон спростував тезу Хакслі книгою під назвою «Людина не стоїть одна».

Сьогодні багато людей висловлюють думку, що Бог

їм не потрібен, а саме, що успіх може бути і без віри у Всевишнього. Але якщо ви проведете опитування, то виявите, що їхні погляди не відображають зрілого сприйняття життя. Насправді, такі твердження породжують незрілі уми, які переважно належать до вікової групи до сорока років. Психологічні дослідження показують, що людина досягає зрілості тільки після досягнення середнього віку. До цього люди не в змозі скласти скільки-небудь виважену і раціональну думку про реальність життя. Опитування показують, що поверхневі зауваження про Бога роблять переважно ті, хто ще не досяг зрілості. Але з переходом від незрілості до зрілості, яка приходить з набуттям досвіду і знань, велика кількість людей, включаючи атеїстів і відступників, стають серйозними у своєму підході до теми Бога. Один мислитель влучно сказав:

«Крихта знань відвертає людей від Бога, але отримання більше знань приводить їх назад до Нього».

Ось кілька прикладів, щоб проілюструвати цю думку. Візьмемо для прикладу юнака, який, виріс на романтичних ідеях. З ентузіазмом він вступає в

Тоді вони бачать, що, хоч би яким великим був матеріальний успіх людини, вона неминуче помирає протягом 100 років, залишивши позаду все своє багатство.

подружнє життя, вибираючи «шлюб по любові». Але дуже скоро ця любов перетворюється на ненависть і пара остаточно розлучається. Тоді чоловік усвідомлює, що його сприйняття й розуміння любові як «love story» було результатом його власної незрілості. Свідомо чи несвідомо він починає відчувати, що його сприйняття було недостатньо ясным, щоб глибоко зрозуміти життя і його закони, і що потрібен вищий провідник, щоб компенсувати його недосвідченість. Далі йде приклад амбітного бізнесмена, який починає свою справу. Його бізнес продовжує розширюватися, поки не настає момент, коли він стає некерованим. Тепер він усвідомлює, що певні особисті обмеження заважають йому на шляху до реалізації своїх бажань й амбіцій. Він починає відчувати, що йому потрібен величезний світ, щоб втілити свої мрії в життя.

Так само ще один юнак створює політичну партію,

щоб реалізувати свої амбіції, і настає час, коли йому нарешті вдається закріпити за собою важливу політичну нішу. Але тут його зустрічає доля Джавахарлала Неру. Як і Неру після того, як його підвищили до посади прем'єр-міністра, він страждає від сумнівів. Він відчуває, що існує набагато більша сила, ніж він сам, і що без співпраці з цією силою він не може втілити свої плани в життя.

Більшість молодих людей приходять у життя з великими амбіціями. Але знову й знову вони переживають такі життєві колізії, які нагадують їм

про їхню безпорадність. Хвороби, нещасні випадки, втрати, негаразди – все це постійно нагадує їм, що їхня доля в житті – це доля нездійснених бажань. Тоді вони бачать, що, хоч би яким великим був матеріальний успіх людини, вона неминуче помирає протягом 100 років, залишивши позаду все своє багатство. Такі гіркі роздуми показують, що всі солодкі мрії дитинства і юності впливали з невігластва. Адже неможливо мати повне здійснення своїх мрій в цьому недосконалому світі.

Мета людини в житті – будь-то заробляння грошей, набуття слави чи влади, чи щось інше подібного характеру – виявляється далеким від ідеалу. Після того як індивіду вдається досягти цих речей він знову страждає від відчуття, що все, чого він досяг, набагато нижче його очікувань. Таким чином, він залишається таким же незадоволеним, як і раніше. Пошук успіху стає таким же безглуздом, як і його відсутність.

Бог – джерело переконання

Якщо у Вас є супер-телескоп, який може розглянути весь Всесвіт, то в першу чергу Ви побачите ту рідкісну планету під назвою Земля. Ви помітите, що

серед абсолютно безжиттєвого Всесвіту ця крихітна планета має велику кількість життя і всіляких життєдайних елементів. Це рідкісне, виняткове видовище настільки приголомшує, що ви будете вражені.

Ви також побачите, що Земля разом з Місяцем та іншими планетами безперервно перебуває в русі, тобто обертається навколо своєї осі та обертається навколо Сонця. Тоді як вся Сонячна система обертається в більш широкому колі галактики. І ця галактика обертається в набагато ширшому колі, ніж інші галактики.

Рух зірок і планет у цьому величезному безкрайньому просторі здається вашому погляду дивним. Потім ви побачите неймовірну кількість величезних вогняних куль, званих зірками, які обертаються з величезною швидкістю. Серед усіх цих астральних тіл наша Земля здається чи не більшою за піщинку. І це видовище буде для вас настільки дивним, що ваше власне існування здається вам абсолютно нікчемним і безцінним. Цей досвід приведе вас до відкриття двох речей одночасно. По-перше, у цьому всесвіті є могутній Бог, який є його Творцем. Якщо ти зможеш пригадати цей вигляд Всесвіту, то твоє серце автоматично визнає, що сам Всесвіт є чітким

доказом свого Творця. По-друге, ви відчуєте, що ви безпорадна і нікчемна істота в цьому Всесвіті, і що без Бога неможливе саме ваше існування. Це найголовніша істина життя. Коли людина осягає цю реальність, вона добровільно звертається до Бога. Всім своїм єством людина вигукне:

«О Боже, допоможи мені! Бо без Твоїї допомоги все піде не так, як треба».

У цьому величезному Всесвіті єдиним джерелом опори для людини є Бог. Саме завдяки Божому керівництву корабель людського життя безпечно припливає до берега. Віра в Бога – це найголовніше для людини. Без віри людина ніщо. Іноді, в процесі повсякденного життя, людину охоплює почуття безпорадності, такого ж роду безпорадність, яку вона відчуває після спостереження за Всесвітом в телескоп.

У всіх чоловіків і жінок є відчуття, що вони страждають від обмежень, коли не можуть досягти бажаного. Ці обмеження змушують їх відчувати себе безпорадними. Кожен з нас переживав або втрату, або хворобу, або нещасні випадки, смерть або старість. Ці випадки постійно нагадують нам про те, що ми потребуємо вищої сили. Без допомоги

такої вищої сили ми не можемо йти далі по життю. Ці почуття є психологічним доказом існування Бога. Ми проходимо через цей психологічний досвід у певний момент нашого життя. Кожен з нас у своїх внутрішніх відчуттях є свідком існування Бога.

Природа кожної людської істоти постійно спонукає її визнавати потребу в Богові. Без Бога наше життя не може бути повноцінним. Без Божої допомоги ми не зможемо досягти успіху в житті.

Положення людини також ілюструється наступним прикладом.

Сто років тому від берегів Америки до Африки проплив корабель. Коли корабель опинився далеко в морських глибинах, почався сильний шторм. Корабель почав колихатися і сильно трястися. Всі пасажери перебували в стані сильного страху і тривоги. У цей кризовий час один з пасажирів побачив маленьку дівчинку, яка сиділа в кутку палуби. Вона гралася зі своїми ляльками, зовсім не потривожена бурею. Побачивши це, він зацікавився і запитав її: «Ти знаєш, що відбувається з нашим кораблем?» Вона запитала: «У чому ж справа?» Пасажир розповів їй, що корабель потрапив у небезпечний шторм. Дівчина спокійно відповіла: «Знаєш, мій батько – капітан цього корабля. Він не дасть йому потонути».

Віра дівчинки в батька врятувала її від того, щоб стати жертвою страху в цей відповідальний момент. Те саме можна сказати і про релігійну людину. Таку ж дитячу віру вона має в свого Творця, Бога Вседержителя. Але віра істинно віруючого набагато сильніша. Коли йому загрожує катастрофа, він може сказати з набагато сильнішим переконанням, що Всемогутній Бог є капітаном корабля всього його

життя і Він ніколи не дозволить йому потонути в будь-який час і в будь-якій ситуації. Одним словом, духовність пробуджує розум. Духовність є великою силою в усі часи. Духовність – найкраща формула для формування характеру. Духовність є покровителем всього добра і вбивцею всякого зла. Давайте же всі разом слідувати їй, втзнаючи себе творіннями нашого Творця і коритися Йому добровільно і з любов'ю.

Поняття підзвітності

Бог є незамінним для людини. Її життя неповне без Бога. Один філософ влучно зауважив, що якби Бога не існувало, нам довелося б його вигадати. На щастя, Бог існує в реальності. Ми можемо вірити в Бога з переконанням, але не як припущення, а як факт. І ми можемо надати Йому місце, на яке Він заслуговує в нашому житті.

Дуже важливо, щоб людина мала в межах своєї досяжності суперформулу управління життям. Бог дає саме таку формулу – цілісний принцип управління життям.

Люди не схожі на машини, керовані механічною

системою, і не схожі на тварин, якими керують їхні інстинкти. Люди насолоджуються свободою. Рішення про свої дії вони приймають за власним бажанням. Тепер постає питання про те, як утримати людину на правильному шляху, як зробити так, щоб вона була послідовно дисциплінованою у своїй поведінці. Історія показує неефективність всіх мирських заходів: соціальний тиск, виконання закону країни або заклики реформаторів.

Як показує досвід, тиск суспільства обмежений, а то й зовсім неефективний. Лазівок у законі так багато, що правопорушникам не складе труднощів знайти вихід. Прагнення реформаторів реформувати людей є нічим іншим, як закликами, а самі по собі заклики не можуть здійснити революцію в людському житті.

Істина полягає в тому, що для досягнення дисциплінованої поведінки необхідно, щоб людина була переконана в існуванні сили, яка набагато перевершує її саму. Сили, яка знає про діяльність людини в кожному мить, яка може нагородити і покарати людину, і від якої неможливо втекти.

Може існувати лише одна така сила – це Бог. Віра в Бога функціонує на двох рівнях одночасно. З одного боку, людина знаходить у Богові опікуна, який знає

Віра в Бога спонукує людину непохитно займати правильну позицію в будь-яких ситуаціях, як приватних, так і публічних. Тільки тоді вона зможе врятувати себе від гніву Божого.

про всі його дії і має необмежену владу карати його. Людина не може уникнути Божої кари. Віра в Бога спонукує людину непохитно займати правильну позицію в будь-яких ситуаціях, як приватних, так і публічних. Тільки тоді вона зможе врятувати себе від гніву Божого.

Інший момент полягає в тому, що віра в Бога – це джерело безмежної надії. Людина може вести своє життя в цьому світі з переконанням, що якщо вона зазнає якихось втрат через те, що ступає на шлях істини, або якщо вона страждає від будь-яких інших негараздів, вона зможе мужньо їх витримати. Бо якщо вона тримається шляху правди, то Бог дарує їй нагороду у вигляді вічного раю, і не може бути нагороди більшої за цю. Людина не може сама по собі зв'язати себе моральними цінностями чи винайти їх або дотримуватися справедливості. Це можливо лише тоді, коли вона переконана у тому,

що перебуває під наглядом і усіляко намагається відповідати правді та істині у своїх словах та діяннях.

Нинішній, обмежений світ абсолютно недостатній для покарання злочинця. Так само цей світ недостатній для того, щоб дарувати великі нагороди за добрі вчинки. Концепція Бога говорить нам, що Бог може створити набагато кращий світ, вільний від усіх обмежень теперішнього, де як нагорода, так і покарання можуть бути встановлені Богом в абсолютно іншому форматі, аніж ми бачимо їх в цьому світі. Концепція живого і могутнього Бога обов'язково супроводжується концепцією відповідальності. А концепція відповідальності гарантує правильне мислення і правильні дії з боку людини. Вона змушує людину бути обережною, нагадуючи їй про Божу кару. Більше того, це дає їй впевненість у тому, що вона отримає Божу нагороду, якщо триматиметься правильного шляху і прикладатиме зусиль для цього.

Концепція віри в Бога наділяє людину системою ідей і принципів, в якій втрати обертаються на прибуток, а негаразди приносять із собою добрі звістки.

ЧАСТИНА 5

Мета життя

ДОЛЯ ЛЮДИНИ

Якби якась істота з космосу перетнула Всесвіт на космічному кораблі і приземлилася на планеті Земля, вона була б приголомшена унікальністю того, що вона побачила, а саме людей і багато інших форм життя. Адже Земля, підтримуючи ці форми життя, є унікальним винятком серед усіх зоряних тіл, розкиданих по всій неосяжності космосу. Серед безлічі зірок, на просторах космосу, існує безліч інших планет, які як і Земля постійно обертаються навколо своїх зірок у своїх численних галактиках, але на їхніх газоподібних або сухих кам'янистих поверхнях немає жодних слідів життя в тому вигляді, в якому ми його знаємо. Якщо життя і дійсно існує на цій землі, то тільки завдяки життєдайним речам, які в достатку зустрічаються скрізь, тобто всім тим факторам, що сприяють життю, які складаються в систему життєзабезпечення людини.

Ті, хто народився на цій планеті Земля і проживає тут все своє життя, не усвідомлюють дивовижної унікальності природи. Причина в тому, що, бачачи Землю з дитинства, день у день, люди звикли не помічати її численних особливостей. Таким чином, вони не помічають, наскільки винятковим є їхнє природне оточення. Якби це було не так, щоранку

вони б вигукували: «О! Яка прекрасна земля, який ідеальний цей світ!»

Унікальна природа життєдайного аспекту планети Земля існувала з незапам'ятних часів, але тільки в наш час наукові відкриття зробили цей факт загальновідомим. Сучасна людина набагато більше, ніж будь-коли раніше, усвідомлює особливу природу системи життєзабезпечення Землі.

Що ж це за система життєзабезпечення? Це дар, який був данний людині Дарувальником, Аллагом. У такій ситуації важливо, щоб людина прагнула визнавати свого Благодійника, визнавати Дарувальника цього дару і підкорятися Йому всім серцем. І зробивши все можливе, щоб зрозуміти, чому Дарувальник наділив її цим унікальним даром, вона повинна вести своє життя згідно з Його волею. Але цього нажаль не відбувається.

Людина, ведучи своє життя в цьому світі, намагається побудувати світле майбутнє для себе і своїх дітей і в кінцевому рахунку будує цивілізацію для себе. Але їй ніколи не спадає на думку, що вона повинна намагатися з'ясувати, хто створив цю унікальну систему, яка підтримує його життя, або, що саме Творець хоче від своїх творінь. Більше того, вона не

План створення життя, про який нам сказав Бог через Своїх пророків, полягає в тому, що Творець створив людину як вічне творіння, з першим коротким періодом її життя в передсмертний період, а решта її життя – набагато довший період – у післясмертний період.

має чіткого розуміння того факту, що все в цьому світі має два опції: правильне використання й неправильне використання. Візьмемо, наприклад, залізо – дар нашого Творця. Одним із застосувань заліза є створення корисних машин, тоді як іншим застосуванням заліза є виготовлення руйнівної зброї. Очевидно, що виробництво корисних машин – це правильне використання, а виготовлення руйнівної зброї – це неправильне застосування цього ресурсу.

Те ж саме можна сказати і про систему життєзабезпечення природи, оскільки на неї можна дивитися з двох різних сторін: правильного і неправильного. Той, хто дивиться на неї під правильним кутом, розвине правильне і бажане ставлення до неї, а той, хто дивиться на неї під неправильним кутом, розвине помилкове й небажане в усіх відношеннях ставлення.

Тепер постає питання про те, як визначити, що є правильними й неправильними кутами зору по відношенню до системи життєзабезпечення? Єдиний спосіб, яким ми можемо це зробити, — це дізнатися про План Творіння, розроблений Творцем. Саме завдяки цьому Плану ми дізнаємося яке ставлення до системи життєзабезпечення є правильним, а яке — неправильним.

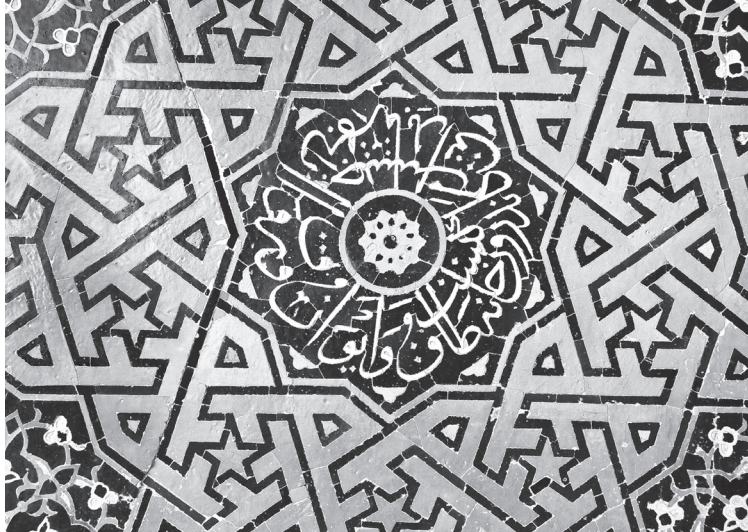
План створення життя, про який нам сказав Бог через Своїх пророків, полягає в тому, що Творець створив людину як вічне творіння, з першим коротким періодом її життя в передсмертний період, а решта її життя — набагато довший період — у післясмертний період. Період до смерті — це період екзамену, а період після смерті — це період нагороди або покарання, залежно від того, наскільки добре чи погано людина себе поводи́ло протягом випробувального періоду.

Коли людська історія вичерпає себе, вона закінчиться Судним днем. Події цього дня будуть мати епічний розмах. Тоді Творець людини проявить Себе, щоб призначити нагороди або покарання, співмірні з людськими діями на Землі. Ті, хто пройшов випробування, будуть благословенні вічним раєм, а ті, хто їх не пройшов, будуть кинуті у вічне пекло.

У світлі цього Плану Творіння ми можемо зрозуміти, яким має бути ставлення людини до життя та системи життєзабезпечення. Правильний кут зору в питанні системи життєзабезпечення – дивитися на неї очима Творця, а неправильний – дивитися на неї як на засіб задоволення особистих бажань людини. Перше – це те, що робить ставлення людини правильним, а друге – те, що робить його неправильним.

Якщо ми дивимося на це з цієї точки зору, то приймаються дві різні позиції щодо життя і системи життєзабезпечення. Те, що формується відповідно до задуму Творця, полягає в тому, що система життєзабезпечення повинна розглядатися як система підтримки під час випробувань. І навпаки, коли ми дивимося на неї під кутом егоцентричного людського мислення, вона набуває характеру простого засобу отримання насолоди. У першому випадку життя розглядається з точки зору відповідальності, тоді як у другому випадку життя зводиться до тваринного рівня – тобто їсти, пити і веселитися, а потім залишати світ у такому стані.

У наш час наукові дослідження виявили значущість людського життя і системи життєзабезпечення в набагато більшій мірі, ніж будь-коли раніше. Це повинно було привести до того, що людина мала

більш серйозно ставитися до мети свого життя і визнавати Дарувальника благословень набагато більшою мірою, ніж досі. Але результат виявився абсолютно протилежним. Людина забула реальність того, що система життєзабезпечення насправді є системою тестової підтримки. Замість цього людина дивиться на систему життєзабезпечення лише як на засіб забезпечення насолоди, а її мета в житті зводиться до забезпечення все нових і нових матеріальних благ для себе, щоб зробити життя все більш приємним.

Я пригадую випадок, який стався зі мною одного разу, і який дав мені цінний урок. Цей досвід яскраво демонструє нинішній стан речей. У 1972 році мені випала нагода побувати в одній історичній пам'ятці в Раджастані в супроводі муфтія Мохда, Джамалуддіна Казмі та інших. Будівля, яку ми прийшли подивитися з ними, була розташована на вершині безлюдного пагорба. По дорозі, що веде до нього, ми піднялися на джипі, а коли дісталися до вершини, то стали свідками неймовірно дивного видовища. Велика будівля з просторим

залом, побудована там в цьому безлюдному місці, можливо, якимось раджею або іншим правителем близько двохсот років тому, залишилася абсолютно неушкодженою, але від людського проживання не залишилося і сліду. Навпаки, в будівлі та навколо неї перебували сотні мавп. Вони метушилися, видаючи пронизливе пицання та безглузді звуки. У способі поведінки мавпи є щось унікальне. Вона може безкарно займати будь-яке місце, а потім бігати й стрибати без причини. При такому стані речей нам доводилося задовольнятися тим, що ми бачили будівлю тільки ззовні і не могли зайти всередину.

Я думав, що цим мавпам-«узурпаторам», які займають будівлю, байдуже, хто її побудував і для чого взагалі вона була створена. Вони просто стрибали навколо, стрибали вгору і вниз і створювали безглуздий галас. Абсолютно не усвідомлюючи таких питань вони вдавалися до діяльності, яка не мала нічого спільного з місцем, де вони знаходилися і була далекою від належного використання будівлі.

Тоді я почав замислюватися, скільки триватиме це злочинне використання такої гарної будівлі, чи врешті-решт з'явиться її будівельник і покарає мавп за таку обурливу поведінку, а потім передасть її тим, для кого вона була побудована?

Розгляньмо цей приклад. Ця будівля була побудована з певною метою, щоб її мешканці втілювали в життя цю мету. Але замість цього вона кишіла мавпами, які, відмовившись від усвідомлення істинного призначення цього місця, почали вдаватися до дикої, галасливої та буйної поведінки.

Цей приклад є аналогом усього сучасного світу. Нинішня планета Земля стала подібною до тієї будівлі, тільки в набагато більших масштабах. Чоловіки та жінки, які розкидані по всій нашій планеті, поведуться сьогодні вкрай безвідповідально. Вони дивляться на Землю з єдиним наміром задовольнити свої бажання, абсолютно забуваючи про реальність Того, Хто і з якою метою побудував цей світ.

Як це сталося? У наш час, коли наука відкрила і зробила відомими факти системи життя забезпечення, поширюючи їх в максимально можливих масштабах, саме в той же час відбулося інше явище, а саме поява нової культури, названої культурою миттєвого споживання і задоволення. З різних причин це сталося в усьому світі. Там, де постійно шукають насолоди, було створено середовище, в якому люди звикли очікувати, що все, що існує тут, призначене для задоволення людини.

Таким чином, під впливом навколишнього середовища, а не в результаті будь-якого раціонального мислення, система життєзабезпечення фактично стала системою-самоціллю: «споживання-насолада-споживання». І це звело людське суспільство до тваринного рівня.

У чому різниця між людиною і тваринами? Відмінність полягає в тому, що в той час як тварина усвідомлює тільки власні інтереси, людина в ідеалі, крім усвідомлення своїх особистих інтересів, визнає свою відповідальність і виконує її вимоги. Але в сучасному світі, схоже, ця різниця стерта. Людська культура сьогодні мало чим краща за поведінку тварин. Крім очевидних відмінностей реальної різниці, здається, немає.

Але це не проста справа. Це явно рівнозначно відхиленню від шляху природи. А відхилення від шляху природи завжди стає причиною подвійного позбавлення. Тобто позбавлення в передсмертний період, а також в післясмертний період. Зловживаючи своєю свободою в цьому світі, людина може зійти зі шляху природи, але вона не в силах врятувати себе від фатальних наслідків цього. Це найбільша небезпека, яка стоїть перед людством сьогодні.

Що означає бути обділеним в передсмертний період може зрозуміти кожен, судячи з власного особистого досвіду. Перед кожним стоїть приваблива мета. Він витрачає весь свій час і енергію на те, щоб досягти поставленої перед собою мети. Але ми виявляємо, що, те, що кожному судилося отримати в такій «цивілізації», – це розпач і розчарування. У цьому світі кожен, багатий він чи бідний, гине в кінцевому підсумку в розпачі. Жоден чоловік чи жінка не є винятком.

Чому так відбувається? Причина в тому, що людина мріє досягти певного пункту призначення, але для цього їй потрібні певні ресурси, а ресурсів для здійснення таких мрій просто не існує в цьому світі. Ось чому навіть після найбільшої боротьби життя людини остаточно припиняється, так і не досягнувши бажаної мети.

Людина має особливі здібності, які називаються п'ятьма органами чуття – зір, дотик, смак, нюх і слух. Ці п'ять почуттів насправді є вузловими факторами людської здатності до насолоди. Саме через кожне з цих почуттів величезний скарб насолоди, який Творець дав у розпорядження людини, впливає на її свідомість. Зір є джерелом надзвичайно приємних відчуттів, так само як дотик, смак, нюх

Той факт, що людина має бажання в цьому світі, не маючи засобів для виконання своїх бажань, є вірним свідченням того, що, згідно з Планом Творіння, засоби для виконання бажань не були поставлені на передсмертну стадію життя.

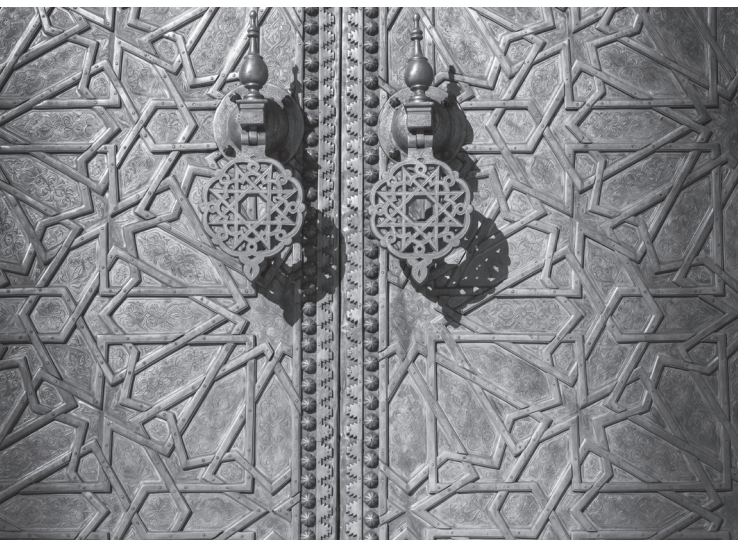
і слух. У цьому всесвіті немає жодної іншої істоти, включаючи тварин, яка була б наділена здатністю насолоджуватися цими задоволеннями так, як це робить людина. Здатність насолоджуватися цими унікально піднесеними видами задоволень є винятковим божественним даром для людини.

Людина, крім того, володіє здатністю до думки. Ця унікальна людська здатність є найбільшим засобом переживання найвищої форми задоволення. Мислення є безмежним скарбом насолоди для людини. Акт мислення, який рідко проявляється зовні, дає людині найгостріше почуття насолоди, яке просто не можна здійснити ніякими іншими засобами.

Хоча людина має здатність відчувати ці задоволення, вона не завжди знаходить засоби, щоб задовольнити своє прагнення до насолоди ними. Кожна людина

народжується з безмежною здатністю до насолоди, але після дуже короткого періоду в цьому світі кожен чоловік і жінка помирає з нездійсненими бажаннями.

Той факт, що людина має бажання в цьому світі, не маючи засобів для виконання своїх бажань, є вірним свідченням того, що, згідно з Планом Творіння, засоби для виконання бажань не були поставлені на передсмертну стадію життя. Людині насправді дані ці бажання, щоб вона могла розуміти реальність життя і відповідно правильно його планувати.

Слід також враховувати, що людина унікальна в розумінні поняття завтрашнього дня. Тварини також є живими істотами, але жодна тварина не має такого поняття. Обмежений тваринний розум знає тільки сьогодення. Вона не має жодного натяку на майбутнє, тоді як практичний досвід людини підказує їй, що в теперішньому світі вона може передбачати майбутнє, хоча рідко буває ясно, чи досяжні її бажання на майбутнє чи ні.

У цій реальності прихована підказка. Ця підказка говорить людині, що через її обмеження майбутнє, якого вона бажає, не призначене їй у цьому світі. Отже, щоб знайти це бажане майбутнє на наступному етапі життя після смерті, вона повинна зробити необхідні приготування в цьому теперішньому світі.

Нинішній світ можна порівняти з екзаменаційним залом. Екзаменаційна зала належним чином задовольняє основні вимоги студента, але не передбачає засобів для здійснення всіх його бажань. Таким чином, студент, який розглядає екзаменаційну залу лише як засіб і нічого більше, не стане жертвою розчарування, тоді як студент, який починає розглядати екзаменаційну залу як засіб для здійснення своїх бажань, не знайде в ній нічого, крім розчарування.

Згідно з Планом Творіння, правильний і успішний шлях для людини вести своє життя на сучасній планеті Земля полягає в тому, щоб розглядати це місце як місце випробувань, а не насолоди.

Згідно з Планом Творіння, теперішній світ має стати випробувальним полігоном. Система життєзабезпечення тут передбачає лише передумови випробування, яке має пройти людина. Тепер ті, хто дивиться на світ лише як на випробувальний полігон і веде своє життя відповідно до нього, не стануть жертвою розчарування. Але ті, хто розглядає цей світ як місце, яке повинно забезпечувати здійснення їхніх бажань, зазнають цілковитого відчаю та розчарування, оскільки, згідно з Планом Творіння, цей світ, за задумом, не був пристосований для виконання їхніх бажань.

Згідно з Планом Творіння, правильний і успішний шлях для людини вести своє життя на сучасній планеті Земля полягає в тому, щоб розглядати це місце як місце випробувань, а не насолоди. Той, хто це зробить, буде благословенний вічним успіхом у наступному житті.

Життя, прожите з урахуванням цієї концепції

випробувань, досить сильно відрізняється від того, яке проживається з концепцією насолоди, яку можна отримати за будь-яку ціну: плани на обидва ці види життя абсолютно відрізняються один від одного. Щоб краще проілюструвати цю думку, я хотів би навести тут деякі приклади обох видів життя.

Основна відмінність у цьому питанні полягає в мисленні. Концепція тесту розвиває творчо-орієнтоване мислення. Той, хто перейнявся цим поняттям, намагається з'ясувати в термінах Плану Творіння те, що він повинен робити, а чого не слід. І навпаки, той, чия життєва концепція ґрунтується на насолоді, неминуче вдасться до самоорієнтованого мислення. Він уявляє, що ним має керувати лише власна воля, а не хтось інший, ніж він сам.

Той, хто погоджується з теорією, що Земля є випробувальним полігоном, зосередиться на таких діях, які принесуть нагороду в житті після цього. Однак той, хто вірить у теорію, що земля — це місце для насолоди, займеться такою діяльністю, яка призведе до жадібного пошуку того, що апріорі неможливо знайти в цьому світі згідно закону Аллага. Отже, мислення, орієнтоване на тестування, робить людину задоволеною щодо багатства. І навпаки, мислення, орієнтоване на насолоду, завжди

Людина, орієнтована на тестування, уникне всіх непотрібних витрат грошей, часу, їжі, води і, перш за все, слів.

веде до прагнення накопичувати все більше і більше багатства. Людській жадібності немає меж. Якщо людина, яка розвинула це тестове мислення, має маленьку машину, а його друзі хочуть, щоб він купив машину побільше, він скаже: «Я не хочу ускладнювати свою контрольну роботу». Навпаки, людина, орієнтована на задоволення, завжди буде прагнути не тільки до все більшого й більшого автомобіля, але і до набагато більшої кількості автомобілів.

Людина, орієнтована на випробування, буде утримувати себе подалі від марних розваг, бо вважатиме їх відволікаючими від головної цілі його життя. І навпаки, людина, орієнтована на задоволення, кине́ться в гущу культури розваг, незалежно від кількості часу й грошей, які вона буде витрачати даремно. Людина, орієнтована на тестування, уникне всіх непотрібних витрат грошей, часу, їжі, води і, перш за все, слів. На відміну від нього, людина, орієнтована на задоволення, не буде

надавати ніякого значення марнотратству. Людина, орієнтована на тест, вважатиме себе пов'язаною моральними цінностями і орієнтуватиметься на них у своєму виборі.

Згідно з Планом Творіння, в цьому питанні важливим є те, яка особистість виховується в людині під час її переживання різних наборів ситуацій. Чи буде це особистість, орієнтована на Бога, чи особистість, орієнтована на себе? Подібно до того, як людина постійно мусить здобувати їжу в теперішньому світі для свого фізичного існування, так і її духовне існування вимагає постійного постачання духовної їжі. Саме ця духовна їжа розвиває в людині особистість, орієнтовану на Бога.

Що таке духовна пожива? Це істина, яку приймає людина, незалежно від того, чи приходить вона до неї від свого народу чи від когось іншого. Це означає, що її мислення не повинно бути результатом обумовлення: вона повинна формувати свої думки, не залежачи від обставин. Її життя має бути сповнене подяки та визнання, а не невдячності та заперечення. Людина повинна реагувати позитивно, навіть у негативній ситуації. Вона повинна пом'якшувати своє використання свободи самодисципліною, дотримуючись справедливості в будь-яких ситуаціях, навіть якщо це суперечить

її інтересам. Вона повинна тримати перед собою вічні нагороди майбутнього життя, а не тимчасові надбання цього світу.

Ті, хто дивиться на теперішній світ як на випробувальний полігон і веде своє життя відповідно до нього, будуть поселені в потойбічному житті у Вічних Садах у безпосередній близькості від свого Творця. З іншого боку, ті, хто дивиться на цей світ лише як на місце насолоди, зіткнуться з жахливими наслідками відмови в доступі до вічного світу: вони не матимуть нічого, крім позбавлення та розчарування.

Передсмертний і післясмертний періоди життя

Трохи більше двох років тому назад – а точніше 11 березня 2006 року – коли я летів вечірнім рейсом назад до Делі з Хайдарабаду, кілька членів моєї команди CPS (Центр миру й духовності), які супроводжували мене, розповсюдили кілька брошур по «даавату» (ісламське просвітництво), а потім зайнялися роботою з пасажирями. Однією з пасажирок була пані Неха Батвара. У той час у мене не було особистого контакту з нею, і після того, як літак приземлився в Делі, вона вирушила в Алвар, своє рідне місто. Однак трохи більше ніж через два тижні ми отримали електронною поштою 28 березня з Хайдарабаду такого листа:

«Шановний Маулана Вахідуддін Хан,

Мене звати Неха, я працюю в ТНК (транснаціональна корпорація). Немає нічого кращого, ніж влаштуватися на роботу в топовій ТНК відразу після закінчення навчання. Але повірте, я перебуваю в пошуках більш цілеспрямованого життя. Тому я і пишу вам.

Я познайомилася з Халідом Ансарі та Садією Хан (членами CPS) під час польоту до Делі і

чітко бачила, як ваше наставництво вплинуло на їхнє життя.

Маулаано, я знаю, що ми були створені Богом, і у всіх нас є мета тут, на Землі, яка, якщо вона буде виконана, принесе повноцінне і повне благо життя. Але я не знаю мету, з якою мене було послано сюди. Я буду вдячна вам все своє життя, якщо ви зможете мені чимось допомогти. Зараз я перебуваю в Хайдарабаді.

З повагою

Неха Батвара, Software Engg, MIEL,
Хайдарабад»

Цей лист – це не просто лист від однієї окремої особи. Це, скоріше, голос кожної душі. Вона виражає почуття кожного чоловіка й жінки. Кожна людина шукає цілеспрямоване життя. Це поклик природи кожної людини. Але люди хочуть знайти це цілеспрямоване життя в повному розумінні цього слова до своєї смерті на нинішньому етапі свого життя. Вони також не мають ніякої свідомості про наступне життя після смерті й не готові його чекати.

Основне питання: де людина хоче досягти цього цілеспрямованого життя? – у світі, створеному нею самою, чи у світі, створеному Богом? Очевидно,

що ця мета повинна бути досягнута в світі, який створений Богом, тому що світу, створеного нею самою, просто не існує.

У такій ситуації цілком природно, що людина перш за все повинна дізнатися, які є закони, які керують цим світом, створеним Богом, і який План Творіння мав на увазі його Творець, створюючи світ. Це пов'язано з тим, що, не змирившись з цим, людина ніколи не зможе досягти своєї мети.

Якщо у вас є автомобіль і ви хочете їздити на ньому по вулиці, перш за все вам доведеться дізнатися, які правила дорожнього руху дотримуються в країні, в якій ви опинилися, наприклад, ліворуч або праворуч тримається рух. Це обов'язкова умова, адже якщо ви почнете їздити ліворуч у країні, в якій закон наказує триматися праворуч, вас неодмінно чекає катастрофічна подорож.

Те саме можна сказати і про набагато ширший шлях людського життя. Життєвий шлях людини здійснюється не в космосі і не в світі, створеному нею самою. Він здійснюється у світі, створеному Богом. Тому важливо, щоб усі чоловіки та жінки розуміли Божий план створення та відповідно до цього будували своє життя. При відсутності такого

планування вони не можуть врятувати себе від провалу.

Власного досвіду людини достатньо, щоб вона зрозуміла, що якщо природа дбає про те, щоб вона могла вижити і досягти задовільного прогресу в житті, то все це є частиною Божого плану. Наприклад, коли чоловік хоче втамувати спрагу, вода є скрізь, і саме вода, надана природою, найкраще задовольняє його потреби. Так само, коли людина відчуває голод, вона втамовує свій голод, вживаючи їжу, дану природою. Так само кожна людина повинна дихати киснем. Без кисню ніхто не зміг би вижити хоча б кілька секунд. Знову ж таки, природа – великий постачальник. Вона забезпечує як кисень, так і дихальний апарат, якими була наділена людина. Але якщо природа задовольняє всі людські потреби, то це тому, що Аллаг запланував речі саме так.

Тепер, коли справа доходить до розуміння мети життя, людина також повинна дізнатися про план створення Бога. У нього немає іншої альтернативи, крім як це зробити.

Коран чітко і ясно відповідає на наше запитання. У розділі(сура)103 говориться, що «кожна людина знаходиться в загубленості», за винятком тих, хто йде шляхом життя, визначеним Творцем.

Життєвий шлях людини здійснюється
не в космосі і не в світі, створеному
нею самою.

Так ми виявляємо, що людське життя ділиться на два етапи – стадію перед смертю і стадію після смерті. Стадія перед смертю – це етап дії, а стадія після смерті – це етап пожинання результатів дій. Те, що ми маємо отримати після смерті, ми не можемо отримати до смерті. Те, що ми повинні зробити перед смертю, ми не матимемо можливості зробити після смерті.

Вивчення людини показує, що кожна людина народжується з необмеженими бажаннями. Ці бажання дорогі кожному. Але фактом є також і те, що за всю історію людства нікому не вдалося повністю здійснити ці бажання. Багато людей витратили все своє життя на те, щоб задовольняти свої бажання, але це не принесло їм користі.

Здавалося б, вони досягли великих успіхів у житті, але кожен з них зітхав до останнього з глибоким жалем і горем через те, що не зміг виконати свої бажання повністю. У сучасному світі такий так і не зміг знайти те, чого хотів.

Вивчення світу показує, що тут діє добре усталений «принцип пари». Тут все має свою пару. Все стає завершеним, об'єднуючись зі своєю парою. Цей принцип забезпечується на універсальному рівні. Від Землі до космосу – і всюди – ця система застосовується. Наприклад, негативна частинка має позитивну частинку як свою пару. Люди складаються з чоловіків і жінок. У тваринному світі розрізняють самців і самок. У рослинному світі також розрізняють чоловічу і жіночу статі. Ця система пар зустрічається на універсальному рівні у всіх істот. У цій величезній і довершеній системі є лише один виняток, і це стосується людських бажань. Кожна людина народжується з глибоким почуттям бажання, але всі вмирають без виконання своїх бажань. У світі є бажання, але його пари, виконання бажання, тут не існує.

Кожен чоловік і жінка, народжені в цьому світі, стикаються з цим питанням. Кожна людина хоче знайти відповідь на це питання, але, не знайшовши задовільної відповіді, у відчаї йде зі світу, так і не виконавши своїх бажань.

Американський місіонер Біллі Грем пише, що одного разу він отримав термінове повідомлення від літнього американського мільярдера. Біллі Грем

скасував всі свої програми і відразу ж поїхав йому назустріч. Коли він дійшов до свого будинку, його ввели до кімнати, де він мав зустрітися з ним.

- Бачиш, я старий – сказав мільярдер Біллі Грем без будь-якого представлення. — Життя втратило будь-який сенс. Я збираюся зробити доленосний стрибок у невідомість. Юначе, чи можеш ти дати мені промінчик надії?

Біллі Грем не мав задовільної відповіді на таке запитання. Американський мільярдер покинув світ з цим почуттям невдоволеності. Сам Біллі Грем, за останньою інформацією, потрапив у важку аварію, прикутий до ліжка і тепер чекає, щоб вирушити до свого кінцевого пункту призначення.

Те саме відбувається з кожним чоловіком і жінкою в цьому світі. Кожна людина хоче знати мету свого життя. Кожна людина знаходиться в пошуках життя, повного щастя. Кожен хоче знайти життя повного задоволення, але його життя закінчується невдачею. Події говорять нам, що всі чоловіки і жінки починають вважати матеріальні речі такими, що реально існують. І кожен намагався знайти повноцінне життя, накопичуючи такі матеріальні речі. Але нікому без винятку не вдавалося досягти цього бажаного бажання.

У такій ситуації справжня проблема полягає в тому, що ми постійно повторюємо той самий невдалий досвід. Але зараз ми маємо зробити переоцінку цього питання. Перше, що нам потрібно зробити,— це серйозно визнати, що матеріальні речі світу не дають задоволення. Якщо так, то де можна знайти це джерело наповнення? Коли людське бажання продовжує існувати, тоді нам доведеться вірити, що воно є чимось реальним, а коли воно є чимось реальним, то, безумовно, джерело його здійснення також має бути доступним у Всесвіті.

Коли людське бажання продовжує існувати, тоді нам доведеться вірити, що воно є чимось реальним, а коли воно є чимось реальним, то, безумовно, джерело його здійснення також має бути доступним у Всесвіті.

Це питання можна зрозуміти на прикладі подорожі. Коли хтось подорожує поїздом або повітрям, його подорож має два етапи. Один з них – це коли він знаходиться в процесі своєї подорожі, а інший – це досягнення його мети. Щоб подорож була успішною, мандрівник повинен розуміти різницю між цими двома ситуаціями. Мандрівник, який цього не зробить, невинувато стане жертвою душевної напруги і остаточно втратить рівновагу.

Мудрий мандрівник – це той, хто сприймає подорож як подорож і не вважає її своїм пунктом призначення. Природно, що під час подорожі його супроводжують різні незручності. Але кожен мандрівник це терпить, тому, що впевнений, що стан подорожі є тимчасовим. Нарешті, його подорож закінчиться і він досягне бажаного пункту призначення. А діставшись до місця призначення він знайде все, що хотів і чого не знайшов під час подорожі.

Наше нинішнє життя охоплює дуже короткий проміжок нашого існування. Те, що він короткий, сам по собі є доказом того, що це стан подорожі. Це період перед прибуттям до місця призначення. Ось чому не вдається знайти всі речі, які ми хочемо знайти за наше нинішнє коротке життя. Безсумнівно, всі ці речі ми знайдемо, але не знайдемо їх на проміжному етапі нашої подорожі.

Як відомо, наше життя ділиться на два етапи: стадію до смерті і стадію після смерті. Стадія до смерті - це стадія подорожі, а стадія після смерті - це стадія прибуття до місця призначення подорожі. Це реальність, яка повинна бути доведена до відома кожного. Саме цей факт робить життя людини більш осмисленим; власне він знайомить кожного чоловіка і жінку з метою, яка може зробити їхнє життя значущим у повному розумінні цього слова і бути джерелом задоволення.

Таке пояснення життя пов'язане з питанням про відродження людини після смерті. Тобто, чи існує життя після смерті так само, як ми переживаємо життя перед смертю? Відповідь на це питання ствердна. Важливо розуміти, що відповідь на такі питання ми можемо знайти, використовуючи точно

такий же науковий метод, як ми це робимо при вивченні інших явищ.

У чому полягає науковий метод пізнання дійсності? Науковий метод не означає, що те, що ми хочемо знати, приходить до пізнання дослідника в його повному вигляді. Бо жодна реальність не приходить до нашого пізнання так, як гора, яку видно здалеку.

Натомість відбувається те, що під час досліджень вчений знаходить підказку. Замислившись над цим, він приходить до реальності, про яку раніше не знав. У цьому світі кожне відкриття робиться за допомогою підказки. Підказки і є, по суті, ключем до всіх відкриттів в цьому світі. Наприклад, у науці прийнято, що «Великий вибух» стався тринадцять мільярдів років тому назад. У науці також прийнято, що наш Всесвіт - це Всесвіт, що розширюється.

Такі факти, які сьогодні стали усталеними реаліями, людиною не спостерігалися раніше. Натомість сталося те, що в поле зору людини потрапили певні показники. Потім, вивчаючи їх, людина розширювала свої знання і переходила до більших відкриттів. Цієї реальності не було видно, але вона існувала. Її існування було прийнято як факт, незважаючи на те, що нічого, крім підказки, не спостерігалось.

Людина продовжувала б намацати в темряві
тему реальності. Бо жодна реальність не
приходить до нашого знання так, як гора,
видима здалеку.

Те саме можна сказати і про життя після смерті або на наступному етапі життя. Є чіткі підказки щодо наступного етапу життя. Якщо серйозно замислитися над підказками, то вони можуть привести нас до переконання, що після смерті є життя. Те, що після смерті настає ще один етап життя, є фактом, з яким обов'язково доведеться зіткнутися кожному.

Яка підказка вказує нам на це? Наприклад, людське тіло складається з незліченних клітин, деякі з них відмирають в той час як організм породжує нові. З іншого боку, наша травна система продовжує перетворювати їжу, яку ми їмо, у форму клітин. Нашу травну систему можна порівняти з фабрикою трансформації клітин. За допомогою цієї системи приблизно кожні десять років змінюється весь наш організм.

Наше тіло ніби багаторазово переживає смерть. І все ж ми виявляємо, що свідомість людини залишається недоторканою. Вона не вмирає. Відомо, що реальне

існування людини - це його психічне існування. Це психічне існування залишається недоторканим і виживає, незважаючи на неодноразові фізичні смерті. Це підказка, яка говорить нам, що людина, за своєю природою, є вічним створінням. Частина цього вічного існування знаходиться на стадії життя перед смертю, тоді як більша його частина є на стадії життя після смерті.

Так само ще одна підказка в цьому питанні полягає в тому, що лише людина володіє поняттям справедливості. Людина за своєю природою хоче, щоб у світі панувала справедливість. Це означає, що ті, хто чинить добро, повинні бути винагороджені за свої добрі вчинки, а злочинці повинні страждати від наслідків своїх поганих діянь. Тримавши перед собою цю підказку, людський розум приходить до висновку, що ідеальний світ, якого не можна було досягти на передсмертній стадії життя через всілякі обмеження, буде досяжний у післясмертний період у своїй досконалій формі, як того бажає людина.

Так само ще одна підказка в цьому питанні полягає в тому, що виключно людина володіє поняттям завтрашнього дня. Жодна тварина не має такого поняття майбутнього. Коли ми глибше замислимося над цією підказкою, ми виявимо реальність, що

бажаний світ, якого людина не може знайти в нинішньому обмеженому світі, буде знайдений у післясмертний період, який є необмеженою стадією життя. Це буде світ, де людина відчує задоволення в повному розумінні цього слова. Однак в ідеальному світі майбутнього людина не обиратиме собі місце з власного бажання. Там будуть тільки ті, хто заслуговує того, хто вів гідне життя віруючого, виконував накази Божі, сторонився гріхів і не придавав співтоваришів Аллагу.

Закон природи полягає в тому, що всі нагороди даються тим, хто їх заслуговує, тоді як ті, кого не вважають гідними, ніколи не можуть мати жодної нагороди. Питання в тому, яка формула того, що ми вважаємо гідним цього ідеального світу? Формула тільки одна, і це очищення душі.

Той, хто хоче знайти місце в ідеальному світі майбутнього, повинен довести в цьому світі, що він бачив невидимий світ своїм прозрінням, живучи у видимому світі; довести, що він відкрив правду в джунглях плутанини; що він дотримувався позитивного настрою на тлі негативного досвіду; що він піднявся над тваринним рівнем і підніс себе на найвищий щабель людської моралі; що він дистанціювався від таких низьких якостей,

як невдячність, нечесність та егоїзм; що він був шукачем раю всім своїм серцем і душею. Одним словом, він був одним із тих, хто всім серцем обрав життя, орієнтоване на Бога.

Чоловіки й жінки з такими якостями є перлинами людства. Це ті люди, які будуть населяти ідеальний світ майбутнього. Ті, хто не дотримується цього стандарту, будуть відкинуті і викинуті на всесвітній смітник, де вони будуть приречені жити у вічному жалю. Вони ніколи не будуть визволені з цього життя приниження і розпачю.

Закон природи полягає в тому, що всі нагороди даються тим, хто їх заслуговує, тоді як ті, кого не вважають гідними, ніколи не можуть мати жодної нагороди.

Кінцевий пункт призначення

Коли професор Нау Ніхал Сінгх нарешті вийшов на пенсію з американського університету, він приїхав до Індії, де був обраний до *Радж'я Сабхи* з 1992 по 1998 рік. Коли термін його повноважень добігав кінця я випадково зустрівся з ним і мене було запрошено до нього додому. Я виявив, що весь його будинок був схожий на величезну бібліотеку. Він був ученим у справжньому розумінні цього слова.

Під час нашої розмови я дізнався, що він закінчив магістратуру з політології. Пізніше він захистив докторську дисертацію з міжнародних відносин. Потім він побачив рекламу американського університету на посаду професора на цю тему. Тож професор Сінгх подав заявку на неї, і його майже одразу викликали на співбесіду.

Коли він прибув до США, його зустрів хтось, хто

сказав йому, що університет послав його бути провідником пана Сінгха. Потім він відвіз професора Сінгха до університету, де його поселили в гостьовий будинок. Цей гід щодня приходив до професора і показував йому величезний університетський кампус з ранку до вечора. Таким чином він водив його на різні факультети університету та знайомив з усіма основними напрямками діяльності закладу, зокрема, бібліотекою, їдальнею, аудиторіями, викладацьким клубом, студентськими зборами, зборами працівників університету тощо.

Так минув майже тиждень. Професор Сінгх почав відчувати занепокоєння. Він сказав голові свого відділу: «Мене викликали на співбесіду і я тут вже цілий тиждень. Але поки що жодного інтерв'ю не відбулося». Головуючий відповів: «Ваше інтерв'ю вже проведено, і ми обрали вас. Тепер ви можете приєднатися до нас якнайшвидше». Потім голова повідомив професору Сінгху, що людина, з якою він зустрівся в аеропорту і яка виступала в ролі його провідника, була старшим професором, а також його інтерв'юером. Він додав, що вони дізналися про його освітню кваліфікацію з паперів, які він їм надіслав,

Тепер Бог створив сучасну планету Земля як модель того світу. Тут існує все, що є в світі Раю, з тією лише різницею, що Рай ідеальний, а нинішній світ недосконалий.

і тоді вони захотіли лише взнати чи відповідає він культурі університету чи ні. Це було завданням його інтерв'юера, який водив його по різних кафедрах університету і знайомив з усіма заходами, що там відбувалися. Учні та вчителі спостерігали за його поведінкою під час своїх зустрічей. Звіт інтерв'юера був цілком позитивним, як і звіти інших викладачів, студентів та працівників, з якими він зустрічався під час свого тижневого перебування там. Тому на підставі цих звітів вони і обрали саме його.

Цей випадок схожий на ситуацію Раю і людини. Бог створив Рай, величезний світ, який є досконалим у повному розумінні цього слова. Там все на найвищому рівні. Тому Бог хотів, щоб у цьому світі жили такі люди, які мали бездоганний характер і тому були цілком придатні для життя в цьому ідеальному середовищі.

Тепер Бог створив сучасну планету Земля як модель того світу. Тут існує все, що є в світі Раю, з тією лише різницею, що Рай ідеальний, а нинішній світ недосконалий. Рай – це ідеальний світ, тоді як нинішній світ далекий від ідеалу. Рай – це вічний світ, тоді як теперішній світ є тимчасовим. Рай вільний від усілякого страху й смутку, тоді як теперішній світ охоплений саме цими недугами. Рай — це світ нагороди, тоді як теперішній світ — це полігон для випробувань.

Згідно з цим задумом, Бог створив людину і поселив її в нинішньому світі, на планеті Земля. Бог дав людині можливість залишитися тут, не застосовуючи жодних обмежень до її свободи. Людина має право використовувати свою свободу на дозволене Всевишнім або зловживати нею на свій розсуд. Кожна людина, яка народжується в цьому світі, завжди має з собою двох невидимих ангелів Божих. Вони постійно готують записи слів і вчинків людини. Саме на підставі цих записів людина буде удостоєна Раю або Пекла на тому світі.

Людина буде жити з повною свободою в світі Раю, але вона буде настільки духовно зрілою й сумлінною,

що ні за яких обставин не буде зловживати своєю свободою. Вона вестиме життя в цілковитій дисципліні, незважаючи на цілковиту свободу. Це та людина, для якої була створена ця планета Земля. Людина в цьому світі має виявити риси характеру мешканців Раю, в різних обставинах цього життя – хороші вони або погані. Аби вона довела, що володіє характером, гідним Раю. Саме такі є обраними, які вибрані для вічного життя в саду насолод.

Невидимі посланці Бога завжди присутні з людиною, і вони щомиті готують записи її вчинків. Це випробування людини і саме на основі цього випробування буде вирішуватися майбутнє кожної людської істоти. Випробування полягає у визнанні людиною величі Бога за кожної нагоди, яка полягає в тому, чи звертала вона увагу на голос своєї совісті, чи ігнорувала його. Коли людина стикалася з логічними аргументами, вона підкорялася істині чи йшла проти неї? Або ж, коли стояв вибір між власним «ЕГО» та істиною, він приймав правду або своє власне «ЕГО», ставши егоїстом?

Так само, спілкуючись з людьми, він дотримувався справедливості чи став несправедливим у власних

інтересах? Чи був він доброю людиною в приватному житті так само, як здавався на людях? Чи він зробив правду своєю найвищою турботою, чи щось інше?

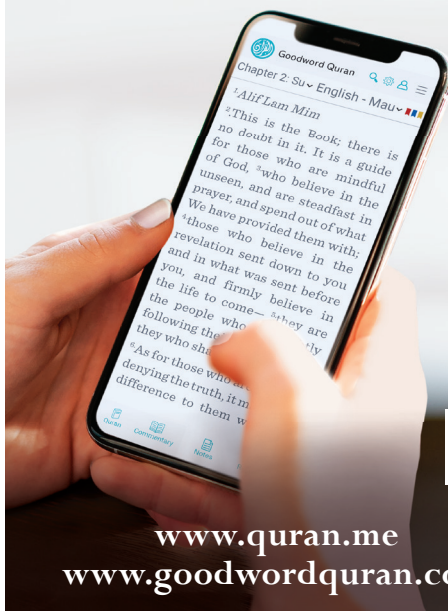
Так само, прийшовши на владну посаду, він став жертвою корупції чи дотримувався справедливості навіть коли спокуси були повсюди? Коли він отримував багатство або коли переживав бідність, він доводив, що стоїть на шляху поміркованості або відхилявся від неї? У суспільному житті, коли йому дали переднє сидіння, як він поведився, а коли йому відводили заднє сидіння, як він реагував? Чи підпорядкував він свої бажання й емоції принципам істини або ж піддався своїм бажанням? Рішення про вічне майбутнє кожного чоловіка та кожної жінки ґрунтуватиметься саме на цьому літописі.

Нинішній світ створюався протягом обмеженого періоду часу. Після завершення цього періоду всі люди, народжені в цьому світі, з'являться на Суд перед Богом. Згідно з записами їх діянь, Бог вирішить майбутнє кожної людини. Ті чоловіки й жінки, чиї записи показують, що вони жили в світі з шляхетним характером і використовували свою свободу згідно з Божою

волею, служачи Йому одному, не додаючи Йому нікого й нічого в співтовариші, будуть обрані для проживання в райських садах. І всі ті, хто не зміг продемонструвати відданість Творцю та моральність власного характеру, будуть відкинуті й відправлені на всесвітній смітник (Пекло), щоб провести життя в розчаруванні, стражданні й розпачі й вони ніколи не вирвуться з цього стану.

Quran Study Resources

www.quran.me
www.goodwordquran.com

ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ ІСЛАМ!

Життя і вчення пророка Мухаммада ﷺ

Життя Пророка було втіленням покори Богові. Його вчинки та вчення відображають людину, яка була скромною, співчутливою, вдумливою та турбувалася про добробут інших.

Духовні цінності Корану

Коран — це не просто книга юридичних правил і норм. Вона допомагає читачеві досягнути шлях життя з мудрістю, мирно вирішувати різні ситуації та дотримуватися принципів успіху в цьому світі та у житті вічному.

Дух Ісламу

Іслам починається з пізнання Бога та Його задуму щодо людства. Ісламські принципи — це не просто ритуали, позбавлені життя, а засіб виховання благородного характеру та високоморальної поведінки.

У пошуках Бога

Віра в існування Бога має бути результатом інтелектуального пошуку. Таке розуміння зміцнює переконаність у існуванні Творця. Роздуми над дарами та милостями Божими наближають людину до Нього, а моменти єднання з Богом приносять душевний спокій.

Сенс життя

Кожна людина стикається з екзистенційними питаннями. Кожен прагне збагнути сенс життя, суть смерті та природу загробного світу.